

Cingöz Recai, Rumelihisarı'ndaki pembe kökünde, bir akşam, gazeteleri okuyordu. Son zamanlarda ince zekâsı, cesaret ve kıvraklığı ile meşhur hırsızın sevgisini kazanan yardımcısı Feridun:

— Usta, dedi. İ sizlikten canım sıkılıyor.

Cingöz hafifçe başını salladı:

— Hakkın var, bir aydır boş oturuyoruz. Ben de gazeteleri alıcı gözüyle okuyorum. Belki bir çıkar. U ngi

liz milyonerini soydu umuz vakit herifi gazeteden tanıdı.

— Evet usta... Sizin gazetelerden çıkarılmakta bilginiz vardır...

— Canım. nsanda çalı acak kudret olduktan sonra imi yok? Meselâ, urada on iki satırlık bir küçük haber var. Gazetenin dördüncü sayfasına atıldı ... Bundan bile çıkarılmaz mı sanıyorsun? Nah, al, oku...

Cingöz gazeteyi yardımcısına uzattı.

Haber u idi:

Mi on'un Definesi

"Balat halkı gayet garip bir olayın dedikodusu içindedir. O semtte Mi on isminde ihtiyar bir Yahudi varmı . Bu adama on be sene evvel babasından büyük bir servet kalmı , fakat cimri ihtiyar bu parayı oturdu u köhne evin bir kö esine saklamı ve on parasına dokunmamı . İmdi ihtiyar ölmek üzeredir. Fakat definenin yerini hiç kimseye haber vermiyor ve doktora: "Ben ya ayaca ım, ölmeyece im!" diyormu . Mi on'un ölüm halinde bulundu u muhakkak oldu una göre, vârisleri de olmayan bu ihtiyarın definesi, ölümünden sonra ebediyyen gizli kalacaktır ve hiç bir i e yaramayacaktır."

Cingöz'ün yardımcısı gazeteyi okur okumaz büyük bir sevinçle ba ırdı:

— Mükemmel! Mükemmel bir i ! Bir define! Hem kârlı, hem e lenceli bir i ...

Cingöz tasdik etti:

— Evet... Bu bilmeceyi halletmek nefis bir ey...

— Fakat, çaresi nedir, usta?

— Ölmeden evvel yahudinin teveccühünü kazanmak! Cingöz gülüyordu. Feridun mırıldandı:

— Alay ediyorsun.

— Do rusunu istersen bu i pek kolay de il... Herif can çeki iyormu . Definenin yerini haber vermeden evvel ölürse varis olmadı ı için hükümet evine el koyar ve defineyi arar. Belki de bulamaz. Balsa da, bulmasada bize ne?

— Herif ölmeden evvel evine girmeliyiz de il mi?

— üphesiz, fakat size definenin yerini söyler mi? Kim bilir.

. İmdiye kadar kaç ki i ihtiyarın a zından bu sırrı almak istemi tir.

— te bu sırrı almanın çaresini bulmalı usta!

— Bulmalı ama nasıl? Bulmalı demek kâfi de il... Kafanı biraz zorla bakalım..

— Bir ey dü ünemiyorum, usta... Cingöz kendi kendine konu ur gibi mırıldandı:

— Ölüm hâlinde bir ihtiyarın a zından nasıl söz alınır? Bunun birkaç usulü vardır.

— Bir de il de, birkaç tane usul mü?

— Evet... Benim ba ımdan buna benzer iki hadise geçti. Birinde hastayı manyatizme etmi tim.

Bu bir usuldür. Hasta uyur uyumaz, ne var ne yok her eyi tane tane söyler...Fakat tehlikesi de vardır. Hasta ölüm halinde, bu sarsıntıya tahammül edemiyerek sıfırı tüketebilir...

— Fena!...

— Emin bir usul de ildir.

— Ba ka?...

— Bir de hastayı uyutmadan kurnazca bir kar ılıklı konu ma ile a zından bazı laflar almak ve ona göre defineyi aramak vardır.

— Ne gibi?

— Meselâ, hastanın yanma bir yolu bulup girilir. Ona: "Ben definenin yerini biliyorum?" denir. Bir münaka a açılır, üç be yer sayılır, hasta bunları inkâr eder, fakat ses tonundan ip uçları elde edilir.

Bundan da çıkarılacak netice pek do ru ve açık de ildir, üstelik mükemmel bir psikolog olmaya da ihtiyaç vardır.

Bu usul fena görünmüyor.

Buna da vaktimiz yok... Hasta ile uzun müddet ba ba a kalmak lâzım...

O hâlde ba ka bir usulümüz oldu una inanaca m geliyor.

En iyi usulün tatbikatını bir saate kadar göreceksin. İmdi kalk. Ufak tefek bazı e yayı çantamıza koyarak Balata gidelim.

İİ

Hava iyice kararmı ve gece bastırmı tı. Cingöz ile yardımcısı soru tura soru tura Mi on'un evini buldular. Cingöz Recai, lâzım gelen bütün talimatı vermi bulundu u için yeni bir ey söylemeye lüzum görmeden evin kapısını çaldı. Bu, eski iki katlı tahtadan yapılmı , pencereleri ıksız bir evdi. Kapı açılmadan evvel, kart bir Yahudi:

Kim o?...

Aç!...

Kimsin sen?

Ben Belediye doktoruyum. Hastayı görece im.

Kaç Belediye doktoru? Sabahleyin bir tane daha geldi.

Aç be! Sana imdi hükümet hesap mı verecek?

Usta hırsız böyle emreder gibi ba ırınca sokak kapısı gıcırtilarla açıldı, Cingöz Recai ve yardımcısı içeri girdiler.

Yahudi karısı, elindeki teneke lâmbayı hırsızların yüzüne do ru tutarak iki temiz kılıklı insan görünce biraz nezaket gösterdi:

Buyurunuz... Sabahtan beri hükümet memurlarına kapı açmaktan bıktım. Fakat siz...

Kadın sözünü bitirememi ti. Cingöz Recai derhâl kadının üstüne atılarak onu bir hamlede yere yuvarladı. Feridun da sokak kapısını kilitliyordu.

Kadın gık demeden iki hırsız tarafından sımsıkı ba landı. A zı tıkanı. Bu i ler çit çıkmadan yapılmı tı. Cingöz Recai ile yardımcısı bu yolda evi soru turarak gelirlerken ihtiyar Mi on'un evinde bir yahudi karısından ba ka insan olmadı nı da ö renmi lerdı. Cingöz Elektrik fenerini yakarak, hiç gürültü etmeden merdivenlere do ru yürüdü. Feridun onu takip ediyordu. kinci kata gürültüsüzce çıktılar. Cingöz, sofada, kapalı iki oda kapısı görüyordu. Anahtar deli inden baktı ve dipteki odanın önünde durarak yardımcısına i aret etti:

Cingöz Recai, derhal kadının üstüne atılarak onu bir hamlede yere yuvarladı.

Burada!

Sonra elindeki çantayı yere koyarak açtı. içinden bir siyah örtü çıkardı. Bütün vücuduna sardı. Yine çantadan içi bo büyük bir mukavva iskelet kafası çıkararak ba na geçirdi. Feridun ustasının bu kıyafeti ile cidden korkunç bir manzara aldı nı gözleriyle anlattı.

Cingöz elini yava ça hastanın oda kapısı topuzuna koydu ve sesini de i tirerek, a ır, derin, uzun ve âdeta insan sesine benzemeyen bir söyleni le:

Mi oon! Mi oon, dedi.

çeriden hastanın inilti sesi geldi. Cingöz Recai aynı sesle tekrar ediyordu:

Mi oon! Mi oon...

Sonra yava ça kapıyı açtı ve e ikte durdu. Feridun gizlenmi ti. Mi on bir minder üstünde, sefil bir yatakta yatıyordu. Yüzü sapsarı ve elmacık kemikleri fırlamı tı. skelet kafalı simsiyah bir ekil görünce gözleri büyüyerek bir inilti kopardı:

Allahım! Allahım!...

Cingöz Recai, yine o a ır sesiyle, yava yava söyledi:

Mi on! Ben Azrail'im... Fakat...Korkma... Senin canını almaya gelmedim.

Mi on yatakta büzülüyor, ba nı yastı a gömerek korku içinde yalvarıyordu:

Alma! Alma!...

Recai odanın ortasına iki adım attı:

Mi on, ben Azrailim!. Fakat korkma senin canını almaya gelmedim.

Korkma e er söylediklerimi yaparsan bu sene de il gelecek sene senin canını alaca m. Hasta mırıldandı:

- Emret!
- Söyle bana... Definenin yerini hiç kimseye haber verdin mi?
- Hayır!...
- Aferin... Hiç kimseye söylemeyeceğine söz verir misin?
- Söylemem, söylemem!

- Kim sorarsa yanlı cevap vereceksin... Define bahçede yahut bodrumdadır diyeceksin.
- Bodrumda demem, o vakit doğruyu söylemi olurum.
- Aferin! Bodrumda olduğunu katiiyen söyleme. Yerde yahut duvarın içinde olduğunu da söyleme.
- Söylemem, duvarın içinde olduğunu da söylemem, hiç söylemem.
- Onbe sene evvel sen o defineyi duvara yerle tirirken ben seni görmü tüm Mi on, iyi yer seçtin.
- Orası su deposudur, kapı da vardır, fakat ben kapı siva ile kapamı tım.
- Biliyorum Mi on, biliyorum... Ben o zaman babanın canını almaya gelmi tim de sizin evi görmü tüm, bir daha gelmi tim.
- Ah! İmdi benim canıma almayacaksın değil mi?
- Hayır...Fakat sakın yerinden kıyıldama!...

III

Cingöz Recai, dı arı çıkar çıkmaz yardımcısına i aret etti, çantasını aldı ve hastanın oda kapısını dı arıdan kilitleyerek a a ı indi ve bodruma girdiler. Cingöz keyifli idi:

- Gördün ya, Feridun, can çeki en bir ihtiyarın a zından ancak Azrail lâf alabilir. Her eyi duydun değil mi?
- Duydum usta...
- urada dört duvar var. İmdi bu duvarlardan birinde su deposunun kapı nı bulmalıyız.
- Üstüne siva yapılmı değil mi?
- Evet!...

Cingöz elektrik fenerini duvarlara tutarak dikkatle bakıyordu. Çantasından bazı demirler çıkararak duvarların bazı noktalarının topraklarını kazıdı. On dakika kadar u ra tılar. Nihayet duvann birinde, Cingöz'ün elinde demir, kazman sıvaların altında ba ka bir demire sürtündü. Cingöz bu demir levhanın etrafında ve üstündeki bütün sıvaları kazdıktan sonra meydana su deposunun kapı ı çıktı.

Usta hırsız ne eli bir kahkaha savurdu.

- Bulduk! Bulduk hazineyi. Defineyi bulduk! Fakat bu kapak kilitli...
- Yine çantasından bazı aletler çıkararak kilidi kurcaladı. Be dakika u ra tıktan sonra kapı a açtı. Derhâl elektrik fenerini tuttu: Burası bir metre yüksekli inde derin bo luklara do ru uzanan garip bir yoldu. Kenarda büyücek bir çekmece duruyordu. Usta hırsız çekmeceyi çıkardı, yere koydu. Elektrik fenerini yardımcısına verdi.

Çekmecenin kapı nı açtı, içinde birkaç torba altın ve birçok ka ıt para vardı... Çekmeceyi kucaklayarak aya a kalktı:

- Haydi yavrum! Savu alım!..

Fakat sözünü bitirmeden birdenbire durakladı. Çünkü yukarı katta bir kapının açılıp kapandı nı ve gürüllü ayak seslerinin evi doldurdu unu i itti:

- Feridun! dedi.
- Usta!
- Enselendik.
- Evet usta!
- Karıyı iyi ba lamamı ız.
- O mu haber verdi?
- Öyle olacak.
- Vay mel'un karı!
- Bodruma gelirken de karının ba larını bir kere yoklamayı dü ünmedik...
- Ne yapaca ız?
- Bir ey dü ünemiyorum.
- Buraya gelirler mi?
- İmdi damlarlar. Bütün evi arayacaklar.

Recai bir saniye dü ündü. Gözlerini hazne kapa ından ayırmıyordu. Do ru bodrum kapısına ko tu ve sürmesini sürdürdü:

— Bu kapıyı kırıncaya kadar vakit kazanırız, dedi. Sonra çantayı Feridun'un eline verdikten sonar çekmeceyi kucakladı ve yardımcısına:

— Su deposunun içine girece iz dedi.

— Oradan nereye gidilir?

— Bakalım.

kisi de hazneden içeriye girdiler. E ilerek yürüyorlardı. Cingöz Elektrik fenerini tutuyor ve ilerilere bakıyordu. Nihayet bir toprak yı ınına geldiler. Cingöz yardımcısına dedi ki:

Derhâl geri dön, bodruma ko orada bir eski kazma var, al gel!...

Feridun ko tu iki dakika sonra telâ la gelerek kazmayı Cingöz'e verdi:

— Usta bodrumun kapısını kırıyorlar, nerede ise gelecekler! Cingöz Recai kazmayı toprak yı ınına vurmaya ba ladı. Hazinenin a zında sesler vardı:

— Buradan! Buradan!...

— Burası nereye çıkar!

— Su deposuna

— Giriniz!... diyorlardı.

Cingöz bütün kuvvetiyle birkaç kazma daha vurarak bir insan vücudu geçebilecek kadar bir delik açtı:

— Arkamdan gel!... dedi ve vücudunu delikten içeri soktu. Bir balık gibi kayarak öte tarafa geçti.

Burası tahta perde ile çevrili açık havada bir aralıktı. Arkasından Feridun da çıktı. Çanta ile çekmeceyi de aldılar. Polisler su deposunun içine girmi lerdı. Cingöz derhâl yardımcısıyla birlikte tahta perdeye tırmandı. Ve oradan da bir viraneye atladılar. Fakat kuvvetli bir el Cin göz'ü omuzundan yakaladı.

— Dur Cingöz!

— Vay Rızacı ım!

— Bu taraftan kaçaca ını hesaplamı tım. Nafile, eldesin, kımıldama, yakarım...

Cingöz Recai, kar ısında me hur polis hafiyesinin galip ve hakim yüzünü ve elindeki silâhını görüyordu. Etrafına bakındı. Rıza'dan ba ka kimseler yoktu. Bir kerede yardımcısına baktı.

Mehmet Rıza gözünü Cingöz Recai'den ayırmıyordu:

Mehmet Rıza, ba ının çevirirken çenesine mü hi bir yumrukiyerek sersemle ti.

18

M ON'UN DEF NES

Önüme dü ünüz, dedi. Yahudi karısı karakola haber vermi . Oradan da bana eve telefon ettiler. Otomobille yıldırım gibi geldim. Zahmetim bo a çıkmadı. Dü ünüz önüme bakalım.

Cingöz Recai itaat etti. Fakat Feridun biraz arkaya kalır gibi yapmı tı. Rıza ba ını çevirirken çenesine müthi bir yumruk yiyerek sersemlemi ti. ki hırsız derhâl üstüne çullanmı ladı. Elinden silâhını aldılar.

Ve acele Rıza'nın kollarını ba ladılar.

Cingöz rakibinin yana ını ok adı:

Allaha ısmarladık... Yine görü ürüz...

Sonra yardımcısı ile birlikte viraneli in karanlıklarında ko maya ba ladı. Polisler de tahta perdenin üstünde atlayarak polis hafiyesinin yanına gelmi lerdı. Ba larını çözdüler ve ona sordular:

— Ne yapalım Rıza bey, takip edelim mi?

— Hayır! Faydası yok! Bu sefer de bırakalım! Fakat ergeç bu mel'un kanunun pençesine dü ecektir. Bundan imanım kadar eminim! dedi.

SON

BODRUMDAKALANLAR I

M

otör sahile yakla ıyordu. Gece yarısı, motorun küçük fenerinden dü en ince ık dalgalar arasında bir gümü zincir gibi kıvrılıp açılıyordu. Bo aziçi'nin Anadolu sahili simsiyah, karanlık binalarıyla yakla tıkça büyüyordu.

Cingöz Recai makineyi kullanıyordu. Motörü büyük bir kırmızı yalının rıhtımına yana tırdı ve derhâl fenerini söndürdü. Hava zifiri karanlık, gökte bir tek yıldız görülmüyor, yalının pencerelerinde hiçbir ık yok, çit çıkmıyor, yalnız, rıhtıma bula ıp çekilen dalga sesleri.

Cingöz Recai motorun içine e ilerek bir kibrit çaktı, saatine baktı. Biri yirmi geçiyor! Sonra adamlarına emir verdi:

— Ba ka yere kimıldamayınız. Verece im i aretleri biliyorsunuz. Gözleriniz pencerelerden ayrılmasın.

Yardımcısına dönerek:

— Haydi Feridun! dedi!...

Cingöz Recai ile yardımcısı rıhtıma çıktılar ve yalının bahçesine do ru süratle ilerlediler.

Feridun yürürken ba ını yukarı kaldırarak sık sık yalının pencerelerine bakıyordu. Cingöz onun kolundan çekti:

— Haydi yürü, korkma, bu saatte herkes yatmı tır. Görülmek tehlikesi zerre kadar yoktur.

— Nerede bekleyecektik usta?

— Fıstık a acının altında.

— Daha gidecek miyiz?

— Hayır!...

Cingöz Recai parma ıyla karanlıkta bir yer gösterdi:

— A aç ul!...

— Siz bu bahçeyi biliyor musunuz?

— Gündüzün gördüm!...

Fıstık a acının altına geldiler, durdular. Cingöz cebinden boruya benzer bir mukavva çıkararak a zına götürdü, keskin keskin öttürdü. Sesi tıpkı bir pu u ku u gibi çıkıyordu. Bu vah î hayvan sesi, ıssız havada uzun yankılar yaparak dola tı.

Feridun gülerek:

— Hayret!... dedi!...

— Neden?

— Sesiniz tıpkı puhu ku una benzedi. Cingöz Recai de güldü.

— On dört hayvanın sesini iyi taklit ederim.

— Bu bir i aret midir?

— Evet. İmdi, ikinci katta, sa dan ikinci pencereye bak

kiside oraya baktılar. Bir dakika geçmeden pencereden bir sigara kıvılcımı gördüler. Cingöz bir kere daha puhu ku u gibi haykırdı, sonra bir iki üç diye saymaya ba ladı. Altı yüze kadar saydıktan sonra Feridun'u kolundan dürttü:

— Haydi, her ey hazır, yürü!

Yalının mutfa ı yanında bulunan tek katlı küçük bir tahta kapıya do ru ilerledirler.

Cingöz Recai kapıyı iterek açtı, bir ta lı a girerek elektrik fenerini yaktı. Yürüdüler. Yarı açık bir kapıdan içeriye girdiler. Burası yalının en alt kat sofası idi.

Feridun, verilen i aretler üzerine bu kapıların gizlice içeriden açıldı ını anlamı tı. Cingöz Recai'nin soymak istedi i evlerin, kö klerin, yalılarının içine kendi adamlarından hizmetçi, u ak v.s. koyarak kapıları kolaylıkla açtırdı ını biliyordu. Ustasının bu sefer de aynı usule müracaat etti ini anladı. Zira Cingöz Recai yapılacak i lere dair yardımcısına hiçbir ey anlatmamı tı.

Cingöz ile yardımcısı, merdiven ba ında durdular. Cingöz parma ını duda ının üstüne koyarak yardımcısına susmasını i aret etti. Kula ını yukarı kaldırarak bir ey dinler gibi görünüyordu.

Gerçekten yukarı kattan bir fısıltı i ittiler:

— Çıkınız!...

ki hırsız derhâl arka ceplerinden birer ince lastikli terlik çıkararak potinlerinin üstüne geçirdiler. Böylece hiç gürültü çıkarmadan yürümek mümkündü. A ır a ır merdivenleri çıktılar. Küçük bir koridordan büyük bir sofaya geçtiler. Cingöz Recai elektrik fenerinin karanlıkta üç defa açıp kapadı, sonra kulak kabarttı. Aralık bir oda kapısından yeni bir fısıltı i ittiler.

—Tamam. Korkmayınız. Geliniz...

Cingöz kapıya do ru ceraseretle ilerledi.

Cingöz, mukavva bir boru ile tıpkı bir ku u ku u gibi öttü.

II

Ertesi sabah polis müdüriyetinde polis hafiyesi Mehmet Rıza'yı telefona ça ırdılar:

— Alo!...

— Efendim!

— Mehmet Rıza beyle mi konu uyorum?

— Evet.

— Burası Çengelköy'deki hsan Pa a yalısı.

— Peki efendim...

— Dün gece ba ımıza büyük bir felâket geldi efendim, size onu haber veriyorum, henüz karakola haber vermedim. Ben pa anın karı ıyım...

— Nedir? Ne var?...

— Gece biz uyurken yalıya hırsızlar gelmi önemli e yalarımızı çalmı lar ve ... kocamı da alıp götürmü ler!

— Kocanızı mı?

— Evet!

— Kırk bin liralık e ya... Lütfen derhâl yalıya gelebilir misiniz?

— Hay hay, derhâl geliyorum hanımefendi!

— Polise ayrıca bilgi verelim mi?

— Lüzum yok hanımefendi Ben tahkikatımı yapın- caya kadar resmi muameleye hacet yoktur.

Polis hafiyesi telefonu kapadı. Müdüriyetten çıktı ve en seri vasıtalarla yalıya ko tu.

Hanımefendi büyük bir heyecan içinde Mehmet Rıza' yı kar ılayarak salona aldı. Gözleri a lamaktan kızarmı ve küçülmü tü:

— Aman Rıza bey!.. Hâlâ sinirlerim üstümde, hâlâ ba ımdan geçenlere inanamıyorum.

Felâket!... Felâket...

dedi!...

— Telâ etmeyiniz hanımefendi olayı bana sükunetle anlatırsanız memnun olurum!...

Kadın derin bir nefes alarak anlattı:

— Büyük bir olay Rıza bey, pek büyük bir olay... Belki de polislik hayatınız süresince hiç böylesini görmediniz... Bakınız, sabah her zamanki vakitte uyandım, ben ayrı odada yatarım, kocam da ayrı odada yatar... Yataktan kalktım. Kapıyı açaca ım, birde ne göreyim? Kilitli. Oda kapısını dı arıdan kilitlemi ler... "A.. Bu da ne?" dedim. Kapıya yumrukla vurarak hizmetçileri ça ırmaya ba ladım. Vur, vur, vur. Ses seda yok... Belki on dakika, yirmi dakika, yarım saat vurdum, bilmiyorum ama çok vurdum... "Hatice, Perran, Matmazel Mari" diye ba ırdım, haykırdım, kocama seslendim, hiç gelen giden yok. Artık ba ımıza bir felâket geldi ini anladım. Pencereyi açtım, rıhtımın önünden geçen sandalcıya seslendim:

— Bırak sandalını... çeriye gir... Bir felâket var galiba dedim.

Adamca ız yalıya girdi yukarı çıktı. Odanın kapısını dı arıdan kırarak açtı... Hemen dı arı fırladım, evvelâ kocamın yattı ı odaya girdim... Baktım ki kimse yok, yatak bo ... Hususî dolabının kapa ı açık, oda peri an... Biraz ara tırınca ne göreyim ki, en büyük paralarını sakladı ı küçük beyaz kasa çalınmı ... Mücevherleri, tahvilleri çalınmı ... Antika e yası çalınmı ... Bir çı lık kopararak a a ıya indim, hizmetçilerin odasına girdim. Bir de baktım ki Hatice'nin de, Perran'm da kollarını ayaklarını ba lamı lar, a ızlarını tıkamı lar... Derhâl çözdüm.. Kızlar a layarak yerden fırladılar... Sonra Matmazel Mari' nin odasına girdik, zavallı kızı da ötekiler gibi ba lamı

lar... Onu da kurtardık ve size telefon ettik... Ben, semte bu haber yayılmadan sizin gelmenizi istiyordum. Onun için karakola haber vermedim. Bu öyle ufak tefek bir hırsızlık değil. Sandalçıya da hiç ses çıkarmamasını tenbih ettim...

— ...yi ettiniz hanımefendi ve beni tam zamanında çağırdınız. Derhâl işi başlıyorum.

Mehmet Rıza yalının içinde yarım saat kadar ara tırma ve tatbikatla meşgul oldu. Hizmetçi kızlara ve Matmazel Mari'ye, kendilerine nasıl saldırıldığını anlattı. Sonra evin hanımıyla konuştu:

— Her şey anlaşıyor hanımefendi. Bu hırsızlık Cingöz Recai tarafından yapılmıştır.

Kadın başlandı:

— Bravo! Ben de öyle tahmin ediyordum.

— Evet... Çünkü memleketimizde bu kadar büyük hırsızlıklar yapan bir o vardır. Fazla olarak Cingöz'ün hırsızlık usulleri de bizce malumdur. Yalıda dün gece birle iki sıralarında motorla gelmiş ve rıhtıma yana mı . Sonra yardımcısıyla bahçeye fıstık ağacının altına yürümüş . Orada bir puhu kuşu taklidi yaparak başırmış , böylece bahçede olduğunu içeriye haber vermiş ...

— İçerisi neresi?

— Yalıda!...

— Neden?

— Çünkü yalınızın içinde Cingöz'ün adamı var... Hayret etmeyiniz. Müsaade buyurunuz... Evet... Bu insanlar kapıları açmış , Cingöz'le yardımcısını içeri almış lar... Onlar önce hizmetçileri başlamış lar, sonra kocanızı yakalayarak yalıda çıkarmış lar ve odasını soymuş lar...

Mehmet Rıza; her şey anlaşıyor hanımefendi. Bu hırsızlık Cingöz Recai tarafından yapılmıştır , dedi.

— Ne biliyorsunuz? Gözlerinizle görmüş gibi söylüyorsunuz!

— Böyle olduğunu kesinlikle eminim, hanımefendi! Hatta, u anda kocanızın nerede olduğunu da biliyorum.

— Nerede?

— Bahçede iki katlı viran köşkünün bodrumunda!...

— Aman koşalım, kurtaralım öyle işe..

— Acele etmeyiniz. Ondan evvel yapılacak iş var. Yalınızda birini tevkif etmeye mecburum.

— Kim bu, hayret! Hayret! Bu hain..

— Tahmin etmelisiniz ki bu, Matmazel Mari'dir..

— Fakat bu kız.. Üç aydır...

— Bu zamanda üç aylık değil, üç senelik dostlara güvenilmez.

— İmdi onu tevkif mi edeceksiniz?

— Derhâl...

— Bu kadar şeyi nasıl keşfettiniz? Gözlerinizle görmüş gibi her şeyi biliyorsunuz!...

— Hırsızların yalıda gece saat birle iki arasında geldiklerini hizmetçilerin ifadelerinden anladım.

Motörle rıhtıma yana tıklarında da rıhtımdaki izlerden keşfettim... Eski Beykoz yapısı antika bir vazoyu motora koyarlarken kulpunu kırmış lar, tahtın üstünde parçasını buldum. O aralık benzin ve yağ lekeleri gördüm. Cingöz'ün yardımcısı ile fıstık ağacının altına gittiklerini kumların üstündeki ayak izlerinden anladım. Cingöz'ün ayak izlerini gayet iyi tanırım. Otuz sekiz numara potin giyer. Puhu kuşu taklidi yaptığini hizmetçilerin ifadelerinden çıkardım. Zira hizmetçilerde üpheye düşmüş ler... Bu ses, puhu kuşundan ziyade insan sesine benziyormuş ... Cingöz'ün yalıda adamı olduğunu da kapılar hiç zorlanmadan açılmasından belli. Esasen ben Mari'yi de tanırım. Bu kızın asıl adı Fufu'dur. Meşhur yankesicilerden biridir. Piyano çalar, lisan bilir, ailelerin içine girerek böyle işler yapar. Cingözle beraber çalıştığını yeni öğreniyorum. Siz imdi onu buraya lütfen gönderiniz. Ve bizi on beş dakika yalnız bırakınız!

— Hırsızlar onu mahsus mu başlamış lar?

— Evet... Üzerinden üpheleri gidermek için...

Pa'nın karısı bir harika seyrederek gibi Mehmet Rızaya takdir ve hayranlık dolu gözlerle bakarak odadan çıktı ve beş dakika sonra geldi:

— Kaçmış , Rıza bey, ortada yok!

— Bunu da tahmin ediyordum. O hâlde kocanızı kurtaralım. Polis hafiyesiyle Pa a'nın karısı bahçeye gittiler. Mehmet Rıza mutfa nın yanındaki kapıdan kö ke giden ince kumlu yol üstünde bazı izler gösterdi:

— Bakınız, Pa a'yı buradan sürükleyerek götürmüşler. Bu izler kö kün bodrumuna kadar devam ediyor.

— Fakat buna ne lüzum vardı? Pa ayı da odasında ba layamazlar mıydı?

— te bunu anlamak biraz güç. Cingöz'ün burada ne dü ündü ünü bilmiyorum. Bununla beraber anlamakta pekte gecikmi sayılmayız...

Bahçedeki kö ke geldiler. Burası iki katlı harap, yıllarca kullanılmamı , üstünde iki, altında bir oda bulunan ve ekseriya u akların oturmasına ayrılan bina idi.

Mehmet Rıza ta lıktan bodrum kapısına yürüdü. Kapıyı itti. Elektrik fenerini yakarak merdivenlerden indi. Pa anın hanımı da gözleri meraktan büyüyerek polis ha lıvı sini takip ediyordu.

Bodrumda pa anın arka üstü yattı nı ve etrafına büyük bir korku ile baktı nı gördüler Mehmet Rıza derhâl Pa a'nın ba larını çözdü. A zından tıkaçını çıkardı. htiyar adamın sevincinden gözleri ya armı tı. Karısına sarıldı. Mehmet Rıza'ya:

— Derhâl çıkalım! dedi!...

Üçü birden bodrum kapısına ko tular, fakat demir kapı dı arıdan kilitlenmeye açılmıyordu.

Mehmet Rıza, bodrumda arka üstü yatan pa anın hemen a zından tıkaçını çıkardı ve ba larını çözdü.

III

Mehmet Rıza di lerini gıcırdatarak mırıldandı: Ah mel'un! Bizi buraya hapsetti!

Bu olaylardan hiçbir ey anlamayan pa a, yorgun bir sesle sordu:

— Ne var? Ne oluyoruz? Bu nedir? Kadın da soruyordu:

— Kim kapadı? Bizi buraya kim kilitledi? Mehmet Rıza ba ırdı:

— Odur, o melun! Demek hâlâ yalının etrafında dola ıyormu ! Ah, edepsiz, rezil...

Polis hafiyesi böyle öfke ile söylenirken, bodrum kapısının dı arısından alaycı bir ses geldi:

— Küfretme üstad!

Bu, Cingöz Recai'nin sesi idi. Yezid herif, bodrumun kapısında durarak içeriyi dinliyor, gülüyordu.

A zını anahtar deli ine yakla tırarak söyledi:

— Rızacı ım, biraz daha sabret Hepiniz serbest kalacaksınız! Biraz... Yani.. Yirmi dört saat! Eh...

Ne yaparsın... Dünya bu, sen beni hapsettirmek isterken bazı da ben seni kodese tıkarım... Fakat bütün ke iflerine hayranım. Demin, yalının salonunda hanımefendiye ke iflerini anlatırken ben biti ik odadan seni dinliyordum. Az daha içeriye girip boynuna sarılacaktım. Saatine, dakikasına, motörüne, Beykoz malının kulpuna, yan kesici Fufu'ya, puhu ku una varıncaya kadar her eyi mükemmel ke fettin. Vallahi sen dahisin Rıza... Samimi söylüyorum ki, harikulade bir adamsın! Aklınla bin ya a... Fakat ke fedemedi in bir iki küçük ey var de il mi? Niçin Pa a'yı yuta ndan kaldırıp bu bodruma tıktım? Niçin yalığı soy inı ken gece savu madım da hâlâ buralarda geziyorum, de il mi? Onları da imdi sana anlataca ım:

Çünkü bu mükemmel yalı öyle bir gecede soymakla bitecek tükenecek ey de il, içeride kırk elli bin liralık e yada daha gözüm kaldı. Onları da bu gece götürece im, Hanımefendinin sabahleyin seni buraya davet edece ini biliyordum. Bu besbelli bir ey. Senin i i karakollara dü ürmekten hususi tahkikat yapmaktan ho landı nı da bilirim. Nihayet bu bodruma girece in muhakkaktı. Çünkü ayak izlerinin ula tı ı her yere burnunu sokacaktın. Seni bu yalıda hapsetmeyi dü ündüm. E er bodruma gel meseydin ba ka bir çare bulmu tum. Fakat ona lüzum kalmadı. imdi bu geceyi burada geçireceksiniz. Hizmetçiler yeniden hapsedildiler. Yalı bana kaldı. Gece soyaca ım. Yarın sabah bodrum kapısı açılacak. Ve serbest olacaksınız. Pa a kızmasın... Ho ça kalın...

Cingöz Recai bodrum kapısından uzakla tı. Hâlbuki yalığı gece de il, gündüz soyuyordu. En mükemmel antika nadide küçük e yayı ve bayram mücevherlerini bir bavula doldurdu.

Güpegündüz bir sandala binerek yardımcısı ile yalıdan uzakla tı. Kar ı sahile çıkınca Çengelköy merkezine telefon etti:

Alo... Ben Cingöz Recai'yim... Dün gece hsan Pa a'nın yalısını soydum. Pa a ve karısı, üstadımız Mehmet Rıza ile kö kün bodrumunda hapsedirler. Hizmetçiler de yalının bir odasında ba lıdırlar. Gidip onları kurtarınız ve topuna benden selâm söyleyiniz...

SON

Cingöz, anahtar deli ine yakla tırarak, küfretme üstad,
dedi.

ESRARLI DOLAP

|
M

Me hur polis hafiyesi Mehmet Rıza'yı zengin dostlarından biri Be iktâ 'taki evine ça ırdı:
— Muhterem dostum, dedi. Seni garip bir mesele için davet ettim. Bizim evin içinde esrarengiz bir hırsızlık oldu. Gel bak... Evin en alt katındaki u odada büyük babamdan kalma büyük bir ceviz dolap vardır. Bu dolap ailemizin kasası vazifesini görür. Büyük baba da, babam da servetlerini onun içinde muhafaza ederlermi . Ben de on iki seneden beri paramı bunun içinde saklarım. Hattâ hanımın de kıymetli mücevherlerini buraya koyar. Çocuklarımızın yedek paraları, biriktirdikleri paralar da burada durur. Çünkü bu dolap gayet sağlam bir tarzda yapılmı oldu u gibi kilidini kırmak veya anahtarını taklit etmek de imkân haricindedir. Tecrübesi yapılmı tır. Hattâ bu dolap bazı yabancı dostlarımın o kadar ho larına gitmi tir ki, benden yüksek fiyatla onu satın almak istediler, vermedim. Çünkü yerinden kımıldamaz. Bu evle birlikte yapılmı tır. Gelelim imdi meseleye Rıza'cı ım... Geçen sabah para almak için dolabı açtı ım vakit ne görsem be enirsin? çi bombo !
— Bombo mu?

— Evet! Yani... Benim on bin liradan fazla param, hanımımın yedi sekiz bin liralık mücevherleri, çocukların be yüz liradan fazla birikmi paraları, bir takım tahviller, senetler, özetle otuz bin liraya yakın servetimden eser kalmamı ! Garip olan cihet de kilidin hiç açılmamı olmasıdır.
Me hur polis hafiyesi derhâl dolabın önünde diz çöktü, anahtarını eline aldı, kilide soktu, çevirdi, açtı kapadı, sonra , ra cebinden ucunda be para kadar küçük bir ayna bulunan uzun bir demir çıkardı, ince bir telle elektrik cer ayanına ba ladı ve demir kilidin içine soktu. Bu âlet vasıtasıyla kilidin içini muayene etmek kabildi.

Muayenesini on dakika zarfında bitirdikten sonra aya a kalktı:

— Bu i te hiç bir garabet yok, dedi. Dolaba yabancı bir âlet sokulmamı ... Yine senin anahtarını a ırmı lar, kapa ını açmı lar.

Ev sahibi gülümsedi:

— Dur, dedi. Evvelâ ben de böyle dü ündüm. Eve girip çıkanlardan biri tarafından anahtarımın a ırılıp sonra yerine kondu una hükmettim. Ho bu da mümkün de il ya, çünkü ben anahtarımı daima cebimde ta ırım, ne ise... Tecrübe için o gece dolaba be bin lira daha koydum. Ertesi günü kapa ını açtı ım vakit...

— Eyyy?...

— Be bin liranın da yerinde yeller esiyordu...

— O da kayboldu ha?...

— Evet, imdi aziz dostum... Bu dolabın içine ben üç dört yüz lira daha koyaca ım. Bu parayı da gözden çıkarıyorum. Fakat bir kö eye gizlenece iz. Seni bunun için ça ırdım. Bu zahmeti lütfen kabul eder misiniz?

— üphesiz... Bu mesele bana da çok merak veriyor... Yalnız Dü ünelim bakalım...

— Ben her eyi dü ündüm, Rıza'cı ım. Evin içinde üphe edilecek hiç kimse yoktur.

— Sen hangi tarihte evlendin?

— Karımdan üphelenme... On be senedir, hanımım dır, fazla olarak benim kadar zengindir, paraya ihtiyacı yoktur...

— Biz her eyden üphelenmeye...

— Mecbursunuz, biliyorum ayıplamam...Fakat de il iki gözüm, de il... imdi sen benimle bu gece sabahlıyor musun, onu söyle bana...

— Tabii

— Pekâlâ... te gözünün önünde dolaba be yüz lira daha koyuyorum. Sen de iyice bak... Ev sahibi paraları dolaba yerle tirdi. Bu, seksen, doksan santim kare, yere ba lı, cevizden mamul, eski tarzda yapılmı bir dolaptı. Parayı yerle tirdikten sonra dolabı kilitlediler, ev sahibi anahtarı Mehmet Rıza'ya verdi:

— Al sende dursun, imdi odadan hiç ayrılmayalım, yeme i de burada yiyelim gece de burada yatalım, olmaz mı?

Polis hafiyesi güldü:

— Hay hay... Çok e lenceli bir ey... Fakat hırsız, bizim burada oldu umuz bilirse gelir mi?

— Yemekten sonra gizleniriz...

— Nereden gelebilir! diye mırıldandı.

— Ben de a tım kaldım, kapıdan mı geliyor, bacadan mı, pencereden mi? Gündüz evin içinde mi gizleniyor? Her hâlde garip bir ey...

İl

ki arkada koltuklara kar ılıklı oturdular. Vakit ak amdı. Hizmetçi gelip elektrikleri yaktı. Aradan on dakika geçmeden telefon çaldı. Ev sahibi, pencerenin yanında duran âleti eline aldı:

— Alo...

— Rıza beyi Lütfen telefona gönderir misiniz? Mehmet Rıza telefona geldi:

— Alo...

— Rıza'cı ım...

— Kimsiniz?...

— Ben Cingöz Recai...

— Kahrol...

— Ba üstüne... Fakat Rıza'cı ım, ben be yüz liraya Oraya gelmem..

— Ne demek istiyorsun?

— Demek istiyorum ki, dolaba koydu unuz be yüz lirayı almak için oraya kadar gelmem. Zahmete de mez.

38 ESRARLI DOLAP

Birinci elde yirmi be bin lira aldım, ikincide be bin, imdi hiç olmazsa be bin daha koyunuz ki, geleyim Alla ha ısmarladık!

Telefon kapanmı tı. Mehmet Rıza gayrı ihtiyarî bir küfür savurdu. Ev sahibi bundan bir ey anlamamı tı

sordu:

— Ne var? Kim telefon ediyor?

— Allah belâsını versin! Tahmin etmiyor de ildim...

— Ne oldu?

— Bu i leri yapan hep o! Hep o! Tarzından belli, usulünden belli...

— O kim?...

— Cingöz Recai!...

— Cingöz Recai mi? Aman deme... Beni soyan da mı o? Ne biliyorsun?

— imdi telefon etti. 500 lira koymu uz. Bu az gelirmi . Zahmete de mezmi . İlk elde yirmi be bin lira, ikincide be bin lira almı ... Yine be bin koymazsak gel meyecekmi ... Ben size dedim ya, evin içinde casus var! Bizi kapıdan dinlediler ve ona haber gönderdiler. Azizim, sakın itiraz etme! Mesele udur: Cingöz Recai, senin evin içine kendi adamlarından birini koymu tur.

Mehmet Rıza sözünü birden keserek yerinden fırlardı, oda kıpısını açtı, kapadı. Yerine gelerek sözüne devam etti:

— Dı arıdan bizi dinleyen var mı diye baktım. Evet, senin evinin içine adamlarından birini koymu tur...

anahtarını almı tır. Belki gece kapıyı açtırarak kendisi içeriye girmiş paraları çalmış, yahut bu işi de adamına yaptırmış tır.

Ev sahibi inat ediyordu:

Hayır...Evimin içine kimseyi sokamaz... Karımdan, çocuklarımdan on senelik hizmetçilerimden üphe eder miyim ya...

Bizim meslekte itimat yoktur... Ben herkesten üphe etmeye mecburum. Meselâ demin gelip elektrikleri yakan hizmetçi kim?

Ooo... Emine... Emine'den üphe etme! Emine'ye ben milyonları emanet ederim...

Cingöz Recai'nin kandırmadığı insan yoktur. Belki bu kızcağızı da kandırmış tır. Unutma ki, Cingöz Recai yaman bir çapkındır...

Hayır dostum... Bu mevzuda münakaşayı bile kabul etmem.

Görürsün, her şey anlaşıyor...

Hay hay... Beş bin lira koyarsak, Cingöz gelip alacağını mı söyledi?

Evet öyle söylüyor...

Anlaşılmaz şey... Haydi bizim konu mamızın nereye en duydununu bilmeliyim, fakat biz burada otururken ölebilir mi? Bunun için insan deli olmalıdır!...

Mehmet Rıza düşünerek cevap verdi:

Cingöz Recai'nin böyle delice hareketleri vardır.

ESRARLI DOLAP

41

Ev sahibi de düşünerek başını sallıyor, mırıldanıyordu:

Tuhaf ki tuhaf şey... Allah Allah... Bak ne kadar meçhul noktalar var:

1. Cingöz Recai benim dolabımda para sakladığını ne-
reden biliyor?
2. Evime nasıl giriyor?
3. Anahtarını nasıl almıyor?
4. Hiç iz bırakmadan dolabın içinden paralarını nasıl
alıyor?
5. Çine yeniden para koyduğunu umuzu ne biliyor?
6. Seninle konuştuğumuzu nasıl duyuyor?
7. Hattâ sizi çağırdığını nereden anlıyor? Bunların
hepsi meçhul değil mi?

Mehmet Rıza kesin bir tavırla cevap verdi:

Bence bunların hiç biri meçhul değil:

1. Cingöz Recai'nin bu evin içinde adamı var, senin servetini nereye koyduğunu biliyor.
2. Cingöz Recai'nin bu evde adamı var, onun yardımıyla geceleyin gizlice senin evine giriyor.
3. Cingöz Recai'nin bu evde adamı var, onun yardımıyla anahtarını alıyor.
- 4,5,6. Velhasıl her şey o yarıdakçısı vasıtasıyla yapılıyor. O yarıdakçı ya Emine'dir, ya başka
hizmetçidir. Bilmem, fakat senin evinde onun bir adamı olduğunu katiyen eminim!

III

Ev sahibi ile Mehmet Rıza yemeklerini o odada yediler. Ev sahibi yemekten sonra hanımına yukarı kattan beş bin lira getirtti:

Öyle de battık, böyle de... Beş bin daha koyalım... Kumar gibi bir şey... Bu melun hırsız bakalım söylediğini yapacak mı? Fakat biz bu odada otururken gelebilir mi? Mükân var mı? Hiç ümit etmiyorum.

Cingöz Recai'nin bir çok harikalarını görmüş olan Mehmet Rıza cevap vermiyordu. Ev sahibi beş bin lirayı dolaba koydu, anahtarını yine Mehmet Rıza'ya verdi:

Sana beş bin beş yüz lira emanet etmiş oluyorum, dedi!...

Polis hafiyesi de gülerek konuşuyordu:

Emanet kabul etmem. Meselenin başkaya tahammülü yoktur. Herif almıyor mu almıyor. Cingöz... başka değil... Ben onun ne harikalarını gördüm.

Gece yarısına kadar gülü erek, akala arak oturdular. Artık uykuları geliyordu. Gerçekte Mehmet Rıza, bir kaç gece, üstüste uykusuz kalmaya alı ıktı, fakat ev sahibi, polis hafiyeli i gibi çetin bir meslek erbabından olmadı ı için ancak büyük bir heyecan veren e lentilerde sabahlamaya muktediri. Onun için dedi ki:

Nöbet bekleyelim Rıza'cı ım... ki üç saat sen uyu, ben bekleyeyim, sonrada ben uyurum!
Mehmet Rıza gülümsedi: Hacet yok. Ben uyumam. Alı ı ım, istersen sen uraya kıvrıl ve sabaha kadar kestir...

Pekâlâ... Uykum gelirse öyle yaparım. İmdilik uykum yok.

Uyumazsan daha iyi. Her eyi gözünle görürsün.

Fakat buradan bir baskına u ramamız ihtimali var mıdır?

Nasıl baskın?

Ne bileyim ben? Madem ki herif gelip bu dolabı soyacak, yalnız gelmez ya... Belki üstümüze hücum eder!

Olabilir...

Öyle ise tabancamı getireyim.

Lüzum yok. Ben ara sıra iki tabanca ta ırım. Biri Kolettir, öteki de Brovning. Hangisini istersen al

Büyü ünü bana ver.

AL.

Mehmet Rıza büyük Kolet tabancasını arkada ına verdi

Doludur! dedi. yi...

Sonra biraz daha konu tular. Ev sahibinin gözlerini uyku dolduruyor ve i iriyordu. Mehmet Rıza:

Haydi, sen uraya uzan! (Kuramayacaksın. Saat ikiyi geçiyor! dedi.

Ev sahibi kanapeye uzandı, ba ının altına bir yastık koydu.

Tabancası elinde olarak yattı.

Mehmet Rıza da tabancasını eline alarak odanın içinde dola maya ba ladı. Saat iki buçu a geliyordu. Evin içinde çit yoktu.

Polis hafiyesi, bu sefer Cingöz'ün gelmeye nasıl cesaret edece ini dü ünüyordu. Usta hırsız, böyle kaç defa me hur polis memuruna gece yarısı söz vermi ve hepsinde de sözünde durmu tu.

Sözünde durmayacak olduktan sonra yalan söylemenin ne hükmü vardı?

Saat üçe geliyordu. Mehmet Rıza, ayakta gezinmekten yorulmu oldu u için oturmak üzere koltu a do ru yürürken... Birden bire...Odanın elektrikleri söndü.

Mehmet Rıza derhâl tabancasını ileri uzatarak aya a kalktı ve gayı ihtiyarı olarak karanlıkta dolaba do ru bir iki adım attı. O sırada büyük bir çatırtı ile dolap kapa ı kırılır gibi açılmı tı. Dedektif karanlıkta hiçbir ey görmedi. Dört tarafına bakındı. Yalnız pencere tarafından bir gölge görünüyordu. Derhâl üstüne atılmı tı. Fakat bir ate çıktı ve silâh patladı. Mehmet Rıza, silâh atan gölgeyi bo azından yakalamı , yere yatırmı tı. Fakat gölge inliyor:

Bıçak Rıza'cı ım, bırak! diyordu.

Yukarı kattan ev halkı feryatlarla, ellerinde mum ve lâmbalarla a a ı odaya girdikleri vakit, Mehmet Rıza'nın ev sahibini yere yatırmı ve üstüne çıkmı oldu unu gördüler.

Mehmet Rıza, aydınlıkta, arkada ının bo azına sarılmı oldu unu görünce birdenbire ellerini bıraktı: Sen misin? dedi.

Benim ya... Tuh... Yanlı lıkla beni bo acaktın... Uykumdan birden bire uyandım, baktım oda karanlık..Hemen aya a kalktım... Biri üstüme atıldı... Hemen ate ettim... yiki ki kur un isabet etmedi...

Mehmet Rıza derhâl dolaba ko tu. Kapak kırılarak açılmı , içinden be bin be yüz lira alınmı tı. Hiçbir ey anlamayarak dolaba baka kaldı.

IV

Ev sahibi de kollarını yukarı kaldırmı , a zını ve gözlerini açmı , soruyordu:

Bu ne? Ne oldu? Herif nereden geldi? Çabucak dolabı nasıl kırdı? Nasıl savu tu?

Sonra ev halkını dı arı çıkardı:

Siz gidip yatın, korkmayın, haydi, bir ey yok...

Mehmet Rıza ile ev sahibi yalnız kaldılar. Polis hafiyesi büyük bir hayrete dü mekten kendini alamıyordu:

Gel de sen bu i e a ma... Gel de bu Cingöz denilen herife hayran olma! Cin midir, peri midir, ne cenabet eydir! Nasıl buraya geldi, ne oldu, gözümüzün önünde...

Evde hâlâ elektrik lâmbaları sönüktü. Odada gaz yanıyordu. Mehmet Rıza ile ev sahibi evin her tarafını dola tılar. Bütün kapılar ve pencereler kapalıydı. Sürmeler, kilitler yerinde idi. Hayretler içinde kalarak odaya döndüler. Artık söyleyecek bir şey bulamıyorlardı. O sırada telefonun zili çaldı ve Mehmet Rıza âleti eline aldı:

- Alo...
- Alo...
- Alo, kimsiniz?..
- Kim olabilir.

Telefonda Cingöz'ün bir kahlahası çınladı. Mehmet Rıza, merak ve öfke içinde di lerini gıcırdattı:

- Ah melun!...
- Merhaba Rıza'cı ım!
- Kahrol!...

— Ba üstüne... stersen telefonu kapatayım... Fakat ben seni merakta bırakmamak ve sana biraz izahat vermek için telefonu açtım. Mesele udur Rıza'cı ım: Ben bir gün tramvayda imdi senin bulundu un ev sahibiyile beraberdim. O, önümde bir arkada ıyla oturuyor ve ona Be ikta 'ta Rıza pa a kö künde oturdu unu anlatıyordu. Sonra alt kattaki dolabından ve bütün servetini oraya koydu undan bahsetti. Ben tabîî buna mim koydum. Geçen hafta elektrik memuru sıfatıyla o kö ke geldim. Bütün odaları gezdim ve bilinen dolabı da gördüm. Bu dolap en alt katta idi. Odanın altında da bir dükkân vardı. Bu dükkân bir kunduracı idi. Herife para verdim, dükkânı ben tuttum. Kepenklerini indirdim ve içinde rahat rahat, adamlarımla üç gün çalı tım. Yâni tavandan tam dolabın bulundu u yere isabet eden seksen be san metre kare bir delik açtım. Sonra dolabın altını da kenarlarından kestim. O suretle ki, istedi im vakit tavandaki delikten dolabın altını açacak içindikileri bo altacak, sonra yine bu alt kısmı güzelce yerine koyacaktım. Görüyorsun ki, mesele gayet basit bir marangozluk ve i çiliklen ibarettir. Nitekim öyle yaptım ve ilk yirmi be

46

ESRARLI DOLAP

binle ikinci be bini aldım. Hem delikten sizin söylediklerinizi i ittim.

Bu gece de aynı yerden paraları alıp savu abılırdım. Fakat sana bir azizlik olsun diye sokaktan eve giren elek tirik telini kestim, sizi karanlıkta bıraktım ve dolabın içinden bir keser vurarak kapa ı da kırıp açtım. Gerçekte bu kapa ı kırmaya da, elektrikleri söndürmeye de lüzum yoktu. Bu bir oyundu. te mesele bu. sterseniz dolabı iyice muayene ediniz. Kaidesinin hareket etti ini ve dö emenin kesilmi bulundu unu görürsünüz. Allaha ismarladık... Arkada ına da selâm söyle..

Polis hafiyesi Mehmet Rıza mırıldanıyordu:

Hırsız köpek, bir gün senin bileklerine kelepçeyi geçirece im elbette.

SON

istanbul'un me hur polis hafiyesi, Mehmet Rıza, Sultanahmet'teki evinde geceyarısı koltu una uzanmı , ak am gazetelerini gözden geçiriyordu, telefonun zili çaldı: Kendisini Pangaltı merkezinden ça ırıyorlardı.

Mehmet Rıza, yay gibi yerinden sıçradı, çarçabuk üstünü giydi, bir otomobile atlayarak Pangaltı merkezine gitti.

Karakolda, komserin odasında, i man, temiz kıyafetli, saf bakı lı ve gözlüklü bir adam oturuyordu. Komiser, içeriye giren ahsın me hur Mehmet Rıza bey oldu unu söyleyince, sandalyede oturan i man adam yerinden fırladı, Rıza'nın ellerini yakalayarak sevinçle ba ırdı:

Tanı tı ımıza memnun oldum Rıza beyefendi, eref duydum. Her zaman isminizi gazetelerde görüyor ve iftihar ediyordum. Kim derdi ki, günün birinde benim de size bir i im dü ecek?

Mehmet Rıza, muhatabını dikkatle süzerek sordu:

Emriniz nedir?

i man adamlar kar ı kar ıya oturdular. Mehmet Rıza, bir sigara yaktı, öteki, telâ la, heyecanla anlattı:

Rıza bey, bu ak am ba ıma büyük bir felâket geldi: Hırsızlar beni sokak ortasında soydular!

İman adamın yüzü kıpkırmızı idi, akaklarından terler akıyordu, cebinden mendili çıkardı; alnını, yüzünü, çenesini sildi, Mehmet Rıza, karışındakine bütün dikkati ile bakarak sordu:

Sizin sanatınız nedir?

Ben tüccarım. Sultanhamam'da yazıhanem var. İsmim Abbas Mahmut'tur.

Çerkezsizsiniz galiba?

Evet.

İmdi başınızdan geçenleri anlatabilirsiniz...

Mahmut efendi, oturdu u koltu a iyice yerle erek cebinden enfiye kutusunu çıkardı. Kalın burun deliklerine birer tutam enfiye, doldurdu, devam etti:

Benim yazıhanem Sultanhamam'da, iki katlı, küçük, kârgir bir evdir. Kendim burada Bomonti soka nda oturuyorum her ak am, alafranga sekiz buçukla dokuz arasında dükkânımı kapar tramvayla Osmanbey'e kadar gelirim. Oradan evim için öteberi aldıktan sonra, polis kulübesinin yanından soka a sapar, giderim. Biliyorsunuz ki, bizim yol ileride biraz tenhala ır, aydınlık da yoktur. Evimde biraz uzakça.

Çabuk anlatınız.

te bu ak amda, öteberi aldıktan sonra soka a saptım. Benimle beraber iki ki i daha geliyordu, fakat bunlar , üstleri başları temiz, kibar, efendi adamlardı. Zaten tramvayda beraberdik. Kar ı kaldırımdan yürüdüler. Ben, bir tecavüze u rayaca ımı aklımdan geçirmeyerek, a ır a ır gidiyordum. Yolun tenha tarafına geldik. İmdi oradan la ım açıyorlar. Kar ı kaldırımdan yürüyen adamlar, yolun kesildi ini görünce benim bulundu um tarafa geçtiler. Zaten yolun her tarafı çukurdu. Biz, kenarda, ta ların toprakların üstünde yürümeye başladık. Yolda zorluk çekti im için sık sık e ilip yere bakıyordum. Bu adamlarda, birbirileri ile konu arak, akala arak, yarım adım arkadan yürüyorlar, bazen bir hizaya geliyorduk. Hatta... Bir aralık... Yan yana yürümeye başladık. Bunlardan biri sağ tarafıma, öteki sol tarafıma geçti. Aklıma yine fena eyler gelmiyordu. Fakat... Böyle.. Bir kaç adım daha atınca... Sağ tarafımdaki ince uzun boylu, zayıf adam... Bir ey dü ürmü gibi... yere e ildi. Birden bire... iki ayaklarımı yakaladı, sımsıkı tuttu. Ben... Ne oldu unu anlamadan... baş ırmak istemi tim... Fakat... öteki adam., bir eliyle bo azımdan sarıldı., öteki eliyle... dudaklarımın üstüne... demir gibi bir ey taktı... baş ım kıpırdamaz oldu.

Zaten oraları ta toprak, e ri bü rü, kanbur, girintili çıkıntılı yerler... Hava karanlık... Biraz kımıldasam la ımın içine yuvarlanacaktım. Ayaktaki adam, bu sefer kollarımı arkadan yakaladı, çelik gibi sardı. "Ne istiyorsun?" diye soracaktım, fakat baş ım kımıldamıyordu. Ayaktaki adam elini ceketimin cebine soktu, cüzdanımı aldı, sonra, beni omuzlarımdan öyle iddetli itti ki... Çukurun içinde yuvarlandım.. Üç dört dakika... hiçmi hiç... kımıldanamadım. Az daha bayılıyordum. Baş ım ta a çarpmış tı. Bereket yaralanmadım. Güç belâ aya a kalktım, gözlerim karararak çukurdan çıkmaya çalı tım, dosdo ru eve ko tum. Temizlendim, buraya geldim. Rıza beyefendi.. Bu adamlar, benim iki bin liramı çaldılar. Mahmut efendi, bunları anlatırken, olay tekrar baş ından geçiyormuş gibi, gözleri canlanıyor, kırmızı yüzü terliyordu. Mehmet Rıza, aya a kalktı, ellerini pantolonun cebine sokarak odanın içinde dola tı, sonra gelip tüccarın önünde durdu:

Her ak am böyle cebinizde iki bin lira bulunur muydu?

Hayır... Aksi tesadüf... Yalnız bu ak am vardı.

O adamlar, tramvayda da sizinle beraberdiler de il mi?

Evet.

Tramvayda biletçiye para verirken, tabii cüzdanınızı çıkardınız, onlar da gördüler.

Hayır yanımda büyük para varken ben cüzdanımı hiçbir yerde çıkarmam. Yele imin, ceplerine yarım ar liralık, mecdiyelik, bozuk paralar koyar, onlarla alı veri ederim.

O hâlde o adamlar sizin bu ak am yanınıza para aldı nızı nereden biliyorlardı?

Tesadüf olacak.

Hayır! Bunlar sizi... Tâ Sultanhamam'dan beri takip etmiş lerdir. Bunlar sizi tanıyorlar. İsminizi, mesle inizi, ikametgâhınızı biliyorlar. Hatta o kadarına kadar biliyorlar ki, sizin yanınızda iki bin lira bulundu u ak am üstünüze çullanıyorlar.

Mahmut Efendi, dü ünçeye daldı, sesini çıkarmıyordu. Mehmet Rıza tüccara yakla arak sordu:

Heriflerin duda ınıza taktı ı eyi nasıl çıkardınız?

Evden çıkardılar. Bir saat u ra tılar. Makasla kesip ç i kardılar.

Lastik midir?

Lastik gibi siyah, sert bir ey.

Yanınızda mı?

Mthmet Rıza tüccara, her ak am cebinizde iki bin lira bulunur muydu? diye sordu.

Hayır... Çöp tenekesine attılar.

Üstünüze hücum edenlerden birinin boyu uzundu de il mi?

Evet.

Zayıfça mıdır?

Evet.

Tramvayda siz onları gördünüz. Kara ka lı, kara gözlü müydü?

Evet.

Mehmet Rıza öfkeyle di lerini sıkarak, komisere döndü:

Bu i iyapan da o! diye ba ırdı. Komiser, a kınılıkla:

Kim? diye sormu tu.

Kim olacak? Cingöz!

Mahmut efendi, oturdu u sandalyeden sıçradı.

Cingöz mü? Cingöz Recai mi?

Gazeteler, her gün bir harikulade maceralarını ilân etti kleri için kibar serseriye tanımayan kalmamı tı.

Mehmet Rıza, ba ını sallıyordu:

Evet, ta kendisi! Boyu po u, ka ı, gözü ile o! Kullanıl ı ı usulle o! A zınıza taktı ı lâstikle yine o!

Geçenlerde Uı/ıltoprak'tan bir kızı otomobille kaçırmı tı.

O kızında, böyle, dudaklarına bir lâstik geçirmi ti. Bu nı Amerikalı Apa lar kuUanırlarmı , bu domuz

da oradan getirtmi ... Pekâlâ Mahmut Efendi... imdi sorularıma dikkatle cevap veriniz.

Buyur.

Yazıhanenizde ba ka adam çalı tırıyor musunuz?

Üç ki i.

simlerini söyler misiniz?

Muhasebeci Kırkor. Sekreter Abdullah Efendi. Daktilo Matmazel Ra el.

Bunlar kaç senedir hizmetinizdedir?

Kırkor benim ya ta bir adamdır. stanbul'a geldim geleli, O'nu yanımda çalı tırıyorum. Hani kız

o lan kız evlâdımı da ona teslim ederim, hiç korkmam.

Para ile kız aynı ey de ildir.

Paramı da emniyet ederim. Haramdan on paramı yememi tir. Yemezde. Gözü tok.

Asilzadedir. Haram yiyici de ildir. Ondan hiç üphem yoktur.

Peki, Abdullah efendi?

O da namuslu adamdır. On senedir yanımda çalı ıyor. Hiçbir fena huyunu görmemi im. Hem bu adamları ne soruyorsunuz bana. Yazıhanemdekilerden fenalık gelmez.

Matmazel Ra el nasıl kızdır?

O da iyi kızdır. Yetimdir. Köle gibi çalı ır. Allah rızası için... Namusuna da diyece im yok.

Bu ak am, iki bin lirayı nereden alıp cebinize koydunuz?

Kasamdan aldım.

Odaya girip çıkan var mıydı?

Hiç kimse. Yalnız, yanımda Matmazel oturuyordu.

Matmazel yanınızda niçin oturur?

Makine ile yazı yazar. Her zaman yanımdadır.

Kasadan para alıp verdi inizi görür mü?

Görür... Ama... Aması ne?

Namuslu kızdır.

Onu geç. Biz polis memurları, herkesi fena tanımaya mecburuz.

Ona diyece im yok.

Mehmet Rıza, Mahmut efendi'nin yanına giderek, avucunu tüccarın omuzuna koydu:

imdi... Mahmut efendi! Bence, yazıhanenizdekiler den birinin, bilhassa u Matmazel'in

vaziyeti üphelidir. Ben iki üç gün orada otursam, geleni gideni görsem, i i çıkarım. Zaten benim

bildi im Cingöz'se, böyle iki bin lirayla kalmaz. Yakında sana daha büyük bir oyun hazırlar o... Her

ne olursa olsun, Cingöz'ün izi üstüne dü ece ime eminim.

Mahmut efendi sevinerek aya a kalktı:

Hay var olasıñ o lum. Ne zaman istersen yazıhaneme gel... Bol bol, çay, kahve içelim. Yazıhanemde sizin gibi bir zatın bulunması şereftir.

Mehmet Rıza, bir kahkaha salıverdi:

Yö!.. Ben öyle gelemem. Sonra şapa otururuz. Benim oraya geldi şimi, yani Mehmet Rıza oldu şumu hiç kimse bilmeyecek. Sen beni oraya, yeni bir kâtip gibi alırsın. Matmazel'in yanına oturtursun.

Sizi yine tanırlar.

Hayır, ben çehremi başka kılığa sokarım. Yarın ben sizin yazıhaneye, tabii bir Ermeni genci gibi gelirim, hattâ, şapka bile giyerim. Öyle güzel Ermeni taklidi yaparım ki, sen bile anlayamazsın.

Pekâlâ. Pekâlâ. Yarın geliniz. Ben size odamda bir masa veririm, yalancıkıktan işi gösteririm. Hay hay. Aman şu işi el birliyle meydana çıkaralım.

Sen hiç üzülme, Mahmut efendi!

Mehmet Rıza, ertesi gün, bıyısız ve şapkalı bir ermeni genci kıyafetinde Mahmut efendi'nin yazıhanesine girdi işi zaman, ilk önce, tüccar onu tanıyamadı.

Nihayet:

Hâ... Siz misiniz? Safa geldiniz Mösyö Arsak! diyerek Mehmet Rıza'nın elini sıktı, O'nu Matmazel Ra el'e yeni bir arkadaşı olarak takdim etti.

Mehmet Rıza, kendisi için hazırlanan bir yazı masasının başına geçip oturdu.

O gün, ak şama kadar manasız yere bir sürü kâşitler karalayarak önemli bir iş yapıyormuş gibi ciddi göründü. Her hâlde, ertesi günden itibaren matmazelle tanışmak, O'nun mahirane a zını aramak istiyordu.

Bu yahudi kızı, civa gibi parlayan yeşil gözleri ile, çok şeytana benziyordu. Yarım kollu elbisesinden çıkan toplu ve beyaz kolları, kadınlardan çokluk hoşlanmayan Rıza'yı bile iş tahlandırmıştı. Polis memuru, bu kızı gizli gizli her tetkik ettiğinde, O'nun Cingözle bir alâkası olduğunu üphesi kalmıyordu. Çünkü Cingöz'ün çapkınlığını, bilhassa böyle sarı şın kızlardan hoşlandı şını, bir çok dalaverelerinde kadınları kullandığını biliyordu. Matmazel Ra el'in, makine ile yazı yazarken hep etrafında gezinen yeşil gözlerindeki şeytanlık da Mehmet Rıza'nın üphelerini kuvvetlendiriyordu. Ertesi gün, bu kızla daha samimi konuşmaya başladılar. O'na yazı makinesiyle çalışmanın güç olup olmadığını sordu.

Geveze kız, bu suale cevap verdikten sonra, dereden tepeden binlerce şey daha anlatıyordu.

Mehmet Rıza, ne kadar kurnaz olursa olsun bu güzelli iş yüzünden, kızın a zından lâf alınabileceğini kestirmişti.

Kendisini ona, gerçek bir Ermeni gibi tanıtmaya da muvaffak oldu. Fakat, genç kız:

Ben Ermenice de bilirim! demişti.

Onun üzerine, Mehmet Rıza, vaziyeti tehlikeli bularak cevap verdi:

Ben Ermeniyim amma, kendi lisanımı hiç bilmem. Anadolu'da doğmuşum, buraya bir Müslüman ailesine bırakılmışım. Türk mektebinde okumuşum. Ermeniceyi öğrenmemişim. Ermenice ona kadar bile saymam.

Matmazel Ra el, Mehmet Rıza'nın bu sözlerine kahkaha larla güldü.

Bir gün Mehmet Rıza, elinde tuttu şu gazetede, Cingöz Recai'nin resmini Ra el'e gösterdi:

Bu herifin resmini sizin gazetelerde koyarlar mı? diye sordu.

Matmazel Ra el, resmi görür görmez, gazeteyi Mehmet Rıza'nın elinden çekti aldı. Cingöz'ün resmine dikkatle, büyük bir dikkatle, uzun uzun baktıktan sonra, gözlerini açarak sordu:

Bu resmi gazeteye nişin koymuşlar?

Mehmet Rıza, gazetede, Recai için yazılan şeyleri anlatırken, genç kız onu göz kırpmadan dinliyor, söylenen sözlere fazla bir önem verdiğini görülyordu. Polis memuru, kızın Cingöz bahsine fazlaca ilgili olduğunu artık tamamıyla kanaat getirdi ve Ra el'in a zından lâkırtı kapmak için dedi ki:

Cingöz Recai için gazetelere bazı şeyler yazıyorlar... Bu şeyler... Pek de doğrudur deşil..

Duyduğuma göre Cingöz Recai pek merhametli, iyi kalpli bir adammış, yalnız haram yiyicilerin parasını yermiş.

Rıza'nın bu sözleri üzerine, Matmazel Ra el'in çenesi açıldı.

Bunu ki söylediniz, çok doğru söylediniz; bizim gazetelerde Cingöz Recai için fena yazıyorlar ama... Ben doğrusu bu adamdan hoşlanıyorum. Çok cesur adam... Çok... Kurnaz adam... Çok... Çok... Güzel adam!

"Güzel adam" derken, kızın gözleri de parlamı tı. Artık Mehmet Rıza'nın hiçbir üphesi kalmadı. Ra el'i daimi surette gözetledi i takdirde, Cingöz Recai'nin izini ele geçirece ini pek iyi tahmin ediyordu.

Tesadüf, o günün ak amı, her eyi halletti. Yazıhanede i ler bitti i saatte, Matmazel Ra el, yazı makinesinin kapa nı kapamı , kürkünü, eldivenlerini giymi , odadan çıkmaya hazırlanıyordu. Fakat, birini bekler gibi, ayakta duruyordu. Mehmet Rıza da apkasını giydi. Fakat masasının üstündeki evrakla me gul görünerek, odadan çıkmadı.

Dört be dakika sonra odaya uzun boylu, genç, güzel bir erkek girdi. Ra el'in elini sıktı: "Bonjour Matmazel!" dedi.

Masasında evrakla u ra an Mehmet Rıza, içeri giren adama do ru ba nı kaldırıncı, hayretten ve sevinçten titredi: Bu adam o idi, o, ta kendisi, Cingöz Recai!

Mehmet Rıza kendisini Cingöz'e göstermemek için derhâl aya a kalktı, arkasını çevirdi, yanına mdaki dolaba giderek kapa nı açtı, fakat arkasındaki manzarayı görmek merakıyla cebinden aynasını çıkararak gizlice avucunun içine aldı. Aynanın içinde Ra el'in, Cingöz'ün ba ları görünüyordu. Biraz sonra ikisi de çıktılar.

Mehmet Rıza, hemen dolabı kapadı, aynayı cebine attı, ikisinin de pe ine takıldı.

Cingözle Ra el kol kola girmiş lerdı. Yazıhane binasından çıkınca, Eminönü'ne kadar yayan yürüdüler. Oradan bir Harbiye tramvayına bindiler.

Hava kararmı tı. Ya mur ya makta oldu u için halk, tramvaylara hücum ediyordu. Mehmet Rıza onları kaçırmamak için tramvaya atlamakta güçlük çekmedi.

Cingöz Recai'yle Ra el, Galatasaray'da tramvaydan indiler, tünele do ru geriye dönüp yürüdüler. Mehmet Rıza, ya mur vesilesiyle emsiesini açarak ba nı gizliyor ve onları pek yakın takip edebiliyordu.

Cingöz'le arkada ı, Yani'nin birahanesine giriyorlardı. Mehmet Rıza, birahane bunların yanına oturarak, ne konu tuklarını tamamiyle dinlemek istedi. Fakat böyle yapacak olursa, Ra el kendisini tanıyacaktı, binaenaleyh çabucak tebdili kıyafet etmek lâzım geliyordu. Hemen birahane nin ayak yoluna ko tu, her zaman cebinde ta ıdı ı makyaj takımını, kutusunu cebinden çıkardı, yüzüne siyah bir sakal taktı, ters tarafı ba ka bir ekilde imal ettirilm i olan ceketini tornistan ederek üstüne giydi. Çıktı, apkasını portmantoya astı ve büsbütün ba ka bir çehre ile birahane nin salonuna girdi.

Cingöz'le Ra el'in oturdu u masanın yanında bir masaya oturdu.

Cingöz'ün Mehmet Rıza'ya arkası dönüktü. Fakat Ra el, polis hafiyesiyle göz göze oturuyordu.

Tabiatıyla Mehmet Rıza'yı bu kıyafetiyle hiç tanııyordu. Dirse ini masaya veya yanaklarını avuca dayamı , Cingöz'ün hararetle anlattı ı eyleri dinliyordu. Recai diyordu ki:

Ra el'ci im, sen bu herifin nasıl para kazandı nı bilmezsin. Bu Mahmut efendi, yirmi senelik tüccardır amma, ticaret yaparak de il, halkı soyarak para kazanır. Bu herif milyonerdir. Onu iki üç bin lira ile bırakmak olmaz. Ben o ak am cüzdanında yalnız iki bin lira oldu unu bilseydim, adımımı atmazdım. Sen yanlı haber verdin. Be altı bin lira para yanma aldı nı söyledin. Neyse...

imdi...Yeni i imize bakalım... Emin ol ki bu i daha kolay.

Ra el sordu:

Dü ündün mü? Ne yapaca ız?

Dü ündüm. Kasayı soyaca ız. Ra el, büyük bir hayretle ba ırdı:

Kasayı mı soyaca ız? Cingöz gülüyordu:

Ne var? Ne a tın? Kasa soymak güç bir i mi zannediyorsun? Hırsızlı ın kolayı budur. Fakat öyle, Tatavla kasa hırsızlarının yaptıkları gibi de il... Göreceksin ki benim için bir kasayı açmak, bir çocu un teneke kumbarasını açmaktan daha kolaydır. Yeter ki, herifin kasasında para bulalım! Matmazel dü ünçeye dalarak mırıldandı.

Para var... Çok var... Mahmut efendi... Bankaya para yatırmaktan ho lanmaz... Bunu kendisi de söylemi ... Kasası para dolu... Her gün görüyorum ben. Fakat...

Fakatı nedir?

çeriye girmek...

Çok kolay.

Ne zaman olur bu?

Ne zamanı mı?

Öyle ya... Gündüz olmaz.

Gündüz tabii olmaz, gece olacak...

Gece nasıl olacak... Bekçi var.. Cingöz bir daha güldü:

Bekçi de insan. Eti var kemi i var... Onu aldatmanın da bir kolayı bulunur.

Bekçi namuslu bir adam...

Olsun. Ben hepsinin çaresini buldum. Bu gece sana anlatırım. İmdi burada yeme imizi yer, çıkarız, Hisar'a gideriz.

Cingöz bu sözleri söyledikten sonra, tesadüfen ba ını arkaya çevirmi , siyah sakallı bir adamın biti ik masada oturdu unu, gazete okudu unu görmü tü. Fakat Mehmet Rıza sükûnetle gazetesini okuyan ihtiyar bir adam rolünü o kadar iyi yapıyordu ki, Cingöz'ün üphelenmedi ine emindi. Ba komiser, bu herifi derhâl tutuklamanın çarelerini dü ünüyordu. Bu i i yalnız ba ına yapamazdı. Mutlaka polisi ça ırmak lâzımdı. Yerinden kalkıp karakola kadar gitse, mel'un Recai'nin kaçması ihtimali vardı. Telefon etmeyi dü ündü, fakat bu birahane telefon olup olmadı ını bilmiyordu. Yerinden kalktı, garsonlardan birine telefon olup olmadı ını sordu, garsonun gösterdi i tezgâhın arkasında camlı bir dolaba do ru yürüdü, telefonu açtı, Galatasaray Merkezi'nin numarasını söyledi.

Cevap beklerken, gözücuyla birahane salonuna bakıyor, fakat tezgâhın arkasından salonun her tarafını göre miyordu. Bu sırada garsonlardan biri, elinde küçük bir kâ it parçasıyla Mehmet Rıza'ya do ru yakla tı:

Polis memuru Mehmet Rıza bey siz misiniz? dedi.

Evet, benim.

Buyrunuz!

Garson, elindeki kâ ıdı Mehmet Rıza'ya uzattı. Polis memuru kâ ıdın üstündeki u satırları okudu: "Rıza Bey!"

"Ben sana her zaman söylerim ki, yüzüne alelacele sakal taktı ın zaman, kendini belli ediyor, foyanı meydana vuruyorsun. Tebdili kıyafet, tebdili çehre nasıl yapılır? Ö renmek istersen, Cingöz Recai'den ders al!"

Mehmet Rıza, bu satırları okur okumaz, telefonu hiddetle kapadı, salona ko tu. Fakat geç kalmı tı: Recai ve Ra el ortada yoklardı. Kaçmı lardı.

Polis memuru, hemen soka a fırladı. Caddede bir a a ı, üç yukarı dola tı, fakat mel'unlardan eser yoktu.

Mehmet Rıza, yine Ermeni genci kıyafetiyle yazıhaneye geldi. Matmazel Ra el'in hararetle elini sıktı. O günde ak ama kadar bir çok eylerden konu arak, adam akıllı gevezelik ettiler. Mahmut efendi, Mehmet Rıza'nın tıpkı bir Ermeni i vesileyle saatlerce konu masına hayret ediyordu. Bir aralık polis memurunu masasının ba ına ça ırdı:

i ler nasıl? diye sordu.

Mehmet Rıza, büyük bir kendine güvenle cevap verdi:

Mükemmel, mel'unların izi üstüneyim. Yakında a yan ı hayret eyler ö reneceksiniz. Bu kızın ne yezit mahlûk oldu unu o zaman anlarsınız. Ra el'in mi?

Evet.

Demek bazı eyler ke fettiniz.

Ke fettiniz de söz mü? Azıcık sabrediniz, pek yakın zamanda her eyi anlayacaksınız.

Haydi bakalım.

Aradan bir hafta geçti, bir gün matmazel Ra el gayet heyecanlı görünüyor, hiç çalı mıyor, önemli bir ey dü ünür gibi gözleri dalıyordu. Yazı makinesiyle yazılacak kâ ıtlar masasının üzerinde birikiyordu. O gün, Mehmet Rıza, kızla uzun uzun konu mak istedi, fakat muvaffak olamadı. Paydos vakti gelince, matmazel Ra el, Mahmut efendinin masasına yakla tı. Ricacı bir tavır aldı, boynunu bükerek dedi ki:

Mahmut efendi.. Sizden bir ricam var...

Ne ricası?

Bugün., hastaydım. Eee!

Mektupları yazamadım. Mahmut efendi öfkeli göründü:

Mektupları yazmadın mı? Olur mu hiç? Sana dün söyledim: Yarın posta kalkıyor, mektupların hepsini yeti tirmeye mecburuz. Yoksa i yeri batar.

Hastaydım.

Hastaydım olmaz, bu mektuplar yeti meli. Genç kız dü ündü:
isterseniz yeti tiririm. Bu ak am, bir iki saat daha

burada kalırım, çalı ırım, yeti tiririm.

Mahmut efendi ka larını çatarak, menfaatini dü ünen bir tüccar azametiyle, uzun müddet dü ündükten sonra cevap verdi:

Pekâlâ... Bekçiye imdi tembih edelim... Sen i ini bitirinceye kadar izin verir bu odada oturur, çalı ırsın. Bu mektuplar sabaha kadar mutlaka yeti meli.

Peki... Mutlak yeti tiririm.

Mahmut efendiyle matmazel'in bu konu masını Mehmet Rıza da i itmi ti.

Ra el'in o gece orada kalmak istemesinden her eyi hissetti.

Mahmut efendi yazıhaneden çıkarken Rıza'ya gözüyle i aret etmi ti, ikisi de sofada bulu tular.

Mahmut efendi Rıza'yı kolundan tuttu:

Bu kızı burada bırakayım mı? Gerçekten i ler çok sıkı. Mektuplar yeti meli. Bekçiye tembih ettim kızı gözetler.

Buna hacet yok. Ben de imdi binada gizlenirim, gece burada kalırım.

Zahmet olur size.

Çünkü i sizin bildi inizden daha önemli. Bu kız bu ak am burada kalarak büyük felâkete âlet olmak istiyor.

Mahmut efendi gözlerini açarak sordu: Ne gibi bir felâket?

Büyük bir felâket. Ben her eyi biliyorum. Yarın siz de her eyi anlarsınız.

imdi söyleyiniz.

Olamaz. Vakit geçiyor. Ben hazırlanmaya mecburum. imdi siz benim burada gizlendi imi hiç kimseye, hatta bekçiye bile haber vermeyiniz. Çünkü ondan da üphem var.

Pekâlâ, nerede saklanacaksınız?

Orasını bana bırakınız.

Kâtipler evvelce gitmi lerdı, Mahmut efendi de çıktı, Mehmet Rıza, genç kız yazıhanede yalnız kaldılar. Fakat Rıza kendisini Ra el'e göstermeyerek, evrak ambarı hizmetini gören küçük bir aralı a gizlendi, bekledi. Bu aralıkla, Ra el'in bulundu u odada elektrik yandı ı için genç kızın bazı hareketleri görülebiliyordu.

Ra el, oturup yazı yazaca ı yerde, hep ayakta geziniyor, pencerelerden bakıyor, ara sıra; kolundaki saate göz gezdiriyordu. Bazı, vakit geçirmek için, yazı makinesinin ba ına oturuyor, bir iki satır yazıyor, canı sıkılarak tekrar yerinden kalkıyor, odanın içinde böyle boyuna dola ıyor.

Mehmet Rıza mırıldandı:

Bu kaltak birini bekliyor.

Ra el, bir aralık odadan çıktı, karanlık sofada etrafına bakındı, Rıza'nım gizlendi i aralı ın önünden geçti, merdivenleri indi.

Polis memuru, hemen yerinden fırladı, aya ının ucuna basarak, hiç gürültü yapmadan, kızı takip etti.

Alt katta, sokak kapısının yanında, bekçi Hasan'm odası vardı. Hasan, on dokuz yirmi ya larında, dinç, gürbüz, etli, canlı, güzel bir çerkez delikanlısıydı. On seneden beri Mahmut efendi'nin hizmetinde çalı ıyor ve ona daimi bir sadakat gösteriyordu. Bir çok zamanlar Mahmut efendi için hayatını bile tehlikeye koymu tu. Tüccar, onun bu sadakatine emin oldu u için, Hasan'ı yazıhanenin kapıcılı ına, bekçili ine memur etmi ti. Bu gürbüz çerkez delikanlısı hem güçlü kuvvetli, hem cesurdu, hem mükemmel silâh kullanırdı.

Merdivenden ayak sesi i itinince, odasının kapısını açtı, e ikte durdu, Ra el'in merdivenlerden indi ini görünce, memnun, mesut yılı km bir tebessümle güldü:

i bitti mi Ra el hanım?

Kız bekçi Hasan'a uh bir nazarla bakarak ba ını salladı:

Daha bitmedi. i çok. Yarına kadar kırk mektup yeti ecek.

Hasan, genç kızla akala mak istiyordu:

Makine ile çat çüt, çat çüt o mektupları yazarken parmakların acımıyor mu Ra el hanım?

Ra el, fattan bir kahkaha salıverdi:

Acımaz... Benim parmaklarım alı kındır.

Bu sözleri söylerken bekçi Hasan'a yakla mı , o sıcak ve tatlı gözleriyle çerkez delikanlısının gözlerinin içine bakmaya ba lamı tı.

Hasan, Ra el'in ellerini tutarak mırıldandı:

Bu ufacak parmaklar acımaz olur mu?

Mehmet Rıza, merdivende ba nını e mi , tırabzanın parmakları arasından bunları seyrediyordu, kendi kendine söyleniyordu: "Vay hınzır kız. Bekçiyi vaktiyle ayartmı !"

Hasan, Ra el'in ellerini sıkıyor, bırakmıyor:

Haydi, gel içeriye de biraz konu alım, lâf atalım! diyordu.

Kız, bir iki defa silkindi, Hasan'm kuvvetli pençesinden kurtulmak istedi. Cilve yaptı, nihayet çerkez deli kanlısıyla beraber odaya girdi.

Rıza, merdivenlerden yava yava inerek, oda kapısına kadar geldi. Kanadın üstünde kalın, uzun bir çatlak vardı. Buradan odanın içerisi az çok görülüyordu. Rıza gözlerini bu çatla a dayayarak, Hasan'la Ra el'i seyretmeye ba ladı.

Çerkez delikanlısı ile Ra el minderin üstüne oturmula rdı.

Kız, parma ı ile sürahiyi göstererek:

Hasan yukarıda su kalmamı ... Bana, barda ı güzelce yıka, bir su ver! dedi.

Hasan bir bardak su getirdi. Ra el suyu içmeden:

Çorabım kaçtı... Hasan, git i ne iplik bul dedi.

Çerkez delikanlısı teneke bir kutunun içinde, i ne iplik ararken, Ra el gö sünden bir kâ it çıkarmı , Hasan görmeden suyun içine beyaz bir toz dökmü tü. Barda ı salladı. Beyaz toz, suyun içinde eridi.

Hasan i ne ipli i getirince, Ra el barda ı Hasan'a uzattı:

Ben bir iki yudum içtim, sen de iç.

Ben su içmek istemiyorum.

Hatırım için iç.

Hatırın için zehir bile içerim.

Hasan barda ın içindeki suyu tamamıyla içti. Kız, ona sevinçli gözlerle bakıyordu. i ne ipli i aldı.

Yata ın içinde ba da kurdu, çorabını dikmeye ba ladı. Çerkez delikanlısı avuçlarıyla ba nını sıkıyor:

Vay anam... Ba ım a rıyor be diyordu.

Gitti, minderin ortasına oturdu, eliyle ba nını sıkmakta devam etti. Ra el, çorabını dikerken onun bu hastalı na önem vermez görünüyordu.

Hasan, nihayet, ba nını minderin yastı na dayadı, bayılmı gibi uzandı, horuldayarak uyudu.

Ra el yataktan atlayarak, Hasan'ı muayene etti. Uyumakta oldu unu görünce yüksek sesle:

Tamam! dedi ve saatine baktı.

Mehmet Rıza, bu manzaraya son derece a mı tı:

Vay Hınzır kız! Bak ne haltlar karı tırdı. Bu i in sonu neye varacak bakalım.

Sonra Ra el'in ayakkabılarını takarak oda kapısına do ru geldi ini görünce geriye kaçtı, bir dolabın arkasına gizlendi.

Ra el odadan çıktı, sokak kapısına yürüdü, kapıyı açtı, ba nını soka a uzatarak biraz durdu. Rıza bir ıslık sesi i itti. Biraz sonra, sokak kapısından içeriye, pelerinli bir gölgenin girdi ini gördü. iyice dikkat edince, bunun Cingöz Recai oldu unu tanıdı.

Cingöz alçak sesle sordu:

Her ey tamam mı?

Tamam.

Uyuyor mu?

Gel ve gör!

Ra el Cingöz'ü Hasan'ın odasına soktu, ikisi birden odadan çıkıp, merdivenlere yürüdüler. Mehmet Rıza gizlendi i yerde iki kat e iliyor, dolabın üstünden kafasını göstermemeye, çalı ıyordu.

Cingöz'le Ra el, basamakları üçer dörder atlayarak yukarı kata fırladılar. Mehmet Rıza'da onları yava yava takip etti.

Cingöz'le Ra el, yazı odasına girdiler. Orada elektrik daima yanıyordu. Recai elinden büyük bir me in çantayı Mahmut efendi'nin masasının ortasına koydu. Kasanın ba na geçti, cebinden büyüteç çıkararak, anahtar deli ini muayene ettikten sonra, ba nını kıza çevirdi:

Bunlar ingilizlerin Harto vert sistemi dedikleri yeni usul kasalardan. Bunların iç kilitleri, altmı iki di li olur. Sol taraftan otuz be di i birden yakmak lâzımdır. E er muvaffak olursak, bu kasayı açabiliriz. Bu da elektrik ceryanmın iddetine ba lıdır.

Cingöz bu sözleri söyledikten sonra me in çantasını açtı. içinden bir makara tel çıkardı. Bir ucunu da duvardaki elektrik teline taktı, ortasından kesti, öteki ucunu da ince, uzun, anahtar biçiminde, parlak madenden bir demire geçirdi.

Rıza, kapının önünde bu manzarayı büyük bir merakla seyrediyor, âdeta nefes bile almıyordu.

Cingöz Ra el'e elektri i söndürmesini emretti.

Oda kararınca elektrik fenerini yaktı, kasanın anahtar deli ine tuttu, o ince uzun demiri, deli e soktu, me in çantasından küçük bir makina çıkararak, bunu da demire ba ladı. Fis... Fis... Fis... diye ince bir ses çıkıyor, Re cai mırıldanıyordu:

Ceryan kuvvetli... Demir, elimi titretiyor. Bu makina ile en büyük kasaların zırhları bile parça parça delinebilir.

Ra el, Cingöz'ün ba ucunda, bu hayret verici i e büyümü gözleriyle bakıyordu.

Recai, on be dakika kadar u ra tı, sonra yanı ba ındaki Ra el'e:

Yak lâmbayı! dedi.

Ra el lâmbayı yakınca, kasanın kapısının açık oldu unu gördü, a ırdı.

Cingöz Recai, kahkahalarla gülüyordu:

Mehmet Rıza'nın kula ı çınlasın! Yarın bu kasanın açık oldu unu görünce, yine saçını ba ını yolacaktır.

Elini kasaya daldırarak bir kaç deste banknot çıkardı, baktı:

Burada on bin lira var! dedi. Hepsini me in çantaya tıktı.

Rıza'nın sabrı tükenmi ti. Polis memuru, ellerini cebine soktu, bir kelepçe çıkardı, silâhını eline aldı.

Kan ba

ma sıçramı tı.

Ne olursa olsun, ya bu mel'unu derhâl tutuklayacak ellerine kelepçeyi vuracak, yahut, gebertecekti. Cingöz Recai paraları çantaya doldurmu , a zını kapıyor, arkı söylüyordu.

Mehmet Rıza birdenbire odanın içine girdi bomba gibi. Silâhını Recai'nin tam suratına ni anlayarak ba ırdı:

Eller yukarıya! Hain! Eller yukarıya! Yoksa imdi seni köpek gibi gebertirim!

Cingöz, Rıza'nın silâhını görünce gülmek istemi fakat Rıza, daha kuvvetli ba ırmı tı. Kollarını kaldırmazsan ate ederim!

Recai kollarını yukarı kaldırdı. Ra el, Rıza'yı görünce a alamı :

Aaa... Mösyö Arsak! demi ti. Yazıhanedeki Ermeni arkada ının bir polis memuru oldu unu yeni ö reniyordu.

Mehmet Rıza, ona döndü:

Matmazel Ra el, matmazel de ilsiniz ya, haydi, öyle diyelim. Ben Mösyö Arsak de ilim. Bana adımla, sanımla polis hafiyesi Rıza derler. İkiniz de onbe gündür elimde, avucumda idiniz, imdi yakayı ele verdiniz, kaldırınız kollarınızı!

Ra el de kollarını havaya kaldırdı. Rıza, Cingöz'ün yanma gitti, kelepçesini açtı, hırsızın gözlerinin içine bakarak emir verdi.

Sok uraya ellerini!

Cingöz daima gülümsüyordu: Aman Rıza'cı ım... Bizede mi lolo?

Sok uraya ellerini!

Bize demi torpil?

Sok uraya ellerini! Yoksa ate ederim.

Cingöz Recai, iki bile ini birden, kelepçenin içine teslim etti. Sıkı demir kapandı.

Mehmet Rıza, aynı s ekilde, Ra el'in ellerine de kelepçe vurdu.

Kız, yüzü sapsarı olmu , a layacak gibi titriyordu. Lista polis hafiyesi, bu iki suç orta ını da kelepçeledikten sonra, kar ılarında bir sigara tüttürdü:

Eee... Cingöz! Kelepçen hayırlı olsun, ben sana demedim mi ki, günün birinde elime geçeceksin!

Cingöz Recai, kelepçeli ellerine bakarak tebessüm ediyor, hiç müteessir görünmüyordu:

Vallahi, a tım bu i e Rıza bey... Nihayet elime kelepçe geçti ha... Tuh...Yazıklar olsun bana.

Alay etme... Görüyorsun ki i ciddidir.

Ciddi oldu unu ben de görüyorum.

Elimden kurtulabilece ini de zannetme. İmdi merkeze telefon edip polisleri ça ıraca ım. Seni buradan atafatlı bir merasimle ile polis müdüriyetine götürece im. Allah'ın büyüklü üne bak ki, müdüriyet de buraya çok yakın. Bununla beraber biz yine otomobile bineriz, meraklanma. Sen otomobili seversin, hem de pek yoruldum.

Mehmet Rıza, bu sözleri söyledikten sonra, odadan çıktı, kapıyı kapadı. Dı arıdan kilitledi, telefon kabinesine ko tu, merkeze telefon etti. Üç polis gönderilmesini söyledi.

Bu esnada Cingöz Recai aya a kalkmı , pencereye gitmi ti. Hafif bir ıslık çaldı, sokaktan be altı gölge belirmi ti, bunlar binaya do ru ko tular. Cingöz, pencereden onlara bazı eyler söyledi. Gölgeler binanın kapısına do ru yürüdüler. Recai geriye çekildi.

Mehmet Rıza odadan içeriye girdi i zaman ellerini ovu turuyor, kahkahalarla gülüyordu:
Eee... Recai beyefendi... Nihayet yarım saat sonra müdüriyettesiniz.

Cingöz, gayet sade bir tavırla cevap verdi:

Öyle gözüküyor!

Gözüküyor de il, öyle!

Öyle olsun.

Öyle olacak.

Öyle olacak zannedersin.

Öyle olaca ına eminim.

Mehmet Rıza, bir sigara daha yakarak, ayak üstü sabırsızlıkla geziniyor, duvardaki saate bakıyordu. Ra el boynunu bükümü tü. Tam o sırada, binanın kapısı çalındı. Mehmet Rıza, bir daha güldü:

i te... Polisler geldi!

Ve ko arak odadan çıktı, merdivenleri indi, sokak kapısını açtı fakat... Kapının kanadı açılır açılmaz, Mehmet Rıza, gö sünün üstüne iddetli üç dört yumruk birden yiyerek arkası üstü yere yuvarlandı. içeriye be ki i birden girerek kapıyı kapadılar, yerde yatan Rıza'nın üstüne çullandılar, polis memurunun ellerini ayaklarını sımsıkı ba ladıktan sonra, yukarı kata ko tular. Cingöz Recai arkada larını görünce, ba ırdı:

iki taneniz a a ıya, kapının yanındaki odaya giriniz. Orada bir çerkez o lanı var.

Uyutulmu tur. Fakat vakti geçti... Belki herif uyanır... Elini aya ını ba layınız.

Cingöz'ün adamlarından iki tanesi a a ıya ko tu. Di er üçü ustalarıyla Ra el'in ellerinden kelepçeleri çıkardılar.

Recai, me in çantasını aldı, Ra el'in koluna girdi, adamlarının önünden merdivenleri indi:

Çabuk olalım, Rıza karakola telefon etti! diyordu.

Mehmet Rıza, a a ıdaki ta lıkta, kısıvrak ba lanmı , yüzü koyun yatıyordu.

Cingöz Recai, polis hafiyesinin kula ına e ildi:

Ben seni daima takdir ederim. Rıza'cı ım, emin ol... Bu ak am ellerime kelepçe geçiri in de bir muvaffakiyettir. Fakat talih yardım etmedi, ne yaparsın? Dünya bu... i ler her zaman iyi gitmez...

Günün birinde pençeme dü eceksin, bunu aklından çıkarma sakın!..

Biliyorum... Biliyorum... Hattâ... ne yalan söyliye yim, gece rüyalarım bile giriyorsun...

Sonra arkada larına dönerek sordu:

Haydi, hazır mısınız?

Hazırız!...

Kapı açılır açılmaz Mehmet Rıza, iddetli 3 4 yumruk yiyerek arka üstü yuvarlandı.

Hep birden soka a fırladılar, kapıyı açık bıraktılar. Caddeye çıktıkları zaman, üç polisin soka a saptıklarını da görmü ler ve gülmü lerdı.

Cingöz'ün Sultanhamamı kemeri yanında bekliyen beyaz otomobiline atladılar. Ra el, sevincinden Recai'nin boynuna sarılmı tı.

Üç polis memuru, binaya girdikleri zaman, elleri kolları ba lı kapıcı Hasanla, üstatları Mehmet Rıza'dan ba ka hiç kimseyi bulamadılar. Ve Cingöz Recai'nin arkasından, di lerini gıcırdatarak yumruk salladılar.

SON

I
M

ısrılı ihsan Pa a'nın kızı evleniyordu. Kuruçe me'de, kırk be odalı büyük, muhte em, tezyinat lı yalılarında istanbul'un görmedi i bir debdebe ile göz kama tırıcı bir dü ün yapılıyordu. Büyük yalı, istanbul'un yerli ve yabancı en kibar davetlilerle dolu idi. Bütün pencerelerden keskin elektrik ziyaları, orkestra sesleri, kahkahalar fı kırıyor, yalının rıhtımı önüne yüzlerce sandal birikiyordu. Mısırlı ihsan Pa a'nın kızı yalnız dünyanın en zengin mahlûklarından de il, aynı zamanda güzel, cazip ve zekiymi ti. Son derece onurlu oldu u için o güne kadar hiçbir gencin evlenme talebini kabul etmemi ti. Nihayet, bir yabancı müsamesesinde kıymetli bir Türk genciyle tanı tı, sevi ti, evlenmeye karar verdi.

Bu genç Avrupa'dan yeni gelmi ti. Ailesi izmir'i! oldu u için istanbul'da çok tanınmıyordu. Fakat kendisi, harikulade zekâsı, inceli i ve maharetiyle genç kızı büyülemi ti.

Dü ün gecesi birçok salonlarda yüzlerce çift dans ediyorlar, bir kısım kibar davetliler de gelin ve damatla beraber, denize bakan bir salonda oturup konu uyorlardı.

Davetlilerden biri gelinin ba ındaki elmas tacı büyük bir takdirle methediyordu. Ba ka birisi, lâtife olarak dedi ki:

Aman, eytan kula ına kur un! iyi ki Cingöz Recai bu tacı görmedi. Yoksa dayanamaz, ne yapar yapar, bu kıymetli mücevherin bir icabına bakardı.

Davetlilerden ba ka biri de bu sözü söyleyene döndü:

Onun bu dü ünde bulunmadı ına emin misiniz? Bu suale o davetliden evvel damat cevap verdi:

Ben eminim, dedi.

Nasıl emin olabilirsiniz?

Çünkü davetlilerimiz, bizce tamamıyla tanınmı insanlardır. Cingöz Recai'nin aramızda bulunmak cesaretini göstermesi mümkün de ildir. Ufak bir üphe uyandırarak hayatını tehlikeye koyaca ını bilir. Kesinlikle eminim ki, o böyle kalabalık yerlere gelmez.

O hâlde siz gazetelerde, kitaplarda Cingöz Re cai'nin maceralarını okumuyorsunuz. Bu eytana benzeyen adam cesaretin timsalidir. Bilhassa kalabalık yerlerde çok bulunur. Daha geçenlerde Amerika elçili inin balosunda bir ingiliz kadının 80 bin liralık küpelerini çaldı. Belki de u oda içindedir. Hattâ benim Cingöz olmadı ıma emin misiniz, damat bey? Siz beni banka memurlarından biri olarak tanıyorsunuz. Özel hayatımı bilmiyorsunuz. u sırada sizi aldatmadı ıma nereden inanıyorsunuz?

Damat itiraz etti:

Hayır, siz de ilsiniz ve Cingöz aramızda yoktur.

Çünkü hepimiz onun resimlerini gördük: Boyu uzundur, siz kısasınız. Gözlerinin garip bir mavisi oldu unu gazeteler yazıyorlar, sizin gözleriniz elâ... Sonra, siz Cingöz olsaydınız onun ismini a zınıza alarak herkesin nazarı dikkatini celbetmek tehlikesine girmezsiniz.

Bu sözleriniz do rudur, üphesiz ben Cingöz Recai de ilim ve olamam. Fakat onun bu dü ünde olmadı ını da kimse temin edemez.

Damatla o davetli münaka a ederlerken salona bir çok insanlar girip çıkıyorlardı. Gelin bir kahkaha salıvererek dedi ki:

Ben Cingöz Recai'nin bütün maceralarını okuyorum ve bu adamı be eniyorum. E er bu gece gelir de ba imdan u tacı alıp gidebilirse a kolsun. Hiç kızmayaca ım.

Damat, geline göz ucuyla bakarak dedi ki:

Bu geceden itibaren bütün hayatında Cingöz Re cai'nin senden bir toplu i ne bile a iramayaca ına emin olabilirsin. Çünkü ben senin yanındayım ve çünkü onun zekâsı benim a kımdan daha kuvvetli de ildir. Hiçbir ey yapamaz.

Damatla öteki davetli arasında münaka a kesilme mi ti. Cingöz Recai gibi istanbul'da hergün kendisinden saatlerce bahsettirmesini bilen bir serserinin ismi etrafında münaka a olması, herkesin ilgisini çekiyor. Bu bahsi dinlemeye gelen davetlilerin miktarı artıyordu. Damat Cingöz'ün aczini iddiada iddetli ısrar etti i için münaka a uzuyordu. O sırada salona hizmetkârdan biri girerek tepsi içinde geline bir mektup uzattı:

Bunu imdi yalıya dı arıdan acele getirdiler ve size çabuk verilmesini söylediler.

Hizmetçi gittikten sonra gelin mektubu evvelâ içinden okudu, sonra asabı bir kahkaha salıvererek mektubu damada uzattı ve:

Oku da herkes dinlesin! dedi. Damat mektubu yüksek sesle okudu: "Sayın gelin hanım! On be dakika evvel, kıymetli cemiyetinizde, davetlilerinize hitaben söz söylerken hakkımda gösterdi iniz büyük teveccüh ve iltifata gecikmeden te ekkür etmeyi vazife bilirim. (E er Cingöz Recai bu gece gelir de ba ımdan u tacı alıp gidebilirse a kolsun) demi tiniz. Bu iltifatınıza liyakat kazanmak için te vikinizi emir telâkki edece im ve gece ba ınızdan tacı alıp gidece im. Böylece, deminden beri kıymetli cemiyetinizde hüküm süren münaka ada Sayın Kocanızın mı, yoksa bazı davetlilerinizin mi haklı oldu u da anla ılacaktır. Nihayetsiz hürmetlerimi sunarım efendim."

Cingöz Recai

II
Mektup orada bulunanlar üzerinde bir bomba tesiri yapmı tı. Herkes hayret, korku, merak ve telâ içinde kaldı. Cingözü müdafaa edenler aya a kalktılar:

Görüyorsunuz ya... Her eyi duyuyor, her eyi görüyor! dediler.

Fakat ya lı davetliler telâ a dü erek dediler ki:

Aman... Herifin akası yoktur... Polise haber verilsin... Yoksa kızımızın ba ına i açar!...

Damat, aya a kalkarak bütün davetlilere hitaben nutuk söyler gibi dedi ki:

Hayır! Böyle mesut bir gecede aramıza polisin karı masını istemem. Açıkça tekrar ediyorum: Bu gece, hiç kimse benim sevgili karımın tacını alamayacaktır. Alırsa hem bu tacın yenisini karıma hediye edece im, hem de muarızlarıma aynı kıymette e ya takdim edece im!...

iddia böyle maddî bir teminata da ba lanınca herkeste merak ve heyecan son dereceyi buldu. Çı lıklar, kahkahalar, el çırpmaları birbirini kovalıyordu.

Orada bulunanların büyük bir kısmı dı arı çıkararak büfeye ve dans salonuna gittiler.

Bu olayı be dakikada bütün davetliler duymu lardı. Umumî bir co kunluk hâsıl oldu. Herkes birbirinden üphe ediyor ve gülerek yekdi erine:

Sakin siz Cingöz Recai olmayasmız! diyordu.

Herkesin gözü gelinin tacında idi. Bu kıymetli mücevherin çalınıp çalınmayaca ına dikkat etmeyen yoktu.

Gelin be dakika gözden kaybolursa nereye gitti ini herkes birbirine soruyordu. Damat gülümsüyor ve lâkayıt görünüyordu.

Ya lı davetliler gençlerin bu cesaretine akıl erdireme yerek diyorlardı ki:

Hiç bu haydutla ba edilir mi? Baksanıza, her eyi duymu , mektup göndermi ! Ya imdi aramızda ise... Ya silâhlı adamlarla yalıyı basarsa...

Gençler u cevabı veriyorlardı:

Bu kadar erke iz... Gözümüzün önünde bir ey yapamaz... Basmaya gelince, o nazik bir hırsızdır, e kıyalık yapmaz...

Davetliler arasında yeni yeni bahislere tutu anlar vardı. Cingöz dedi ini yaparsa, yapamazsa, birçok davetliler pırlanta kıravat i nesi, kol dü mesi, altın saat, binlerce lira para, hattâ otomobil üzerine bahsegiri mi lardı.

Bu aralık bir çok davetliler gelinin ortadan kayboldu una dikkat ettiler ve damada söylediler:

Bayan Mevhibe ortada yok, dikkat ediniz! dediler.

Damat artık telâ ını gizlemeyerek salondan salona dola tı ve:

Mevhibe nerede? diye sormaya ba ladı.

Tam bu sırda, birdenbire, yalının bütün elektrikleri sönuvermi ti. Herkes a ırdı ve kadınlar çı lık kopardılar. Erkekler derhal kibrit çakıyorlar ve u aklar mum, lâmba getirmek için ko u uyulardı.

Salon avizelerindeki ihtiyat mumları yakıldı. Bu soluk ve zayıf ıkta herkes ko u uyuyor, merakla birbirine soruyordu:

Ne oluyor? Ne oluyor?...

Kadınlar korku ile erkeklerin kollarına sarılıyorlar:

Gitme... Uzakla ma!... diyorlardı. Herkes: "Gelin ortada yok!" diye ba rı ıyorlardı. Bazı alaycılar da diyorlardı ki:

Cingöz, yalnız tacı de il, gelini de a ırdı.

Kahkahalar çı lıklara karı ıyor, kadınlar arasında a layanlar, hattâ bayılanlar oluyordu... O sırada, damat, yüzü sapsarı olarak halkın arasına karı mı :

Yok... Yok... Karımı bulamıyorum! diyordu.

Bütün davetliler, merakla her tarafa da ılıyor, en üst kata, ve bodrum katma bile bakıyor, gelini arıyorlardı. Nihayet en üst katta gelinle damadın yatak odasının kilitli oldu una dikkat edildi. Damat diyordu ki:

— Ben demin buraya geldim, kapıyı vurdum, cevap alamadım. İçeride kimse olmadı ına hükmettim. Fakat imdi kapıyı kiralım, belki buradadır.

U aklar kapıyı kırdılar ve davetliler içeri doldular. Gerçekten gelin, karyolada baygın bir hâlde yatıyordu. Ba ından tacı da alınmı tı. Odanın penceresi açıktı ve dı arıya bir ip sarkıyordu.

Herkes: "Buradan kaçmı !" diye ba ırdı.

Damat karısını ayıltmaya çalı ıyordu. U aklar su ve kolonya getiriyorlardı.

Gelin gözlerini açınca etrafında kocasını ve halkı gördü, hüngür hüngür a lamaya ba ladı. Herkes soruyordu:

— Ne oldunuz? Ne var? Anlatınız...

Gelin, çenesi titreyerek su içiyordu. Biraz sonra polis memurları odaya girdiler ve ev halkından ba ka bütün davetlileri dı arı çıkardılar.

İhsan Pa a odada idi. Polise evvelâ münaka a ve mektup olayını anlattı. Sonra biraz kendine gelen kızı, ba ına geleni söyledi:

— A a ıda dans ediyordum. U aklardan biri geldi, bana: "Kocanız sizi yukarıda yatak odasında acele görmek istiyor" dedi. Çıktım. Odaya girdim. Kocama benzeyen bir adam, bana arkası dönük duruyordu: "Geldim, ne istiyorsun!" dedim. Bu sırada birden bire elektrikler söndü. Kocam zannetti im bu adam ellerimi tuttu: "Aman, dedi. Ba ından tacı çıkar, saklayalım. Tehlike var! Lâmbalar da söndü!" Tacı ba ımdan aldı, bir iki dakika yanımdan ayrıldı, sonra geldi: "Hiç kimsenin bulamayaca ı bir yere koydum" dedi. Gülüyorduk. "Oh, Artık tehlike yok... Cingöz elektrikleri söndürdü, imdi a a ıda curcuna kopmu tur."

Gelin burada hüngür hüngür a lamaya ba ladı. Bu sözleri duyan damat, kur unla vurulmu gibi elini alına götürdü ve:

— Ah lanet haydut! diye ba ırdı. Memur, geline soruyordu:

— Sonra... Nasıl kaçtı?

— Sonra... pencereye ko tu. O zaman benim içime bir üphe girdi. Bu adamın sesinin kocamın sesine az benzer oldu unu hatırladım. Fakat gayet yava söyledi i için fark anla ılmıyordu. Kalktım, kibrit çaktım, baktım ki, odada kimseler yok ve pencere açık... Her eyi birdenbire anlayınca yata a dü tüm ve bayıldım.

Damat büyük bir öfke ile yerinden sıçradı:

— Bu haydut mutlaka yakalanmahdır! Yoksa ben ya ayamam, diye haykırdı. Merkez memuru dü ünüyordu:

— Mehmet Rıza'ya telefon edelim. Ondan ba ka hiçbir polis memurumuz Cingözle u ra amaz.

— Siz telefon ediniz! Ben bizzat evine giderek onu derhal otomobile alıp getirece im... diyen damat odadan dı arı fırladı.

Biraz sonra davetlilerin hepsi ne olup bitti ini ö renmi ler ve a ırıp kalmı lardı. Artık hiç kimse dansetmi yor, hattâ polislerin emriyle yerlerinden bile kımıldamıyorlardı.

Herkes Mehmet Rıza'nın gelmesini merakla beklemekten ba ka bir ey yapmıyordu. İhtiyarlar:

— O gelirse bir çok eyler meydana çıkarır, dediler.

— O Mevhibe'yi yukarıya ça ıran u a ı tutuklamalı, diyorlardı:

İhtiyarlar, ba larını sallayarak gençlere dediler ki:

— Ya... Gördünüz mü i te? Bu haydutla ba edilemez... Vaktiyle polise haber verilseydi belki de bu felâketler olmazdı.

IV

Polis efi dedektif Mehmet Rıza geldi. Müdüriyette nöbetçi oldu u için yapılan telefon daveti üzerine derhal gelmi ti. Evvelâ gelinin yatak odasına çıkarak olayı babasının ve kızının a zından iyice dinledikten sonra geline sordu:

— Siz yukarıya davet eden u a ı tanıyor musunuz?

— İsmi bilmiyorum. Çünkü dü ün için aldı ımız yeni hizmetçilerden biriydi. Yüzünü görsem tanırım. İsterseniz yeni aldı ımız bütün u akları ça ırınız!

Mehmet Rıza cevap vermedi. Ka larını çatmı tı. A ır a ır piposunu yaktı ve pencereye do ru yürüdü. Kırk ya ını geçkin olan bu kıymetli polis efi dedektifin gözlerinde zekâ parlıyordu.

Pencereden a a ı sarkıtılan ipi çaktı ve ucunda bir dü ümle ilmik gördü. Sonra odaya dönerek ara tırmasına devam etti. Oda kapısına geldi ve kilide bakarak pa aya sordu:

— Kapıyı kırdı ınız zaman anahtar içeride miydi?

— iyice hatırlamıyorum, buna hiç birimiz dikkat etmedik. Kapı kilitliydi ve kırarak açtık. Tabii içeriden kilitlenmi olacak...

— Hayır! Her ey zannedildi i kadar tabiîde ildir. Kapı içeriden kilitlenseydi anahtar ne içeride ne de dı arıda olurdu.

— Evet... Bu da gariptir.

Mehmet Rıza nihayet u aklar arasında bazı tahkikat yapmak için a a ı kata indi. Hanımı yukarıya ça ıran u ak bulunamadı ı gibi, dü ün için alman muvakkat u akların, hizmetkârların hepsi de kaçmı lardı. Mehmet Rıza, bahçenin kuru tarafına giderek ip sarkıtılan pencere hizasındaki topra ı da tetkik etti. Sonra tekrar gelinin yatak odasına çıktı, ona sordu:

— Vücutça nasılsınız? Biraz iyile tiniz mi?

— Biraz.

— Yataktan kalkabilir misiniz?

— Kalkarım...

— Lütfen beni burada be dakika yalnız bırakınız.

Odadakiler gelinle beraber dı arı çıktılar. Mehmet Rıza dolapları açtı ve bir çok iskarpin kutuları çıkararak birer birer gözden geçirdi. Sonra ara tırmasını bitirmi gibi piposunu yakarak ev halkını ça ırdı. Merkez memuru da gelmi ti. Kapıyı kapadılar.

Pa a diyordu ki:

— imdi damadımız da gelir. Belki ondan da faydalı bazı eyler ö renirsiniz...

Mehmet Rıza ciddî bir tavırla cevap verdi:

— Hacet yok. Bendeniz her eyi anladım. imdi her eyi izah edece im. Evvelâ unu haber vereyim ki, bir daha damadınızı hiç görmeyeceksiniz, çünkü damadınız Cingöz Recai'dir.

Mehmet Rıza'nın bu sözü üzerine gelin bir çı ılık kopararak:

— Cingöz Recai o mu? Benim kocam Cingöz Recai mi idi?

Kocam... Benim kocam! diye ba ırdı. Mehmet Rıza cevap verdi:

— Evet! Her ey kesin olarak bunu gösteriyor. Evvelâ gelin güveyi hâlinde çaktirdi iniz u resimden onu tanıyorum. O kadar mahirane çehresini de i tirmi ki, ancak ben farkına varabilirim. Sonra, Cingöz pencereden de il, kapıdan çıkmı ve davetlilerin arasına karı mı tır.

Penceredeki iple tacın kutusunu a a ı sarkıtmı , sonra da bizzat kendisi oradan almı . Tacı alelacele bir ekerleme kutusuna koyarak kurdele ile ba lamı . Pencere dibindeki toprakta buldu um ayak izleri, onun bu dolaptaki iskarpinleriyle aynı ekilde ve aynı büyüklüktedir. Zaten Cingöz'ün ayak izlerini tanırım. ilk münaka a esnasındaki mektup meselesi evvelce tertip edilmi bir e lencedir. Cingöz bu olayın herkesin üstünde yaptı ı tesiri görerek e lenmek istemi . Böyle hareketlerden ho lanır.

Mehmet Rıza kindar bir tebessümle gülümsedi, sonra geline dönerek dedi ki:

— Siz, münaka a esnasında: "Cingöz bu gece gelir de ba ımdan tacı alır giderse ona a kolsun... " demi siniz. Her ey arzu etti iniz gibi olmu ... Taca gelince, bunu siz zaten Cingöz'e hediye etmi siniz. Kocasız kaldı ınıza hiç üzölmeyiniz, aksine, böyle belâlı bir kocadan kurtuldu unuza sevininiz. Gençsiniz, güzelsiniz... Bir gün mes'ut olaca ınızdan hiç üphe etmeyiniz...

SON

KADIN CİNAYETİ

|

Mehmet Rıza tramvayla Beyo lu'na gidiyordu. Son günlerde polis olayları azaldı ı ve i ler hafifledi i için, kıymetli polis memuru, biraz gezmek, daha do rusu, Beyo lu âleminin iç yüzünde yeni ara tırmalar yapılarak ba

zı üphelerigidermek istiyordu.

Tramvayda otururken, birdenbire gözleri önünde oturan bir adamın ensesine ili ti; bu adamın ba ının biçimi, kulakları, saçlarının kesili i ve ensesi, Mehmet Rıza'ya hiç de yabancı gelmiyordu. Kıymetli polis memuru, biraz yana do ru e ilerek önündeki adamın yüzünü kenardan görmek istedi. Ve bu adamın geni alnını, e ri burnunu, ince dudaklarını ve eytanîyüzünü görünce, Mehmet Rıza, hayret ve sevinçle az daha ba ıracaktı. Bu adam, bu, bu, önünde oturan adam, o idi, o, ta kendisi: Cingöz Recai!

Aman yarabbi! Ne ho tesadüf bu! Milyonlarla liraya satın alınamayacak bir talih! Cingöz Recai! Mehmet Rıza'nın senelerden beri pe ine dü tü ü me hur ve kibar serseri! Ele avuca sı mayan eytan herif. Ta kendisi, ta kendisi! üphe yok, arkasında Mehmet Rıza'nın oturdu unu ve artık ele geçti ini bilmiyor. Kayıtsız ve avare bir tavırla sigarasını içiyor.

Mehmet Rıza yerinden hiç kıılmıdamadı. Cingöz Recai arkasına bakacak diye, polis efi hafiye Mehmet Rıza'nın ödü patlıyordu. imdi, bu herifi gürültüsüzce tevkif etmek, elden kaçırmamak lâzım. Ne yapmalı? Bu hususta günden güne tecrübesi, anlayı ı ve kavrayı ı artan kıymetli polis memuru, kısa bir müddet dü ündü. Ve kendi kendine kararını verdi.

Avını elden kaçırmamak için bütün plânını çizdikten sonra, kendine büyük bir güvenle, elini Cingöz Recai'nin omuzuna koydu. Bu temas, me hur hırsız hiç a ırtmamı tı. So ukkanlılı ı dillere destan olan Cingöz Recai, ba ını a ır a ır arkaya çevirdi i vakit, Mehmet Rıza ile göz göze gelmi ve katiyen telâ göstermeyerek, ayanı hayret bir sükûnetle:

— Merhaba Rızacı ım! demi ti.

Dü manının bu meziyetlerini pek iyi bilen Mehmet Rıza, onun bu so ukkanlılı ına a maktan kendini alamayarak:

— Merhaba! dedi. Görüyorsun ya Recai, ben daima senin izin üzerindeyim.

— Tebrik ederim yavrucu um, mahir bir polis memuru oldu unu bilirim.

Mehmet Rıza, Cingöz'ün so ukkanlılı ını sarsmaya çalı arak sordu:

— Hiç bugün yakayı ele verece ini hatırlıdan geçiriyor muydun?

Fakat Cingöz Recai, her zamanki o kayıtsız ve avare tavrını bırakmayarak cevap verdi:

— Do rusu ya... hayır.

— imdi yakalandı ına eminsin de il mi? Buradan dost do ru karakola ineceksin.

Cingöz Recai güldü:

— Buna pek emin de ilim. Ne olur ne olmaz. Sen beni bu kalabalık içinde kolay kolay tutamazsın.

iki müthi rakip arasındaki bu konu mayı tramvay yolcularından hiç kimse i itmiyordu. Çünkü ikisi de burun buruna ve gayet yava konu uyorlardı.

Mehmet Rıza, hiç telâ lı görünmemeye tamamıyla muvaffak olarak dedi ki:

— Vallahi Cingöz! Her türlü tertibat alınmı tır. Bu tramvayda elimden ku uçmaz. Önde, arkada üç tane memurum var. Hem seni tabancayla vurmak için de emir almı lardır. Ben yine seni sevdi im için imdiden haber veriyorum: Sakın ha kaçayım deme. Çok pi man olursun.

Cingöz Recai, rakibinin bu tehdidine de gülerek dedi ki:

— Ben kaçarsam, silâhınızın kur unları bana yeti emez. O bakımdan hiç merak etme. Acı patlıcanı kıra ı çalmaz.

Mehmet Rıza Cingöz'ü lâkırdıyla oyalamaya çalı ıyordu:

— Hiç bu günlerde büyük bir i yapma niyetin var mıydı Recai? diye sordu:

— Cingöz omuzlarını silktili:

— Artık uslandı ımı bilmiyor musun? Hiç çalı mıyorum. Ben alelade hırsızlıklardan ho lanmam.

Parasını alaca ım adam bir hain olmalıdır. Namuslu insanların malına elimi sürmem. u günlerde de öyle hain zengin bulamıyorum.

— Fakat bo de il gibisin.

— Evet... Katillerin pe ine dü üyorum, Rıza. Daha do rusu biraz bizim polisimize hizmet etmek istiyorum. Öteden beri bu meslek ho uma gider.

— Hangi meslek?

— Polis memurlu u.

— Evet Cingöz... Sen bu fena yola girmeseydin, yani temiz bir ahlâka malik olsaydın, iyi bir polis memuru olabilirdin.

— O vakit seninle arkada olurduk, Rıza.

Ve hiç bir Cingöz çıkıp da bize meydan okuyamazdı.

Haddine mi dü mü ! Fakat sen benim ahlâksız bir insan oldu uma nereden hükmediyorsun?

Artık istanbul'un en me hur hırsız da kendisini ahlâklı bir adam zannederse vay halimize!

Ben öteki hırsızlarla kabili kıyas mıyım. Rıza? Evvelâ ben hainlerin malını alırım; fakir fukaraya da ıtırım; çok cömert bir adamım.

Geç yavrum...

Peki... Öyle olsun!

Cingöz Recai'nin yumu aklı ı üstünde idi. Mehmet Rıza, bunu, hırsızın yakalanaca ını anlamasına atfediyordu. Polis efi dedektif bir سوال daha sordu:

Böyle, tramvayla nereye gidiyordun Cingöz?

Fakat... Cingöz Recai cevap vermeden evvel, Mehmet Rıza birdenbire aya a kalktı ve:

Vatman! diye ba ırdı. Vatman! u öndeki kapıyı çabuk kapa ve kilitle. Ben Polis efi dedektif Mehmet Rıza'yım. Tramvayda hırsız var.

Sonra yanından geçen biletçiyi kolundan dürttü:

Mehmet Rıza, ahaliye de ba ırarak hitap etti:

Kimse dı arı çıkmasın! Çıkmak isteyen olursa mani olunuz! Emrime itaat etmeyenleri cezalandırırım!

Bu, hepinizin saadetini ilgilendirir, içimizde hırsız var. Hem de ne hırsız! u adam. Cingöz Recai'dir!

Bütün ba lar hayretle Recai'ye çevrildi. Herkes, senelerden beri bahsini i itti i ve gazetelerde resmini gördü ü bu me hur hırsıza afallayarak bakıyor. Kadınlar bile birer küçük çı lık koparıyorlardı.

Cingöz Recai ise, sigarasını tütürerek sakın sakın gülümsüyor ve yolculara kendini daha iyi göstermek için dik duruyordu.

Mehmet Rıza, vatmana tekrar ba ırdı:

Taksim merkezinin önünde duracak ve kapıları açmayacaksın. Yolcular, bu hırsız karakola götürdükten sonra dı arıya çıkabilir.

Herkeste merak, telâ , heyecan o dereceye varmı tı ki hiç kimse yerinde oturamıyordu.

Mehmet Rıza vatmana ba ırdı:

Tam karakolun önüne gideceksin! Vatman ba ını çevirerek:

Kabil de il beyim, karakolun önünde bir otomobil kazaya u ramı , yolu kapatmı , dedi.

Mehmet Rıza hemen tabancasını çıkararak Cingöz'e çevirmi ti:

Önümden yürü! dedi.

Mehmet Rıza tabancasını Cingöze çevirerek önümden yürü, dedi.

Cingöz aynı sükûnetle, gülererek aya a kalktı. Halk yol açtı öne do ru yürüdüler.

Halktan üç dört ki i, Mehmet Rıza'ya:

Rıza bey! isterseniz size yardım edelim! dediler.

Polis efi dedektif te ekkür etti:

Hay hay! Hırsız sımsıkı kavrayınız. Hiç kimıldamasın; yolculardan be altı ki i, Cingöz Recai'yi belinden, omuzlarından kavramı lardı.

Mehmet Rıza silâhının namlusunu hırsıza çevirerek yürüyordu. Ön kapılar açıldı. Mehmet Rıza, Cingöz'ü tutan yolculara hitaben:

Karakola kadar bırakmayınız! On be yirmi adım var! Aman dikkat! Kaçtırmazsanız mükâfat alırsınız! Ka çırırsanız ceza var! Dikkat!

Diye ba ırıyordu. Aksi gibi, kazazede otomobil, tramvayın önüne ve kenarına dayanmı , yolu kapatıyor ve hırsızın karakola zevkini güçle tiriyordu.

Cingöz'ü tutan yolcular, Mehmet Rıza'nın emirlerine itaat ederek, hırsız bin itina ile tramvayın basama ından yere indiriyorlardı.

Yalnız o sırada garip bir ey oldu. Cingöz'ü tutanlardan bir tanesi, geriye dönerek, polis efi dedektife acele bir ey söylemek istiyormu gibi:

Rıza bey!

Derken, Cingöz birdenbire kendini tutanların elinden kurtularak kazazede otomobilin içine atlamı tı. Mehmet Rıza:

Aman! Kaçıyor!

Diye ba ırarak otomobile atlamak isterken, yine o yolcular Mehmet Rıza'nın önüne sıkı arak, polis efi dedektifinin ilerlemesine mani olmu lardı. Kazazede zannedilen otomobil hareket etti.

Mehmet Rıza, hemen yere atlayarak gözleriyle bir otomobil aradı ve tramvayın arkasından gelen bo bir otomobile atlayarak öndeki otomobili takip etmesini emir verdi.

Polis efi dedektif Cingöz'ü tutar gibi yapan adamların hırsızın yordakçıları oldu unu anlamı , fakat bu lanet kimselerle u ra maktan, Recai'nin otomobili pe inden gitmeyi tercih etmi ti.

imdi iki otomobil, büyük caddede olanca hızlarıyla ilerliyor, böyle nizamın haricinde bir sür'atle yürüdükleri için bütün halkı son derece korkutuyorlardı.

II

Otomobiller, i li tramvay garajlarını geçip ehirdı na çıktıkları vakit, Cingöz Recai ba nını geriye çevirdi ve arka otomobilde bulunan Mehmet Rıza'ya dostane bir selâm verdi.

Sonra oföre dedi ki:

Artık yava latabilirsin.

oför arabayı yava latınca, Mehmet Rıza'nın otomobili yeti mi ti. Polis efi dedektif, büyük bir kin ve garezle hemen Cingöz'ün otomobiline atlayarak hırsızın gırtl a sarılmak istedi. Fakat her iki otomobilin oförleri Mehmet Rıza'nın kollarını tutarak bu hareketine mani oldular. O zaman Polis efi dedektif, kendi bindi i otomobilin de Cingöz'e ait oldu unu tamamıyla anlamı tı.

Cingöz Recai, Mehmet Rıza'yı teskine çalı arak hür metkârane ve dostane bir eda ile dedi ki:

Telâ etme, Rıza! Biraz makul ol! Görüyorsun ki, bütün bu tramvay olayı bir hikâyedir. Seni buraya getirmek için tertip edilmi tir. Ben tramvayda mahsustan senin önüne gelip oturdum. Beni görece ini biliyordum. Onun için tramvaya benimle beraber dokuz adamım binmi lerdı. Hepsine talimat vermi tim. Sen vatmana:

"Kapıları kapa! Taksim merkezinin önünde dur!" Emrini verince, basamakta duran iki adamın yere atladılar ve tramvayın arkasından gelen iki otomobilime i aret verdiler. Plân mucibince bu otomobillerden biri, kazaya u ramı gibi tramvayın yolunu kesecekti. Bu suretle hem karakolla tramvayın arasına bir engel koydum, hem de tramvay basama ndan otomobilime kolay atlanabilece i için kaçmamı temin ettim. Beni tutan yolcuların hepsi kendi adamlarımdı. Sonra... Senin benim otomobille kaçtı mı görünce ba ka bir otomobil arayaca nı biliyordum. Onun için bu meseleye iki otomobil tahsis ettim. E er tramvayda iken, arka tarafa bakabilmen mümkün olsaydı, bu iki otomobilinde a ır a ır tramvayı takip etti ini görecektin.

Cingöz Recai'nin bu anlattıklarına pek ziyade alâkadar olan Mehmet Rıza, yarı hayret, yarı hiddetle sordu:

Fakat bu kadar gürültüye ne lüzum var? Maksudın ne idi?

Cingöz Recai kemali ciddiyetle cevap veriyordu:

Maksudım evvelâ biraz e lenmekti; fakat hakikî maksudım, seninle hususî konu mak arzusuydu. Mühim bir mesele için seni görmek istiyordum. Böyle oyunlar yapmazsam senin beni enseleyece ini pek iyi bilirim.

Benimle hususî ne konuacaksın?

Biliyorsun ki, ben artık hırsızlık leriyle u ra mıyorum. Çalmaktan vazgeçtim, tövbe ettim. imdi polise yardım etmek istiyorum. Memlekette bazı erirlerin fenalıkları beni müteessir ediyor.

u, i li'de, Bomonti caddesinde, geçen hafta esrarengiz bir cinayet oldu unu tabî hatırlarsın.

Hani iki odalı bir evde, on dokuz yaında bir genç katledildi de katili bulunmadı. Öyle de il mi?

Evet... Ve katilinde bulunaca ı yok galiba.

Ben ümidimi kestim. Çünkü ne cinayetin niçin yapıldı nı gösterir, ne de katilin hüviyetini tayine yardım olabilecek hiç bir iz yok.

Tamam, gazetelerde bende okumu tum. Meseleye çok ehemmiyet verdim. Ve sana gayet garip bir ey söyleyeyim mi?

Mehmet Rıza hayretle Cingöz'ün yüzüne bakarak:

Söyle! dedi.

Cingöz Recai sakın bir tavırla:

Katili de buldum! dedi.

Mehmet Rıza, kendi mesle ine çok ili i i olan bu konudaki merakını gizlemeyerek sordu:

Katili nasıl buldun? Hazır mı imdi? Tevkif edecek miyiz?

Hazır. Tevkif edeceksin. Nasıl buldu uma gelince, e er bana güvenirsen benimle beraber gelirsın, sana, birer birer, bütün izleri gösteririm ve katili elinle koymu gibi yakalarsın.

Mehmet Rıza, hayret ve hiddetle sordu.

— Fakat üphesiz bu beni ilgilendirir ve memnun eder.

— i in yoksa, imdiden bu aramaya bakalız.

— i im yok.

— O hâlde, evvelâ, Bomonti caddesinde, cinayetin yapıldığı eve gideceğiz.

— Ben oraya çok gittim ve aramalarımın hiçbir fayda sağlamadığını.

— Meselenin esrarını anlamak için o eve girip çıkmak kâfi değildir Rıza. İçinde oturmak lâzımdır.

— E... Sen nasıl anladın?

— Ben o evde, gencin katledildiği odada oturuyorum?

— Ne vakit tanıdın oraya?

— Üç gün evvel, Rıza! Malûm ya, ev sahibi ihtiyar kadın, alt kattaki küçük odada oturur, üstteki odayı kiraya verir. Kiracısı delikanlı katledildikten sonra, oda boş kaldı. Geçen gün ben oraya gidip odayı tuttum. İçeride üç gün oturdum.

Ve bu müddet zarfında keşfettim meydanı hayrettir, Rıza! İmdi sana hepsini birer birer göstereceğim.

— Yoksa bu i in içinde senin parmağında mı var, Recai?

— Asla. Benim hiçbir cinayete alâkam olmadığını bilmez misin?

— Belki de bundan sonra...

— Hayır iki gözüm hayır. Bundan sonra değil, hiç bir zaman elimi kana bulamam.

— Peki, bu i lerle neden uğraşıyorsun?

— Vakit geçirmek için. Polise hizmet etmek için. Fakat bu sırada bana da beş on bin lira ekmek parası çıkarsa ne âlâ!

— Senin ekmeklerin o kadar pahalı mıdır?

— Ne yaparsın, kibarlık!

Mehmet Rıza, fazla çene çalmaktan yorulmuştu:

— Pekâlâ... Bomonti'deki eve imdi gidelim! dedi.

Cingöz Recai, oförlere lâzım gelen emri verdi; Mehmet Rıza'yı kemali hürmetle sağ tarafına oturttu:

— Ümit ederim ki Rızacığım, bugün beni enselemeye çalışmazsın; zira her türlü tertibat alınmıştır. Halka karşı mahcup olma! dedi.

Mehmet Rıza cevap vermemişti, içinden: "Ben seni yakalayacak zamanı bilirim!" demişti.

III

Bomonti'de cinayetin yapıldığı ev, küçük, ahşap, harap, iki katlı ve iki odalı bir bina idi. Otomobil evin önünde durdu.

Cingöz Recai, cebinden küçük bir anahtar çıkararak kapıyı açtı ve Mehmet Rıza'yı içeriye soktu.

Yukarı katta, Cingöz'ün kiraladığı odaya çıktılar. O cinayet münasebetiyle, Mehmet Rıza bu eve altı yedi defa girip çıkmıştı:

— İte, Recai! dedi. Gencin cesedi pencerenin önüne uzanmıştı. Fakir bir çocuk olduğu için yer yatağında yatıyordu. Gözüne bir bıçak saplanarak öldürülmüştü. O gece ev sahibi kadın evde yokmuş; kapıyı dışarıdan anahtarla açıp katil içeriye girmişti; demek ki, evin hususî vaziyetini az çok biliyor. Hâlbuki yaptığımız bütün tahkikatlarda, maktule garezini taşıyan hiç kimse bulunmadığını öğreniyoruz. Öyle işe niçin öldürüldü?

Cingöz Recai, meselenin iç yüzünü pek iyi bildiğini hissettirir bir tarzda gülümseyerek polis şefi dedektife sordu:

Maktulün üzerinde evrak bulmadınız mı?

— Hiç! Yalnız... Yeleğinin cebinde bir kâğıt parçası vardı. Bu yırtık bir mektup köşesine benziyordu. Üstünde yalnız iki kelime okuduk: "Sevgili yeğenim" kelimeleri.

— Evet, biliyorum, gazeteler bu kâğıt parçasının büyütülmüş fotoğrafını da ne rettiler. İte benim bütün keşiflerim oradan başlıyor. Bak nasıl: Gazetede o kâğıt parçasının fotoğrafını görünce, dikkat ettim ki bu kâğıt, mektubun kat yerinden, fakat gayri tabii olarak yırtılmıştır. Yani, birdenbire çekerek yırtılmıştır. İmdi istersen bir tecrübesini yapalım. Bir kâğıdı kat yerinden iddetle yırtarsak nasıl olan pürüzler başkadır; yavaşça yırtarsak nasıl olan pürüzler başkadır.

— Ben bu meseleyi merak ederek, ölünün elbisesini görmeye de muvaffak oldum. Kâğıt parçasının bulunduğu cebin kenarının biraz yırtık olduğunu dikkat etmiş miydin?

Hayır! dedi.

— Ben bunu gördüm Rıza. Cebin kenarı yırtıldı. O hâlde, bu cebe zorla parmak sokulmuş, mektup oradan zorla çekilirken yırtılmış ve bir parçası içeride kalmıştır. Bu faraziye doğru olamaz mı?

— Olabilir.

— O hâlde bu mektupta bir muamma vardır, Rıza. Ben bu muammanın peşine düştüm. Evvelâ mektup Arapça yazılmıştır. Esasen maktul de Suriyelidir. Sıkı bir tahkikattan sonra maktulün Suriye'de zengin bir dayısı olduğunu öğrendim; siz bunu bilmiyor muydunuz?

— Hayır.

— Keza maktulün arkadaşlarından biri, bana, onun senelerden beri Suriye'deki dayısından büyük bir para beklediğini haber verdi.

Mehmet Rıza canlanarak gözlerini açtı:

— Ha... Bak... burası çok mühim.

— Evet... Burası mühim, cinayetin para için yapılmış olduğunu anlaşıyor. Cani, bunu gizlemek için, maktulün cebinden o mektubu çekerek almış ve parçası içeride kalmıştır.

— İmdi biraz mesele aydınlanıyor.

— O hâlde, bu para Suriye'den çocuğa gönderilmiştir midir? Gönderilmemiştir midir? Bunu nasıl anlarsın?

— Bankalara sorarım.

— Bende Suriye bankasından işi tahkik ettim ve öğrendim ki, cinayetin yapıldığı gecenin gündüzünde, saat beşte, banka kapanırken, maktul oraya uğramış ve sekiz bin Mısır lirasını almıştır! Cingöz, Polis Hafiyesi Mehmet Rıza'ya, mektup birdenbire çekilerek yırtılmıştır, dedi.

Mehmet Rıza büsbütün canlanarak bağırdı:

— Bu muhakkak mı?

— Tamamıyla. Gidip sorabilirsin.

— Peki... Suriye bankası meseleyi gazetelerde okumamış mıdır? Niçin polise malûmat vermedi?

— Gariptir ki gazeteler maktulün hüviyeti hakkında pek az bilgi vermişlerdi, hatta Suriyeli olduğunu bile yazmadılar, banka bu maktulün 8.000 lira alan genç olduğunu hatırlından bile geçirmemiştir.

— Bu da doğru, fakat, ölünün resimleri neyi redildi.

Bir ölü resmiyle diri resmi arasında fark vardır.

Bundan başka, maktulü bankada bir iki kişi, bir iki dakika görmüşdür. Tanımayabilirler.

— Evet. Bu cinayetin para için yapıldığı muhakkaktır.

— O pek ziyade muhakkak ya... Ona üphe yok... Fakat dinle Rıza... Lütfen senin tahkikatına göre maktulün o gün kaçta bu eve geldiğini söyler misin?

— Mahallelinin ifadesine göre beşle beşbuçuk arasında.

— Demek ki bankadan parayı almaz, hatta otomobille, doğru eve gelmiştir.

— Buda muhakkak.

— Gece sokağa çıkmamıştır.

— Öyle.

— Gece yarısı katledilmiştir.

— Evet.

— Nasıl olur bu Rıza? Bir adam, saat beşte bankadan para alıyor, hemen eve geliyor, görünmüyor, paralı olduğunu kimseye haber vermiyor, nasıl katlolunabilir? Düğün bakayım!

Mehmet Rıza kısa bir düğünceden sonra:

— Anlamıyorum, dedi. Belki bankaya bir arkadaşıyla gitmiştir.

— Yalnız gittiğini öğrendim.

Belki eve gelirken yolda bir arkadaşına rast gelmiştir.

— Bu zayıf bir ihtimaldir. O arkadaşını hemen maktulü öldürmeye karar vererek o gece niyetini gerçekleştirmeye kalkamaz. Arada nihayet beş saatlik bir müddet var. Anahtar tedarik etmesi bile kolay değildir.

— O hâlde?

— Peki bir faraziye kurmaya mecburuz. Düğün ki, maktul eve geldiği vakit, ev sahibi kadın evde idi, henüz sokağa çıkmamıştı.

— Evet.

— Demek ki bu kadın, belki de çocuğun bankadan para aldığını biliyordu.

— Fakat bilse söylerdi. İfadelerinde böyle bir söze rastlamadım.

Bir müddet farzedelim ki kadın, çocu a para geldi ini biliyordu ve bir müddet kadından üphe edelim.

Pekâlâ.

üphe edince ne yapaca ız?

Kadının böyle bir cinayeti yapmaya muktedir olup olmadı ını tesbite çalı aca ız.

Güzel dü ünüyorsun Rıza. Bende bu kadın hakkında evvelâ sıkı bir tahkikat yaptım. Ö rendiklerimiz unlar: Gayet para canlısı, cimri, edepsiz, bir kadın.

Evet... Çehresi de bu tahkikatı kuvvetlendiriyor.

Öyle ise farzedelim ki, bu kadın çocukta büyük bir para oldu unu anlayınca bu cinayeti tasarlamı , gece soka a çıkmı ve gece yarısı, anahtarlarıyla gizlice eve girmi ve cinayeti yapmı . Olamaz mı? Kadınlar arasında caniler yok mudur?

Vardır.

Pekâlâ. Ben dü üncelerimde bu neticeye ula tıktan sonra, geldim bu odayı kiraladım. Kadın gündüzleri çıkıyor ve ak amları geliyor. Odasını kilitleyerek gidiyor. Fakat Cingöz Recai'ye kilit para etmiyordu? Odayı evvelki gün açtım ve bir i nenin bile yerini de i tirmeden her tarafını aradım.

Ne buldun?

Cingöz Recai, kemali sükûnetle, cebinden bir kâ it çıkararak Mehmet Rızaya uzattı:

Mektubun aslını buldum. Yani çocu a dayısından gelen Arapça mektup ki, bir parçası da senin eline geçmi ti.

Mehmet Rıza, hem mektuba merakla bakıyor, hem de Cingöz'e:

A kolsun, bravo, büyük muvaffakiyet! diyordu. Cingöz dedi ki:

istersen imdi odayı yine arayalım. Sana sekiz bin Mısır lirasını gizleyen çekmeceyi de gösterebilirim. Fakat lanet karının gelmeye vakti yakla tı. En iyisi, sen benim misafirim gibi bu gece kalırsın. Gece karının yanına gideriz. Her eyi itiraf ettiririz.

IV

Kadın hava karardı ı sıralarda eve geldi, odasına girdi ve kapısını kilitledi.

Mehmet Rıza ile Cingöz Recai, yemekten sonra, kadının kapısına vurdular ve içeri girdiler.

Cingöz Recai, tebdil kıyafet ederek bir sakal takmı olan Mehmet Rıza'yı kadına göstererek dedi ki:

— Madam Vasiliki. Artık ben senin odanda oturmayaca ım. Bundan sonra bu bey senin kiracın olacak. iyi bir adamdır ister misin?

Madam Vasiliki, korkunç gözleriyle Mehmet Rıza'yı tepeden tırna a kadar süzerek dedi ki:

— Niçin istemeyeyim? Kirasını verecek de il mi? Ayda on iki lira... ister iyi adam olsun, ister fena... bana ne?

Cingöz cevap verdi:

— Arkada ım sana ayda on iki lira verecek. Hem senin i ine de yarar. Bir çok meziyetleri vardır. Gayet iyi fala bakar.

Her ihtiyar kadın gibi, Rum karısı da bu "fal" kelimesine ilgi gösterdi.

— Fala mı bakar?

— Ya... El falına bakar! insanın bir ay, bir sene, on sene içinde ba ına ne gelece ini, imdiye kadar ba ından neler geçti ini bilir.

Rum karısı, Mehmet Rıza'nın yüzüne hem merak, hem de korku ile bakmaya ba lamı tı.

Cingöz dedi ki:

— istersen uzat elini de senin falına da baksın.

Rum karısı, bu teklifi so uk bir çehre ile kar ılamı , fakat merakını da yenemeyerek:

— Baksın bakalım! dedi. Mehmet Rıza, yava ça kadına yakla arak:

— Uzat elini madam! dedi.

— Sa elimi mi, solu mu?

— Her falcı sol ele bakar amma, ben sa a bakaca ım. ihtiyar kadın sa elimi uzattı.

Mehmet Rıza, kadının avucuna dikkatle bakar gibi yaptıktan sonra, gülerek:

— Sen parayı çok seviyorsun, madam! dedi. Kadın, omuzlarını silkerek:

— Parayı kim sevmez? dedi.

— Sevmekten sevmeye fark vardır. Sen parayı çok çok seviyorsun.

/ Mehmet Rıza ihtiyar kadına; her falcı sol ele bakar
ama ben sa a bakaca ım, dedi.

Demın aylık için söyledim de ondan biliyorsun. Mehmet Rıza güldü!
Dur daha bakalım. Dahası var. Biraz sabret madam. Avucundaki u çizgiden anlıyorum ki, bir kaç gün evvel senin eline büyük bir para geçmi .
Bunu söylerken, polis efi dedektif kadının yüzüne dikkatle bakıyordu. Rum karısı a aladı. Sanki birinden tokat yemi gibi sarsılmı tı. Neden sonra kendine gelerek dedi di:
Ben fakir bir kadınıım. Elime büyük para nereden geçecek? Belki de bu efendiden kira aldımđı, odur...
Hayır... Bu öyle be on lira de il... Be on bin lira!
Sen deli mi oldun efendi? Benim be on bin liram olsa burada oturur muyum?
Madam. Fal bu. Belki yanlı ık var. Kızma.
Nasıl kızmam, sen yalan söylüyorsun.

Peki, öyle olsun; fakat... Sen on dokuzyirmi ya ında bir delikanlıyı dü ünüyorsun.
Ben mi? Sen divanemi oldun? Ben altmı ya ından sonra sevdalanacak mıyım?
Sevda de il, madam, ba ka bir ey... Nasıl diyeyim. Bu delikanlının sende büyük bir hakkı kalmı .
Kadın Mehmet Rıza'nım bu ke iflerine pek a tı ı için meraktan avucunu bir türlü çekemiyor, nasıl falcı bu? diye hayretle polis efi dedektifin yüzüne bakıyordu.
Mehmet Rıza, kadının avucuna daha yakından bakarak:
Ay! diye ba ırdı. Ay! Madam! Ben burada bir eyler görüyorum.
Kadın pek ziyade telâ ederek:
Ne görüyorsun?...
Aman madam! Gözlerime inanamıyorum.
Mehmet Rıza'nın bu garip sözleriyle bütün bütün telâ a dü en kadın, tekrarladı:
Ne görüyorsun?
Mehmet Rıza, kadının korkunç yüzüne bakarak, yava yava , teker teker söyledi:
Sen... Bu el ile... Bir bıçak... Tutmu sun!
Kadın ba ırdı: Ben bu el ile her gün ekmek bıça ı tutuyorum. Ne varmı bunda?
Ekmek bıça ı de il. Kanlı bir bıçak.
Ben tavuk filan kesmem ayol.
Tavuk filan de il.
Nedir?

Mehmet Rıza, bu defa kadının yüzüne bütün dikkatiy le bakarak yine deminki gibi a ır a ır, tane tane söylemeye ba ladı:
Sen! Bu bıçakla!.. Bundan bir hafta evvel!.. Yukarıki odada!.. Gece yarısı!.. Odanda kiracı olan!.. On dokuz ya ında!.. Suriyeli!.. Bir delikanlıyı!.. Öldürdün!..
Mehmet Rıza bu sözleri söyledi i vakit, cadı karı sapsarı kesilmi , gözleri fal ta ı gibi açılarak polis efi dedektifine baka kalmı tı.
Mehmet Rıza, kendi derin bakı ları kar ısında afallayan kadını daha fazla sarsmak için derhal takma sakalını çıkardı ve mektubun aslını da kariya göstererek dedi ki:
Cingöz, Mehmet Rıza'ya, pencereden; katil sana, paralar bana dedi.
Bak yüzün sapsarı imdi dü üp bayılacaksın. Hiç inkâra kalkı ma. Mektupta elimizdedir. Senin yastı ının altından çıktı. Paralarda u çekmecede kilitli. inat edersen açar bakarız. Ben polis memuruyum. inkâr etmezsen cezan hafifler. Yoksa hükümet seni asacaktır.
Fakat cadı karı söz söylemeye meydan bulamadan dü erek bayılmı tı. Cingözle Mehmet Rıza onu ayıltmaya çalı rken, Rum karısı farkında olmadan sayıklıyordu:
Eyvah!... Ne dedim de ben elimi kana buladım... A bire kaymeni... beni asacaklar...
Mehmet Rıza, derhâl cebinden bir kelepçe çıkararak kadının bileklerine geçirdi; Cingöz Recai'ye dönerek dedi ki:
Paralar u çekmecede de il mi?

— Evet Rızacı ım. Anahtarlarda karının üstündedir. Mehmet Rıza, hemen karının koynundan bir anahtar kümesi çıkararak onlarla çekmeceyi açmaya u ra ıyordu. Be dakika kadar bu i le u ra tıktan sonra çekmeceyi açtı, fakat içinde on para yoktu. Hemen Cingöz'e dönerek sormak istedi.

Fakat usta hırsız, odadan kaybolmu tu. Mehmet Rıza hemen dı arıya fırlamak isterken, odanın sokak tarafındaki pencereden Mehmet Rıza'ya bir selâm vererek ba ırdı:

120

KADIN CİNAYETİ

|
My

... Al *

e hur ba komiser Mehmet Rıza, üphe yok ki, yalnız memleketimizin de il, bütün dünyanın en kıymetli emniyet mensuplarından biri sayılabilir. Bununla beraber, yine üphe yoktur ki dünyanın en kıymetli polis memurları içinde, mesleklerinde bazı muvaffaki yetsizlikler mukadderdir. Zira, ne kadar olsa, polis mesle inde tesadüflerin de az çok hissesi vardır. Yalnız bu tesadüflerin kötü neticeleri yüzündendir ki, Mehmet Rıza için bugüne kadar mel'un rakibi Cingöz Recai'yi yakalamak mümkün olamamı tır.

unu temin ederim ki, Mehmet Rıza, hâlâ bu muvaffakiyetinden ümidini kesmi de ildir. Günün birinde, mutlaka, Cingöz Recai'yi adaletin pençesine teslim edebilece ine inanıyor.

Mehmet Rıza bu kanaatinde çok aldanmıyor. Bunu kendi tecrübeleri de teyit etmektedir. imdiye kadar sekiz on defadan fazla, ba komiser, me hur hırsız yakala- mı , fakat kötü tesadüflerin aksilikleri yüzünden onu elinden kaçırmı tır.

Bundan cesaret alan mel'un hırsız, Mehmet Rıza ile alay etmek, onu kızdırmak için küstahlık derecesine varan hareketler yapıyor.

Cingöz Recai'nin Mehmed Rıza'ya kar ı gösterdi i cesaretler o derece hayret vericidir ki, bu adamın kendini ate e atmaktan nasıl korkmadı ını insan bir türlü anlayamaz. Bu kitaptaki olay, Cingöz'ün Rıza'ya kar ı gösterdi i hile ve cesaretin ola anüstü olu unu anlatacaktır.

Mehmet Rıza Sultanahmet'te oturur. Güzel, büyük, zengin bir evi vardır. Ba komiser, zevk sahibi bir insan oldu u için evini hem maddeten hem manen de erli olan en güzel eserlerle süslenmi tir. Bazı antika e yası, ecnebilerin bile takdirini kazanmı ve satılacak olsa binlerce liralık bir gelir temini imkânını açı a çıkarmı tır.

Mehmet Rıza bekârdır. Ömründe hiç evlenmedi i gibi kadınlarla kötü dostluk münasebetleri de yoktur. Bütün mütehassis meslek adamları gibi, Mehmet Rıza'da kadınlara pek önem vermemi tir. Sultanahmet'teki evinde bir u a ı ve bir hizmetçisi vardır. Bu insanlar on iki ve on be seneden beri ba ko miserin ev hizmetine bakarlar ve son derece sadıktırlar.

Mehmet Rıza, i i olmadı ı zamanlar bile evde oturmayı âdet edinmi bir adam de ildir. i siz gecelerinde sabaha kadar dola arak bir çok üpheli insanların pe ine takıldı ı ve böylece mesle inde tecrübeler yaptı ı ola an i idir.

Bir yaz gecesi ak amı da Mehmet Rıza yeme ini yer yemez soka a fırladı ve hiçbir pastacıda oturmadan, hiçbir sinemaya veya bahçeye girmeden, bir çok sokaklarda, evlerin etrafında saatlerce dola tı. Mehmet Rıza'nın ne dü ündü ünü ve ne yapmak istedi ini bilmeyenler, onun her vakit böyle geceyarılarma kadar birçok sokaklarda dola tı ını görseler, belki de delili ine hükmederler.

Ba komiser, o yaz gecesi de, geceyarısından iki saat sonraya kadar vakit geçirdikten sonra, otomobille evine geldi ve çarçabuk soyunarak yata ına girdi. Gerçekten yorulmu oldu u için

hemen uyudu. Uykusu hafif olmakla beraber muntazamdır. Harici bir ses veya tesir olmazsa Mehmet Rıza uyanmaz.

O gece, müstesna olarak uyandı. Çünkü ba'nın üstünde, saçlarının arasında garip bir sertlik hissetti. Gözlerini açmasıyla silâhın almak için elini yastının altına sokması bir oldu.

Gözlerini açtı vakit karışında gördü insanı tanımakta hiç gecikmedi: Cingöz Recai! Müthi hırsız, elindeki silâhın namlusunu Mehmet Rıza'nın saçları arasına sokmuş, ayakta, gayet sakin, hatta biraz da gülümser duruyor, boş kalan eliyle de yumruğunu sıkarak komiserin yastısına bütün kuvvetiyle bastırıyordu. Öyle ki Mehmet Rıza, silâhını almak için soktuğu elini yastının altından çıkaramadı.

Mehmet Rıza bu sahneyi hiç unutmaz; nasıl hatırlar ve hayalinden geçirebilirdi, Cingöz Recai, bir gecede kendi evine gelecektir. Buna kim inanır? Bir hırsızın cesareti ne kadar büyük olursa olsun, bir polis memurunun evine girecek derecede ileri varamaz. Cingöz Recai, çok deli, ya pek harikulade bir mahluk olabilmelidir ki, bu hadiseye inanılabilsin. İsminden de anlaşılır ki, Cingöz ne aptal, ne de delidir.

Recai, yastının üstüne yumruğuyla o kadar iddetli basıyordu ki, Mehmet Rıza'nın eli acıdı ve yüzü burdu.

O zaman galip hırsızın yumruğu ve mülayim sesi çıktı:

Bırak u silâhı da tatlı konuşalım Rıza.

Mehmet Rıza, elini yastının altından çekmek mecburiyetini hissetti ve Cingöz oradan silâhı aldı. İmdi elinde iki silâh vardı.

Silâhların ikisini de pantolonunun yan ceplerine sokarak yata kenarına oturdu ve o sırada yata içinde do rulan ve oturan Mehmet Rıza'ya gülerek baktı:

Hiç bu vakit misafir gelecek diye ümit etmezdin değil mi Rıza?

Mehmet Rıza, artık tamamıyla da lan uykusunun ilk sersemliğinden kurtulduktan sonra, odaya bir göz gezdirerek, hırsızla baş başa kaldığını gördü ve sordu:

Yalnız mı geldin? Cingöz başını salladı:

İste onu yapamadım. Yalnız gelmek istedim, korktum. Evvelâ senin uykula hizmetçiyi zaptedecek iki erkek i lâzımdı.

En başta üç kişi olmamız icap ettiğini anladım. Ne işe... Rıza'cı... Her şey olup bitti ya..

Mehmet Rıza, karyolasında oturan Cingöz'e baktıkça gözlerine inanmıyor, rüya gördüğünü zannediyordu. Ne cüret! Ne küstahlık! Bu herif artık işi adam akıllı azıttı! Bu mel'unu boşlamak, yahut etlerini paramparça ayırmak lâzım! Bu yaptığını edepsizlik havsalaya sıkaraydı! Vay mel'un! Vay alçak!

Cingöz, Mehmet Rıza'nın kızdığını anlıyor, herhalde biraz bu rakibini yumruğuna atmak için mülayim sözler söylemek istiyordu:

Rıza... Kızma... istersen hemen çıkar giderim. Kimse benim buraya geldiğimi duymaz.

Katiyen seni rahatsız etmeyi arzu etmem. Söyle bana... istersen çıkıp gideyim.

Buraya niçin geldin?

Hem ziyaret, hem ticaret için... Vallahi bu iki sözümde doğrudur, Rıza. Uzun zamandan beridir iş yapmadığımı biliyorsun.

Doğrusunu istersen avuç dolusu para sarfettiğim için biraz da züörtledim. Böyle tatlı bir iş yapmak istiyorum.

Kimi soyayım? Artık bu memlekette zengin kalmadı. Biraz da orta hallilere hatırlar sorarım dedim.

Aklıma sen geldin. Hem dostumdan birkaç şey alırım, hem de kendisiyle biraz konuşurum diye geldim.

Ben burada iken sen çöp bile alamazsın Recai!

Biz burada konuşurken adamlarım baş başa katta arı gibi çalıyorlar, Rıza...

Kim?

Adamlarım.

Nerede?

A baş kattaki odalarda... Hani senin bir antika odan var ya... Orası şimdi çırılçıplak oldu.

Mehmet Rıza karyoladan fırlamak istedi, fakat Cingöz yumruğuyla rakibinin gösünü kakı tırarak:

Lütfen kımıldama! dedi.

Ba komiserin hâlâ yerinden kalkmak arzusundan vazgeçmediğini görünce:

Nafile telâf ediyorsun, Rıza! Oda kapısı kilitli. Dışarı çıkamazsın. Her şey vaktiyle

düğünü tür. Bu gece bazı kıymetli şeyler feda edeceksin, çare yok... Ama farzet ki bunları

senden ödünç alıyorum. Günün birinde kârıyla ödemek nasip olur in aallah... O vakit Cingöz'ün ne kibar insan oldu unu da anlarsın.

Bunu söyleyerek Mehmed Rıza'ya bir de sigara ikram etti.

||

Gerçekten a a ı kattan birtakım sesler, duvardan sökülen, yerde sürüklenen e ya sesleri, sandık kapa ı açılıp kapanı ndan çıkan gürültüler i itiliyordu.

Cingöz Recai Mehmet Rıza'nın nazarı dikkatini bu seslere davet ederek dedi ki:

Sana ait e yanın yerlerinden söküldü ünü i itmek biraz a ır gelir... Amma, bu senin mesle in için faydalı bir eydir. E yası çalınan zavallıların halet i ruhiyeleri hakkında iyi fikir edinmi olursun. Bak imdi ben madeni bir takım sesler i itiyorum, bunlar nedir?

Mehmet Rıza teessürle ba ını sallayarak:

Gümü antika sofra takımlarım vardı. Galiba onları kaldırıyorlar! dedi.

Çok kıymetli miydi RıAa?

Kıymetli de söz mü?

Söylede yüre ime su serpilsin iki gözüm.

Çok kıymetli.

Gümü de il mi?

Gümü ve antika.

Ha... Antika!

Bana ecnebilir o takım için be bin lira verdilerde güldüm, vermedim. Emin ol ki bunları götürürsen seni öldürürüm.

Bana bir hizmet etmi olursun Rıza, u acı hayattan kurtulurum.

Mehmet Rıza, tekrar karyoladan atlamak için yorgan altından çıkardı ı ayakları ile Cingöz'ün karnına bir tekme indirmek istemi ti.

Fakat rakibinin en küçük hareketini gözden kaçırmayan Recai bu darbeden kurtulmaya muvaffak oldu:

Rica ederim, dedi, uslu otur Rıza!.. Ben seni bu kadar severim; seni her zaman ararım da sen bana tokat tekme ile mukabele edersin.

Fakat bunu unutmayacaksın, Recai! Ben sana bu küstahlı ının neye mal olaca ını gösterece im. Bu edepsizli ini fitil fitil burnundan getirece im.

Ah Rıza'cı ım... Her zaman böyle söylersin. Fakat yine dostlu un galip gelirden bir ey yapmazsın.

Görürsün, görürsün, ayinesi i tir ki inin...

Lâfa bakılmaz.

Seni bir köpek ölüsü gibi yerlerde sürükleye sürük leye karakola götürece im.

Beni öldürdükten sonra istedi in kadar istedi in eyi yapabilirsin.

Sen sehpa can vereceksin.

Kaç defa beni asılmakla tehdit ettin. Adam asmak bu kadar ho una mı gidiyor?

Senin gibi rezilleri asmak büyük bir zevktir!

O sırada a a ı katta büyük bir gürültü koptu. Cam kırılı ına benzeyen bir ses duyulmu tu. Mehmet Rıza kulak kabartarak:

Hayvanlar! dedi, evimi mahvediyorsunuz! Cingöz gülüyordu:

Bir ey olmaz, merak etme!

Nasıl olmaz! Gürültüyü duymadın mı? Evimi yıkıyorlar.

Bu bana çekilen bir i arettir. Özellikle bilerek yapılmı tır. Korkma!

Ne i areti?

Sen anlamazsın.

Böyle i aret mi olur? Kıyameti koparıyorlar.

üphesiz bana i ittirmek için biraz fazla ses çıkarmaları lâzım.

imdi bu i aretin manası mı var?

Evet. Ben imdi bu gürültü ile haber alıyorum ki, antika odasının soyulması bitmi tir. Ba ka odaya, salona geçiyorlar. Orası da bittikten sonra ziyaretim tamam olacak.

Bu e yayı nasıl ta ıyacaksın?

E yanm ço u ta ınımı tır bile... Zaten hepisi bir sandık bile tutmaz. Peyderpey pencerelerden sepetle soka a sarkıtılıyor, oradan ta ınıyor.

Küstah!
Niçin Rıza?

Bu ne cesaret ulan? Benim evime gelmeye nasıl cesaret edebiliyorsun.

Burada yanlı bir dü üncen var Rıza... Bir polis memurunun evi di er insanların evinden daha kolay soyulur. Çünkü bu hırsızlık hiç kimsenin, hatta bizzat o polis memurunun bile aklından geçmez. Bu sırada ikinci bir gürültü i itildi. Cingöz Recai do ruldu:

Ha... Salonda bir ey bulamadılar, i areti çabuk verdiler. .

Öyle ya... Misafir odalarında kıymetli de il, süslü e yalar bulunur.

Cingöz Recai birdenbire karyoladan atlayarak oda kapısına fırlamı tı.

Mehmet Rıza'da hemen yataktan fırlamak istemi fakat entarisinin eteklerinin ilteye takılı oldu unu görmü tü. Cingöz kapıdan çıkarken:

Her ey vaktiyle dü ünülmü tür! dedi.

Ba komiser öfke ile entarisinin ete ini ve ilteyi parçalayarak yataktan atladı. Kapıya ko tu, fakat bu i onu geciktirdi i için Cingöz'e yeti ememi , ancak, hırsızın merdivendeki pencereden dı arı atladı ını görmü tü. Evvelâ pencereye gitti ve sokakta Cingöz'ün ko tu unu gördü, sonra hemen a a ı inerek çıplak ayaklarına kunduralar geçirdi, soka a fırladı ve caddeye çıktı ını gördü ü Cingöz'ün arkasına takıldı.

Hırsız olanca kuvvetiyle caddede ko uyordu. Mehmet Rıza kuvvetli elektrik lâmbaları altında, o kıyafetle ko maktan utandı ı için bir polis memuruna Cingöz'ün kaçan gölgesini gösterdi:

Ben Mehmet Rıza'yım. Bu kaçan herif Cingöz'dür. Pe ine dü . Yakalarsan seni merkez memuru yaptırırım Haydi! Ko ! Atıl! Göreyim seni!

Polis, yayından fırlayan ok gibi ileriye atıldı.

Hemen eve döndü. Sokak kapısı açıktı, do ru yatak odasına çıktı. Fakat içeriye girer girmez, peri masallarm daki devlerden birini görmü gibi a zı parma ında kalarak hayretlere daldı. Cingöz Recai orada idi. Odanın ortasında durmu cigara içiyordu. Mehmed Rıza'yı görünce güldü:

Yahu! Rıza! Bu kıyafetle dı arı çıkılır mı? dedi

Mehmet Rıza, içinden: "Bu eytan buraya nereden, ne vakit geldi?" diye dü ünerek gerçek bir hayretle hırsızın yüzüne bakıyordu:

Mel'un! Rezil! Nereden çıktın? diye ba ırdı. Cingöz, eksilmeyen kahkahalarını saliveriyordu:

Sübhanallah! Ben zaten burada idim. Bir yere gitmedim ki... dedi.

Nasıl gitmedin? Rezil! Nasıl gitmedin? demin pencereden soka a atlayan, beni ko turan sen de il miydin?

Hayır!

Nasıl hayır!

Hayır dedim ya... Ben buradayım... Demin kapıdan çıkar çıkmaz sofada bir sobanın arkasına gizlendim. O sırada plân mucibince adamlarımdan biri pencereden atlayacaktı. Sen onu ben zannedecektin. Nitekim öyle oldu. Pe ine takıldın!

Mel'un!

Ben sana her ey evvelce dü ünülmü tür, diyorum. "Mehmet Rıza" gibi me hur ve kıymetli bir polis memurunun evine kollarımı sallaya sallaya giremezdim ya... Bazı eyler dü ünüp hazırlamaya mecburdum.

Mel'un!

Hem bir maksadım daha vardı ki, oda seni yatako dandan çıkararak biraz buralarını ellemekti. Kusura bakmazsın. u dolabında biraz para buldum. Bir iki kıymetli mücevherin de varmı , onlarıda aldım. Bak!

Fakat Cingöz Recai cebinden mücevher çıkaraca ı yerde bir avuç toz çıkararak Mehmet Rıza'nın gözlerine savurmu tu.

Komisier memuru ha lanan gözlerini yumarken Recai odadan dı arı çıkmı kapıyı dı arıdan kilitlemi ve gürültülü adımlarla merdivenleri inmi ti.

III

Mümkün mü ki bu olay duyulmasın! Mehmet Rıza'nın evinin Cingöz Recai tarafından soyuldu u derhâl herta rafa yayılmı tı. Bu mesele herkesi o derece hayretlere dü ürdü ki, bir müddet hiç kimse buna inanmadı. Fakat Mehmet Rıza, gazetecilere meselenin bütün gerçe ini kendi a zıyla hikâye edince artık kimsede üphe kalmamı tı.

Cingöz Recai'de her vakit âdeti oldu u gibi, i i kamu oyuna açıklamak için gazetelerde bir mektup ne retmi ti:

"Çar amba gecesi, saat ikiyi kırk geçe, üstadım Mehmet Rızanın evini ziyaret etti im ayiası do rudur. Kendisine de söyledi im gibi, bu hareketimden maksadım hem ziyaret, hem de biraz ticaretti. İki maksadıma da muvaffak oldum. Üstadıma arz ı hürmet etmek fırsatını kaçırmadım. O da bana di kirası olarak be altı bin liralık nadide e ya verdi. Mesele bundan ibarettir. Cingöz Recai"

Mehmet Rıza ise gazetelere u beyanatta bulunmu tur:

"Çar amba gecesi, uzun bir tefti ten dönerek yorgun argın yata a girdim. Uykum muntazamdır. Biri beni uyandırmazsa fasılasız uyurum. Gece saat iki sıralarında Recai tarafından uyandırıldım. Mel'un hırsız evimi soymak için kendine mahsus birçok eytanîhileler dü ünmü tü, itiraf ederim ki, beni tamamıyla âciz bırakmaya muvaffak oldu. Adamları a a ı katta antika ve misafir odalarımı soyarken, ben elim kanadım kımıldamadan Cingöz'le ba ba a oturup konu maya mecbur oluyordum.

Fakat unu söyleyeyim ki, ömrümde hiçbir gün evimin soyulaca ını hatırımdan geçirmedim için hırsızlara kar ı bir tedbir de almamı tım. Hatta sokak kapım bile kilitli de ildi. Bunu pek iyi bilen Recai, adi bir maymuncukla kapıyı açıp içeri girmi ve u a ımla hizmetçilerimi ba lıyarak odalarında hapsetmeye muvaffak olmu tur.

Zararım tahminen be altı bin liralık bedeldir. Günün birinde bu adamı mutlaka tutuklayaca ıma emin oldu um için bu zararı kendisinden tahsil edece ime kaniyim ve imdilik hiç telâ etmiyorum.

Mehmet Rıza"

Me hur ve kıymetli ba komiserin bu mektubu, gazetelerde ne redildikten bir gün sonra geceleyin, Mehmet Rıza yata ına yatarken, telefonu çalındı.

Alo... Neresi?..

Yabancı de il. Alo... Kimsiniz?

Yabancı de il.

Tanıyamıyorum. Uykum var.

Biraz dikkat!

Alo... Kimsiniz? İmdi telefonu kapayaca ım.

Cingöz Recai'nin kahkahası âdeti oldu u üzere telefonda çınlamı tı:

Rıza, benim.

Patla!

Gazetede ki o güzel mektubundan sonra, bana hiddetli olaca ını zannetmiyordum.

Patla!

Ba üstüne. Emredersin, patlayayım, çatlayayayım... Ne istersen yaparım.

Yne ne istiyorsun? Uykum var benim, lütfen ba ımdan def olur musun!

Emretti in her eyi yaparım. Fakat seninle azıcık konu mak istiyorum. Kıymetli uyku vakitlerinden üç dakikasını bana ayırmak lütfunda bulunmaz mısın?

Ne konu acaksın?

Bir ey. Ne?

Acele etme. Lütfen dinle.

Söyle.

Hiddetlenme. Nazik ol. Senin menfaatine uygun lâf söyleyece im.

Patla, söyle.

O... i te bu olmadı. Silâh gibi a ız kullanıyorsun. Patla, çatla, ne demek bunlar?

Uzatma lâkırtıyı... Ne söyleyeceksen çabuk söyle!

Lâkırtıyı sen uzatıyorsun, beni rahat rahat dinlemiyorsun ki..

Çenen tutulsun, ne söyleyeceksen söyle.

Fakat u kaba laflan bırak. Ben senin bir tatlı sözüne canımı kurban ederim. Kuzum Rıza, öfkelenme, beni dinle.

Hâlâ uzatıyorsun.

Sana bir eyler soraca ım.

Sor!

O senin güümü antika sofrı takımları gerçekten emsalsiz bir mal mıdır?

Emsalsizdir.

Be altı bin lira verilse bulunamaz mı?

Hayır!

Sen bunun parasını, antikaya merakın oldu u için mi saklıyorsun?
Parası için olsa idi satardım.
O hâlde bu takımın benim tarafımdan çalınmasına çok canın sıkıldı!

De il mi öyle Rıza?
Ha?.. Alo?.. Alo?..
Rıza! Rıza!
Söyle.
Niçin cevap vermiyorsun?
Aptalca eyleyler soruyorsun.
Neden iki gözüm?
Canım sıkıldı da söz mü?

Canının sıkıldı nı biliyorum, fakat teessürün derecesini ö renmek istiyorum.
Son derece.
Son derece ha...
Evet.
Bu takımını yine sana ucuz fiyatla satsam, alır mısın?
Ucuz fiyat ne kadar.
Bir iki yüz liraya.
Bin lira veririm!
Peki... Bir de eski japon vazosu var. Galiba öteki e i de hazineyi hümayunda imi . Onun kıymeti ne?

imdi onun çok taklitleri var. Mamafih yedi sekiz

yüz lira idi.

Bu vazoyu da ister misin?
Tabî.
Satın almak?
Olur.
Ne verirsin?
iki yüz lira.
Bu da iyi. Bir de çekmece var.
Var.
Nedir o?
Hint i idir.
Para eder mi? Eh.
Onu da sana satabilir miyim?
Peki.

Cingöz telefonda bir kere daha güldü:

Rıza'cı m... Birkaç gece evvel senin evinden aldı m bütün e yayı yarın gece aynı saatte sana getirece im ve yerli yerine koyaca m. Bir kıl bile çalınmı olmayacak. Ben sana bir aka yapmak istedim.

Yoksa dostunun evini soyan adi hırsızlardan de ilim. Bunu göreceksin. Yarın gece... Aynı saatte... Bütün e yan gelecek!.. Fakat son defa, bir kere daha hatırlatırım ki, beni yakalamak için bir takım ukalalık yapma ki, hiç lüzum yoktur!

IV

Hep bu hareketler Cingöz'e mahsus eyleydi. Fevkalade cesareti ve hilekârlık kabiliyeti olan bu mel'un, bu cesaretini ve hilesini her vesile ile ispat etmek için akla ve hayale gelmeyen vaziyetlere kadar sokulmaktan korkmazdı.

Mehmet Rıza bey iyi bilirdi ki, bu herif, çaldı ı e yayı iade edecektir. O zamana kadar Recai, Mehmet Rıza'ya ne kadar söz veriyse hepsini yerine getirmi ti.

Birçok defalar usta hırsız, ba komisere randevu verir ve hepsine tam sadakatle icabet ederdi.

O gecede, Cingöz Recai'nin e yayı getirmek için Mehmet Rıza'nın evine gelece i muhakkaktı.

Fakat nasıl? Artık burada hırsızın kullandı ı usullerden hangisini tercih edece ini tahmin etmek kolay bir ey de ildir.

Mutlaka e yayı getirecek, mutlaka! Mutlaka! Evet... Mehmet Rıza, Cingöz'ün bu e yayı çalacağını ummazdı. Ne olursa olsun bu serseri, adi sokak hırsızları gibi pespaye de ildi.

O gece, ak amdan, Mehmed Rıza u a ıyla, hizmetçi kadını ka/ isma çaktı.

Oturun uraya ve beni iyi dinleyiniz! dedi.

Senelerden beri Mehmet Rıza'ya hizmet eden bu adamlar, efendilerinin bu kadar ciddiyetle kendilerini kar ısına çaktı ini görmedikleri için takdir edilecekleri korkusuyla müteessir oldular.

Mehmet Rıza dedi ki:

Geçen gece ba ımıza gelen ey, hep bizim evimize hırsız girece ini vaktiyle dü ünmemekten ileri geldi. Ben bile, do rusu, benim evime hırsız girmeye cesaret edebilece ini hatırıma getirmiyordum. Kabahat en ziyade bendedir. Sizin hiç suçunuz yoktur. Fakat bir daha sefere hepimiz gözlerimizi dört açmalıyız.

Cesur oldu unu efendisine göstermek ihtiyacını hisseden ahçı kadın âdeta yumruklarını sallayarak ba ırdı:

Bundan sonra haddine mi dü mü ki hırsız bizim eve kırılması aya ını atacak?

Neye güvenerek bunları söylüyorsun Fatma hanım?

Kapının sürgüsünü çeker, rahat rahat uyurum, Rıza bey.

Rıza güldü:

Yeni hırsızların öyle sürgüden mürgüden anlamazlar.

Hele bu Cingöz Recai çifte kol demirli kale kapılarını açar. Senin sürgün kaç para eder?

Ya ne yapacağız?

Benim dedi imi yapacaksın. imdi anlarsın. Fakat daha evvel unu bil ki bu gece sabaha kadar bize uyku yok.

Sabaha kadar mı?

Evet.

Neden?

Bu gece yine gelecek.

Kim?

Hırsız.

Nasıl hırsız?

Basbaya ı hırsız.

Ahçı kadın, bir ey anlayamayarak, pek ciddi söz söyleyen efendisine hayretle bakıyordu:

Hırsız, gelece ini haber verir mi hiç? dedi.

Bu hırsız haber verir.

Bu hırsız kim?

Cingöz.

U ak da, hizmetçi de, Cingöz ismini i itince do ruldular:

Yine o domuz eytan mı gelecek?

Evet.

Hizmetçiler biraz da korkudan titremeye ba lamı lardı. Efendilerinin yüzlerine bakarak mırıldandılar:

Yine o herif gelecek ha... U ak dedi ki:

Beni geçen gece ba ları kaburga kemiklerimi kırıyorlardı.

Ahçı kadın ba ırdı:

Ya ben... Bo uluyordum. A zıma iki yumruk büyüklerinden ya lı bir paçavra tıkadılar.

Beni de a aç gibi silkelediler. Mehmet Rıza hizmetçilerinin sözün kesti:

Peki... O geceyi imdi bırakalım. Bu gece ba ka ey yapacağız.

Aman bari eve polis getirseydiniz...

Gelecek... Yalnız kalmayacaksınız. Siz yine ayrı ayrı odalarınızda oturacaksınız. Lâmbalarınızı söndüreceksiniz. Ben size birer düdük verece im. Odanızın kapısı, yahut penceresi hafifçe kımıldayacak olursa düdü ü öttüreceksiniz.

Rüzgârla kımıldarsa?

Ha... i te o fena... Kapı veya pencere rüzgârla kımıl darda ikinizden biriniz aptallık ederek düdük çalarsanız i ler çorbaya döner. Siz hiç uyumayacaksınız ve kapı ile pencereye iyi dikkat edeceksiniz.

Bu kadar mı?

Evet.

imdiden odalarımıza çekilelim mi?

Ak ama daha dört saat var. isterseniz imdi gidip biraz uyku kestiriniz!

Mehmet Rıza, hizmetçilerine birer düdük verdikten sonra biraz uyumak üzere onları odalarına yolladı. Kendi de evin içini ve etrafını dola tıktan sonra plân ve kroki üzerine etkili mükemmel bir tuzak kurdu. O surette ki, icâp eden noktalara birer memur yerle tirildi i takdirde evden hiçbir kimsenin kaçmasına imkân yoktu.

Ba komiser bu plânının imdiye kadar tertip etti i birçok ku atma ve tutuklama projelerinden çok daha mükemmel oldu una da emindi.

Ak am üstü hizmetçiler odalarına çekilmi ler; icabe den memurlar, Mehmed Rıza'nın tayin etti i noktalarda gizlice beklemeye ba lamı lardı.

Bu suretle plânın tatbikatına ba lanmı oluyordu.

Ba komiser yatak odasına çıkarak ezlonguna uzandı ve bir sigara yaktı. Mehmed Rıza için artık Cingöz'ü tam bir sükûnetle ile beklemekten ba ka yapılacak bir ey. kalmıyordu.

Saat ikiye kadar vakti kitap okuyarak geçirdi. O zamana kadar Cingöz'ün gelmeyece ine emindi. Fakat söft ra asabile erek yatak odasında gezinmeye ve sık sık saatine bakmaya ba ladı. Daima bir gürültü bir ses bir düdük sesi bekliyordu. Fakat saat üçe, dörde kadar hiç ses çıkmadı. Hatta... Saat

be te bile ses yoktu. Horüzlar ötmeye ba lamı tı. Perdelerin arasından afa ın ilk mavi ı ıkları gözüktü. Mehmet Rıza, plân mucibince güne do uncaya kadar odasından çıkmadı.

Sabah olunca evvelâ antika odasına ko tu. Hiçbir ey de i memi ti.

Sonra u a ın odasına giderek, onu elinde bir düdükle uyanık buldu:

Ahmet! Yok bir ey de il mi?

Yok efendim.

Sonra ahçı kadının odasına gitti. O da elinde bir düdükle uyanık duruyordu:

Fatma hanım, ne haber?

Hiç... Farelerden ba ka takırdayan olmadı. Hele pencere, kapı, hiç tıkırdamadı.

Mehmet Rıza, çe itli yerlere yerle tirdi i memurlarla da görü ünçe Recai'nin o gece kesinlikle gelmedi ini anladı ve hırsızın yalan söyledi ine hükmetti.

Fakat o gün Mehmet Rıza, Cingöz'den u mektubu almı tı:

"Muhterem Rıza!

Dün gece çok yoruldu, uykusuz kaldın, beni bekledin; fakat ben sözümde durmamı de ilim.

Antika odana git. Büyük çini sobanın kapa ını aç. Bütün çaldı ım e yayı i neden ipli e varıncaya kadar orada bulacaksın. "Ne vakit? Nasıl onları getirdin!?" diye de sorma. Çok basit. Ben a a ıya götürmemi tim ki, getireyim! Adamlarım e yayı çalarak sobanın içine doldurdular. Maksadım sana bir azizlik etmektir. Yoksa seni soymaya tenezzül etmem. E yan hırsızlık gecesinden beri sobanın içinde uyukluyor. Oraya bakmak hatırından geçseydi, çoktan bulacaktın. Görüyorsun ki, bütün bunlar seni ve kendimi e lendirmek için yaptı ım bir dost akasından ibarettir.

Cingöz Recai"

SON

(Server Bedi)

8

Damla Yayınevi Nu.: 10

Pty&nu. Sah. Kt&tUÂlvıl: 2

(c)

Copyright Yayın Hakkı Damla Yayınevi

Dizi Editörü Mehmet Do ru

Kapak Hasan E itim

iç Resim M. Ökke ilhan

Dizgi Mizanpaj Damla Yayınevi

Baskı Cilt istanbul Matbaa ve Ciltevi 2001/5

MI ON'UN DEFİNESİ

DAMLA YAYNEVİ

Bâb ı Âli Cad. No: 50 Ca alo lu İST. Tel: 0.212. 526 21 99 0.212. 511 09 55 Fax:0.212.528 24 01
İnternet: www.damlayayinevi.com.tr E mail: damla@damlayayinevi.com.tr

C

İngöz Recai, Rumelihisarı'ndaki pembe kö künde, bir ak am, gazeteleri okuyordu. Son zamanlarda ince zekâsı, cesaret ve kıvraklı ı ile me hur hırsızın sevgisini kazanan yardımcısı Feridun:

— Usta, dedi. İ sizlikten canım sıkılıyor.

Cingöz hafifçe ba ını salladı:

— Hakkın var, bir aydır bo oturuyoruz. Ben de gazeteleri alıcı gözüyle okuyorum. Belki bir i çıkar. u ingi

İz milyonerini soydu umuz vakit herifi gazeteden tanıdı tık.

— Evet usta... Sizin gazetelerden İ çıkartmakta ta bilginiz vardır...

— Canım. insanda çalı acak kudret olduktan sonra İ mi yok? Meselâ, urada on iki satırlık bir küçük haber var. Gazetenin dördüncü sayfasına atıldı ... Bundan bile İ çıkmaz mı sanıyorsun? Nah, al, oku...

Cingöz gazeteyi yardımcısına uzattı.

Haber u idi:

Mi on'un Definesi

"Balat halkı gayet garip bir olayın dedikodusu içindedir. O semtte Mi on isminde ihtiyar bir Yahudi varmı . Bu adama on be sene evvel babasından büyük bir servet kalmı , fakat cimri ihtiyar bu parayı oturdu u köhne evin bir kö esine saklamı ve on parasına dokunmamı . İmdi ihtiyar ölmek üzeredir. Fakat definenin yerini hiç kimseye haber vermiyor ve doktora: "Ben ya ayaca ım, ölmeyece im!" diyormu . Mi on'un ölüm halinde bulundu u muhakkak oldu una göre, vârisleri de olmayan bu ihtiyarın definesi, ölümünden sonra ebediyyen gizli kalacaktır ve hiç bir i e yaramayacaktır."

Cingöz'ün yardımcısı gazeteyi okur okumaz büyük bir sevinçle ba ırdı:

— Mükemmel! Mükemmel bir i ! Bir define! Hem kârlı, hem e lenceli bir i ...

Cingöz tasdik etti:

— Evet... Bu bilmeceyi halletmek nefis bir ey...

— Fakat, çaresi nedir, usta?

— Ölmeden evvel yahudinin teveccühünü kazanmak! Cingöz gülüyordu. Feridun mırıldandı:

— Alay ediyorsun.

— Do rusunu istersen bu İ pek kolay de il... Herif can çeki iyormu . Definenin yerini haber vermeden evvel ölürse varis olmadı ı için hükümet evine el koyar ve defineyi arar. Belki de bulamaz. Balsa da, bulmasada bize ne?

— Herif ölmeden evvel evine girmeliyiz de il mi?

— üphesiz, fakat size definenin yerini söyler mi? Kim bilir.

. İmdiye kadar kaç ki İ ihtiyarın a zından bu sırrı almak istemi tir.

— İ te bu sırrı almanın çaresini bulmalı usta!

— Bulmalı ama nasıl? Bulmalı demek kâfi de il... Kafanı biraz zorla bakalım..

— Bir ey dü ünemiyorum, usta... Cingöz kendi kendine konu ur gibi mırıldandı:

— Ölüm hâlinde bir ihtiyarın a zından nasıl söz alınır? Bunun birkaç usulü vardır.

— Bir de il de, birkaç tane usul mü?

— Evet... Benim ba ımdan buna benzer iki hadise geçti. Birinde hastayı manyatizme etmi tim. Bu bir usuldür. Hasta uyur uyumaz, ne var ne yok her eyi tane tane söyler...Fakat tehlikesi de vardır. Hasta ölüm halinde, bu sarsıntıya tahammül edemiyerek sıfırı tüketebilir...

— Fena!...

— Emin bir usul de ildir.

— Ba ka?...

Bir de hastayı uyutmadan kurnazca bir kar ılıklı konu ma ile a zından bazı laflar almak ve ona göre defineyi aramak vardır.

Ne gibi?

Meselâ, hastanın yanma bir yolu bulup girilir. Ona: "Ben definenin yerini biliyorum?" denir. Bir münaka a açılır, üç be yer sayılır, hasta bunları inkâr eder, fakat ses tonundan ip uçları elde edilir. Bundan da çıkarılacak netice pek do ru ve açık de ildir, üstelik mükemmel bir psikolog olmaya da ihtiyaç vardır.

Bu usul fena görünmüyor.

Buna da vaktimiz yok... Hasta ile uzun müddet ba ba a kalmak lâzım...

O hâlde ba ka bir usulümüz oldu una inanaca m geliyor.

En iyi usulün tatbikatını bir saate kadar göreceksin. İmdi kalk. Ufak tefek bazı e yayı çantamıza koyarak Balata gidelim.

İİ

Hava iyice kararmı ve gece bastırmı tı. Cingöz ile yardımcısı soru tura soru tura Mi on'un evini buldular. Cingöz Recai, lâzım gelen bütün talimatı vermi bulundu u için yeni bir ey söylemeye lüzum görmeden evin kapısını çaldı. Bu, eski iki katlı tahtadan yapılmı , pencereleri ı ksız bir evdi. Kapı açılmadan evvel, kart bir Yahudi:

Kim o?...

Aç!...

Kimsin sen?

Ben Belediye doktoruyum. Hastayı görece im.

Kaç Belediye doktoru? Sabahleyin bir tane daha geldi.

Aç be! Sana İmdi hükümet hesap mı verecek?

Usta hırsız böyle emreder gibi ba ırınca sokak kapısı gıcırtilarla açıldı, Cingöz Recai ve yardımcısı içeri girdiler.

Yahudi karısı, elindeki teneke lâmbayı hırsızların yüzüne do ru tutarak iki temiz kılıklı insan görünce biraz nezaket gösterdi:

Buyurunuz... Sabahtan beri hükümet memurlarına kapı açmaktan bıktım. Fakat siz...

Kadın sözünü bitirememi ti. Cingöz Recai derhâl kadının üstüne atılarak onu bir hamlede yere yuvarladı. Feridun da sokak kapısını kilitliyordu.

Kadın gık demeden iki hırsız tarafından sımsıkı ba landı. A zı tıkanı. Bu i ler çit çıkmadan yapılmı tı. Cingöz Recai ile yardımcısı bu yolda evi soru turarak gelirlerken ihtiyar Mi on'un evinde bir yahudi karısından ba ka insan olmadı nı da ö renmi lerdı. Cingöz Elektrik fenerini yakarak, hiç gürültü etmeden merdivenlere do ru yürüdü. Feridun onu takip ediyordu. ikinci kata gürültüsüzce çıktılar. Cingöz, sofada, kapalı iki oda kapısı görüyordu. Anahtar deli inden baktı ve dipteki odanın önünde durarak yardımcısına i aret etti:

Cingöz Recai, derhal kadının üstüne atılarak onu bir hamlede yere yuvarladı.

Burada!

Sonra elindeki çantayı yere koyarak açtı. içinden bir siyah örtü çıkardı. Bütün vücuduna sardı. Yine çantadan içi bo büyük bir mukavva iskelet kafası çıkararak ba na geçirdi. Feridun ustasının bu kıyafeti ile cidden korkunç bir manzara aldı nı gözleriyle anlattı.

Cingöz elini yava ça hastanın oda kapısı topuzuna koydu ve sesini de i tirerek, a ır, derin, uzun ve âdeta insan sesine benzemeyen bir söyleni le:

Mi oon! Mi oon, dedi.

içeriden hastanın iniltili sesi geldi. Cingöz Recai aynı sesle tekrar ediyordu:

Mi oon! Mi oon...

Sonra yava ça kapiyı açtı ve e ikte durdu. Feridun gizlenmi ti. Mi on bir minder üstünde, sefil bir yatakta yatıyordu. Yüzü sapsarı ve elmacık kemikleri fırlamı tı. iskelet kafalı simsiyah bir ekil görünce gözleri büyüyerek bir inilti kopardı:

Allahım! Allahım!...

Cingöz Recai, yine o a ır sesiyle, yava yava söyledi:

Mi on! Ben Azrail'im... Fakat...Korkma... Senin canını almaya gelmedim.

Mi on yatakta büzülüyor, ba nı yastı a gömerek korku içinde yalvarıyordu:

Alma! Alma!...

Recai odanın ortasına iki adım attı:

Mi on, ben Azrailim!. Fakat korkma senin canını almaya gelmedim.

— Korkma e er söylediklerimi yaparsan bu sene de il gelecek sene senin canını alaca ım.
Hasta mırıldandı:

— Emret!

— Söyle bana... Definenin yerini hiç kimseye haber verdin mi?

— Hayır!...

— Aferin... Hiç kimseye söylemeyece ine söz verir misin?

— Söylemem, söylemem!

— Kim sorarsa yanlı cevap vereceksin... Define bahçede yahut bodrumdadır diyeceksin.

— Bodrumda demem, o vakit do ruyu söylemi olurum.

— Aferin! Bodrumda oldu unu katiiyen söyleme. Yerde yahut duvarın içinde oldu u da söyleme.

— Söylemem, duvarın içinde oldu u da söylemem, hiç söylemem.

— Onbe sene evvel sen o defineyi duvara yerle tirirken ben seni görmü tüm Mi on, iyi yer seçtin.

— Orası su deposudur, kapa ı da vardır, fakat ben kapa ı siva ile kapamı tım.

— Biliyorum Mi on, biliyorum... Ben o zaman babanın canını almaya gelmi tim de sizin evi görmü tüm, bir daha gelmi tim.

— Ah! İmdi benim canıma almayacaksın de il mi?

— Hayır...Fakat sakın yerinden kımıldama!...

III

Cingöz Recai, dı arı çıkar çıkmaz yardımcısına i aret etti, çantasını aldı ve hastanın oda kapısını dı arıdan kilitleyerek a a ı indi ve bodruma girdiler. Cingöz keyifli idi:

— Gördün ya, Feridun, can çeki en bir ihtiyarın a zından ancak Azrail lâf alabilir. Her eyi duydun de il mi?

— Duydum usta...

— urada dört duvar var. İmdi bu duvarlardan birinde su deposunun kapa ını bulmalıyız.

— Üstüne siva yapılmı de il mi?

— Evet!...

Cingöz elektrik fenerini duvarlara tutarak dikkatle bakıyordu. Çantasından bazı demirler çıkararak duvarların bazı noktalarının topraklarını kazıdı. On dakika kadar u ra tılar. Nihayet duvann birinde, Cingöz'ün elinde demir, kazman sıvaların altında ba ka bir demire sürtündü. Cingöz bu demir levhanın etrafında ve üstündeki bütün sıvaları kazdıktan sonra meydana su deposunun kapa ı çıktı.

Usta hırsız ne eli bir kahkaha savurdu.

— Bulduk! Bulduk hazineyi. Defineyi bulduk! Fakat bu kapak kilitli...

Yine çantasından bazı aletler çıkararak kilidi kurcaladı. Be dakika u ra tıktan sonra kapa ı açtı.

Derhâl elektrik fenerini tuttu: Burası bir metre yüksekli inde derin bo luklara do ru uzanan garip bir yoldu. Kenarda büyücek bir çekmece duruyordu. Usta hırsız çekmeceyi çıkardı, yere koydu. Elektrik fenerini yardımcısına verdi.

Çekmecenin kapa ını açtı, içinde birkaç torba altın ve birçok ka ıt para vardı... Çekmeceyi kucaklayarak aya a kalktı:

— Haydi yavrum! Savu alım!..

Fakat sözünü bitirmeden birdenbire durakladı. Çünkü yukarı katta bir kapının açılıp kapandı ını ve gürüllü ayak seslerinin evi doldurdu unu i itti:

— Feridun! dedi.

— Usta!

— Enselendik.

— Evet usta!

— Karıyı iyi ba lamamı ız.

— O mu haber verdi?

— Öyle olacak.

— Vay mel'un karı!

— Bodruma gelirken de karının ba larını bir kere yoklamayı dü ünmedik...

— Ne yapaca ız?

— Bir ey dü ünemiyorum.

— Buraya gelirler mi?

— İmdi damlarlar. Bütün evi arayacaklar.

Recai bir saniye dü ündü. Gözlerini hazne kapa ından ayırmıyordu. Do ru bodrum kapısına ko tu ve sürmesini sürdürdü:

— Bu kapıyı kırıncaya kadar vakit kazanırız, dedi. Sonra çantayı Feridun'un eline verdikten sonar çekmeceyi kucakladı ve yardımcısına:

— Su deposunun içine girece iz dedi.

— Oradan nereye gidilir?

— Bakalım.

İkisi de hazneden içeriye girdiler. E ilererek yürüyorlardı. Cingöz Elektrik fenerini tutuyor ve ilerilere bakıyordu. Nihayet bir toprak yı ınına geldiler. Cingöz yardımcısına dedi ki:

Derhâl geri dön, bodruma ko orada bir eski kazma var, al gel!...

Feridun ko tu iki dakika sonra telâ la gelerek kazmayı Cingöz'e verdi:

— Usta bodrumun kapısını kırıyorlar, nerede ise gelecekler! Cingöz Recai kazmayı toprak yı ınına vurmaya ba ladı. Hazinenin a zında sesler vardı:

— Buradan! Buradan!...

— Burası nereye çıkar!

— Su deposuna

— Giriniz!... diyorlardı.

Cingöz bütün kuvvetiyle birkaç kazma daha vurarak bir insan vücudu geçebilecek kadar bir delik açtı:

— Arkamdan gel!... dedi ve vücudunu delikten içeri soktu. Bir balık gibi kayarak öte tarafa geçti.

Burası tahta perde ile çevrili açık havada bir aralıktı. Arkasından Feridun da çıktı. Çanta ile çekmeceyi de aldılar. Polisler su deposunun içine girmi lerdı. Cingöz derhâl yardımcısıyla birlikte tahta perdeye tırmandı. Ve oradan da bir viraneye atladılar. Fakat kuvvetli bir el Cin göz'ü omuzundan yakaladı.

— Dur Cingöz!

— Vay Rızacı ım!

— Bu taraftan kaçaca ını hesaplamı tım. Nafile, eldesin, kımıldama, yakarım...

Cingöz Recai, kar ısında me hur polis hafiyesinin galip ve hakim yüzünü ve elindeki silâhını görüyordu. Etrafına bakındı. Rıza'dan ba ka kimseler yoktu. Bir kerede yardımcısına baktı. Mehmet Rıza gözünü Cingöz Recai'den ayırmıyordu:

Mehmet Rıza, ba ının çevirirken çenesine mü hi bir yumrukiyerek sersemle ti.

18

Mi ON'UN DEFİNESİ

Önüme dü ünüz, dedi. Yahudi karısı karakola haber vermi . Oradan da bana eve telefon ettiler. Otomobille yıldırım gibi geldim. Zahmetim bo a çıkmadı. Dü ünüz önüme bakalım. Cingöz Recai itaat etti. Fakat Feridun biraz arkaya kalır gibi yapmı tı. Rıza ba ını çevirirken çenesine müthi bir yumruk yiyerek sersemle mi ti. İki hırsız derhâl üstüne çullanmı ladı. Elinden silâhını aldılar. Ve acele Rıza'nın kollarını ba ladılar.

Cingöz rakibinin yana ını ok adı:

Allaha ısmarladık... Yne görü ürüz...

Sonra yardımcısı ile birlikte viraneli in karanlıklarında ko maya ba ladı. Polisler de tahta perdenin üstünde atlayarak polis hafiyesinin yanına gelmi lerdı. Ba larını çözdüler ve ona sordular:

— Ne yapalım Rıza bey, takip edelim mi?

— Hayır! Faydası yok! Bu sefer de bırakalım! Fakat ergeç bu mel'un kanunun pençesine dü ecektir. Bundan imanım kadar eminim! dedi.

SON

BODRUMDAKALANLAR I M

otör sahile yakla ıyordu. Gece yarısı, motorun küçük fenerinden dü en ince ık dalgalar arasında bir gümü zincir gibi kıvrılıp açılıyordu. Bo aziçi'nin Anadolu sahili simsiyah, karanlık binalarıyla yakla tıkça büyüyordu.

Cingöz Recai makineyi kullanıyordu. Motörü büyük bir kırmızı yalının rıhtımına yana tırdı ve derhâl fenerini söndürdü. Hava zifiri karanlık, gökte bir tek yıldız görülmüyor, yalının pencerelerinde hiçbir ık yok, çıt çıkmıyor, yalnız, rıhtıma bula ıp çekilen dalga sesleri.

Cingöz Recai motorun içine e ilerek bir kibrit çaktı, saatine baktı. Biri yirmi geçiyor! Sonra adamlarına emir verdi:

— Ba ka yere kimıldamayınız. Verece im i aretleri biliyorsunuz. Gözleriniz pencerelerden ayrılmasın.

Yardımcısına dönerek:

— Haydi Feridun! dedi!...

Cingöz Recai ile yardımcısı rıhtıma çıktılar ve yalının bahçesine do ru süratle ilerlediler.

Feridun yürürken ba ını yukarı kaldırarak sık sık yalının pencerelerine bakıyordu. Cingöz onun kolundan çekti:

— Haydi yürü, korkma, bu saatte herkes yatmı tır. Görülmek tehlikesi zerre kadar yoktur.

— Nerede bekleyecektik usta?

— Fıstık a acının altında.

— Daha gidecek miyiz?

— Hayır!...

Cingöz Recai parma ıyla karanlıkta bir yer gösterdi:

— A aç ul!...

— Siz bu bahçeyi biliyor musunuz?

— Gündüzün gördüm!...

Fıstık a acının altına geldiler, durdular. Cingöz cebinden boruya benzer bir mukavva çıkararak a zına götürdü, keskin keskin öttürdü. Sesi tıpkı bir pu u ku u gibi çıkıyordu. Bu vah î hayvan sesi, ıssız havada uzun yankılar yaparak dola tı.

Feridun gülerek:

— Hayret!... dedi!...

— Neden?

— Sesiniz tıpkı puhu ku una benzedi. Cingöz Recai de güldü.

— On dört hayvanın sesini iyi taklit ederim.

— Bu bir i aret midir?

— Evet. İmdi, ikinci katta, sa dan ikinci pencereye bak

ikiside oraya baktılar. Bir dakika geçmeden pencereden bir sigara kıvılcımı gördüler. Cingöz bir kere daha puhu ku u gibi haykırdı, sonra bir iki üç diye saymaya ba ladı. Altı yüze kadar saydıktan sonra Feridun'u kolundan dürttü:

— Haydi, her ey hazır, yürü!

Yalının mutfa ı yanında bulunan tek katlı küçük bir tahta kapıya do ru ilerledirler.

Cingöz Recai kapıyı iterek açtı, bir ta lı a girerek elektrik fenerini yaktı. Yürüdüler. Yarı açık bir kapıdan içeriye girdiler. Burası yalının en alt kat sofası idi.

Feridun, verilen i aretler üzerine bu kapıların gizlice içeriden açıldı nı anlamı tı. Cingöz Recai'nin soymak istedi i evlerin, kö klerin, yalılarının içine kendi adamlarından hizmetçi, u ak v.s. koyarak kapıları kolaylıkla açtırdı nı biliyordu. Ustasının bu sefer de aynı usule müracaat etti ini anladı. Zira Cingöz Recai yapılacak i lere dair yardımcısına hiçbir ey anlatmamı tı. Cingöz ile yardımcısı, merdiven ba nda durdular. Cingöz parma nı duda nın üstüne koyarak yardımcısına susmasını i aret etti. Kula nı yukarı kaldırarak bir ey dinler gibi görünüyordu. Gerçekten yukarı kattan bir fısıltı i ittiler:

— Çıkınız!...

iki hırsız derhâl arka ceplerinden birer ince lastikli terlik çıkararak potinlerinin üstüne geçirdiler. Böylece hiç gürültü çıkarmadan yürümek mümkündü. A ır a ır merdivenleri çıktılar. Küçük bir koridordan büyük bir sofaya geçtiler. Cingöz Recai elektrik fenerinin karanlıkta üç defa açıp kapadı, sonra kulak kabarttı. Aralık bir oda kapısından yeni bir fısıltı i ittiler.

— Tamam. Korkmayınız. Geliniz...

Cingöz kapıya do ru ceraseretle ilerledi.

Cingöz, mukavva bir boru ile tıpkı bir ku u ku u gibi öttü.

II

Ertesi sabah polis müdüriyetinde polis hafiyesi Mehmet Rıza'yı telefona ça ırdılar:

— Alo!...

— Efendim!

— Mehmet Rıza beyle mi konu uyorum?

— Evet.

— Burası Çengelköy'deki ihsan Pa a yalısı.

— Peki efendim...

— Dün gece ba ımıza büyük bir felâket geldi efendim, size onu haber veriyorum, henüz karakola haber vermedim. Ben pa anın karı ıyım...

— Nedir? Ne var?...

— Gece biz uyurken yalya hırsızlar gelmi önemli e yalarımızı çalmı lar ve ... kocamı da alıp götürmü ler!

— Kocanız mı?

— Evet!

— Kırk bin liralık e ya... Lütfen derhâl yalya gelebilir misiniz?

— Hay hay, derhâl geliyorum hanımefendi!

— Polise ayrıca bilgi verelim mi?

— Lüzum yok hanımefendi Ben tahkikatımı yapın-

caya kadar resmi muameleye hacet yoktur.

Polis hafiyesi telefonu kapadı. Müdüriyetten çıktı ve en seri vasıtalarla yalya ko tu.

Hanımefendi büyük bir heyecan içinde Mehmet Rıza' yı kar ılayarak salona aldı. Gözleri a lamaktan kızarmı ve küçülmü tü:

— Aman Rıza bey!.. Hâlâ sinirlerim üstümde, hâlâ ba ımdan geçenlere inanamıyorum.

Felâket!... Felâket...

dedi!...

— Telâ etmeyiniz hanımefendi olayı bana sükunetle anlatırsanız memnun olurum!...

Kadın derin bir nefes alarak anlattı:

— Büyük bir olay Rıza bey, pek büyük bir olay... Belki de polislik hayatınız süresince hiç böylesini görmediniz... Bakınız, sabah her zamanki vakitte uyandım, ben ayrı odada yatarım, kocam da ayrı odada yatar... Yataktan kalktım. Kapıyı açaca ım, birde ne göreyim? Kilitli. Oda kapısını dı arıdan kilitlemi ler... "A.. Bu da ne?" dedim. Kapıya yumrukla vurarak hizmetçileri ça ırmaya ba ladım. Vur, vur, vur. Ses seda yok... Belki on dakika, yirmi dakika, yarım saat vurdum, bilmiyorum ama çok vurdum... "Hatice, Perran, Matmazel Mari" diye ba ırdım, haykırdım, kocama seslendim, hiç gelen giden yok. Artık ba ımıza bir felâket geldi ini anladım. Pencereyi açtım, rıhtımın önünden geçen sandalcıya seslendim:

— Bırak sandalını... içeriye gir... Bir felâket var galiba dedim.

Adamca ız yalya girdi yukarı çıktı. Odanın kapısını dı arıdan kırarak açtı... Hemen dı arı fırladım,

evvelâ kocamın yattı ı odaya girdim... Baktım ki kimse yok, yatak bo ... Hususî dolabının kapa ı

açık, oda peri an... Biraz ara tırınca ne göreyim ki, en büyük paralarını sakladı ı küçük beyaz kasa

çalınımı ... Mücevherleri, tahvilleri çalınımı ... Antika e yası çalınımı ... Bir çı lık kopararak a a ıya indim, hizmetçilerin odasına girdim. Bir de baktım ki Hatice'nin de, Perran'm da kollarını ayaklarını ba lamı lar, a ızlarını tıkamı lar... Derhâl çözdüm.. Kızlar a layarak yerden fırladılar... Sonra Matmazel Mari' nin odasına girdik, zavallı kızı da ötekiler gibi ba lamı

lar... Onu da kurtardık ve size telefon ettik... Ben, semte bu haber yayılmadan sizin gelmenizi istiyordum. Onun için karakola haber vermedim. Bu öyle ufak tefek bir hırsızlık de il. Sandalçıya da hiç ses çıkarmamasını tenbih ettim...

— iyi ettiniz hanımefendi ve beni tam zamanında ça ırdınız. Derhâl i e ba lıyorum. Mehmet Rıza yalının içinde yarım saat kadar ara tırma ve tatbikatla me gul oldu. Hizmetçi kızlara ve Matmazel Mari'ye, kendilerine nasıl saldırıldı ını anlattırdı. Sonra evin hanımıyla konu tu:

— Her ey anla ılıyor hanımefendi. Bu hırsızlık Cingöz Recai tarafından yapılmı tır. Kadın ba ırdı:

— Bravo! Ben de öyle tahmin ediyordum.

— Evet... Çünkü memleketimizde bu kadar büyük hırsızlıklar yapan bir o vardır. Fazla olarak Cingöz'ün hırsızlık usulleri de bizce malumdur. Yalıya dün gece birle iki sıralarında motorla gelmi ve rıhtıma yana mı . Sonra yardımcısıyla bahçeye fıstık a acının altına yürümü . Orada bir puhu ku u taklidi yaparak ba ırmı , böylece bahçede oldu unu içeriye haber vermi ...

— içerisi neresi?

— Yalıya!...

— Neden?

— Çünkü yalınızın içinde Cingöz'ün adamı var... Hayret etmeyiniz. Müsaade buyurunuz... Evet... Bu insanlar kapıları açmı , Cingöz'le yardımcısını içeri almı lar... Onlar önce hizmetçileri ba lamı lar, sonra kocanızı yakalayarak yalıda çıkarmı lar ve odasını soymu lar...

Mehmet Rıza; her ey anla ılıyor hanımefendi. Bu hırsızlık Cingöz Recai tarafından yapılmı , dedi.

— Ne biliyorsunuz? Gözlerinizle görmü gibi söylüyorsunuz!

— Böyle oldu una kesinlikle eminim, hanımefendi! Hatta, u anda kocanızın nerede oldu unu da biliyorum.

— Nerede?

— Bahçede iki katlı viran kö künüzün bodrumunda!...

— Aman ko alım, kurtaralım öyle ise..

— Acele etmeyiniz. Ondan evvel yapılacak i var. Yalınızda birini tevkif etmeye mecburum.

— Kim bu, hayret! Hayret! Bu hain..

— Tahmin etmelisiniz ki bu, Matmazel Mari'dir..

— Fakat bu kız.. Üç aydır...

— Bu zamanda üç aylık de il, üç senelik dostlara güvenilmez.

— imdi onu tevkif mi edeceksiniz?

— Derhâl...

— Bu kadar eyi nasıl ke fettiniz? Gözlerinizle görmü gibi her eyi biliyorsunuz!...

— Hırsızların yalıya gece saat birle iki arasında geldiklerini hizmetçilerin ifadelerinden anladım.

Motörle rıhtıma yana tıklarını da rıhtımdaki izlerden ke fettim... Eski Beykoz yapısı antika bir vazoyu motora koyarlarken kulpunu kırmı lar, ta ın üstünde parçasını buldum. O aralık benzin ve ya lekeleri gördüm. Cingöz'ün yardımcısı ile fıstık a acının altına gittiklerini kumların üstündeki ayak izlerinden anladım. Cingöz'ün ayak izlerini gayet iyi tanırım. Otuz sekiz numara potin giyer. Puhu ku u taklidi yaptı ını hizmetçilerin ifadelerinden çıkardım. Zira hizmetçilerde üpheye dü mü ler... Bu ses, puhu ku undan ziyade insan sesine benziyormu ... Cingöz'ün yalıda adamı oldu unu da kapılar hiç zorlanmadan açılmasından belli. Esasen ben Mari'yi de tanırım. Bu kızın asıl adı Fufu'dur. Me hur yankesicilerden biridir. Piyano çalar, lisan bilir, ailelerin içine girerek böyle i ler yapar. Cingözle beraber çalı tı ını yeni ö reniyorum. Siz imdi onu buraya lütfen gönderiniz. Ve bizi on be dakika yalnız bırakınız!

— Hırsızlar onu mahsus mu ba lamı lar?

— Evet... Üzerinden üpheleri gidermek için...

Pa a'nın karısı bir harika seyreder gibi Mehmet Rızaya takdir ve hayranlık dolu gözlerle bakarak odadan çıktı ve be dakika sonra geldi:

— Kaçmı , Rıza bey, ortada yok!

— Bunu da tahmin ediyordum. O hâlde kocanızı kurtaralım. Polis hafiyesiyle Pa a'nın karısı bahçeye gittiler. Mehmet Rıza mutfa ın yanındaki kapıdan kö ke giden ince kumlu yol üstünde bazı izler gösterdi:

— Bakınız, Pa a'yı buradan sürükleyerek götürmü ler. Bu izler kö kün bodrumuna kadar devam ediyor.

— Fakat buna ne lüzum vardı? Pa ayı da odasında ba layamazlar mıydı?

— i te bunu anlamak biraz güç. Cingöz'ün burada ne dü ündü ünü bilmiyorum. Bununla beraber anlamakta pekte gecikmi sayılmayız...

Bahçedeki kö ke geldiler. Burası iki katlı harap, yıllarca kullanılmamı , üstünde iki, altında bir oda bulunan ve ekseriya u akların oturmasına ayrılan bina idi.

Mehmet Rıza ta lıktan bodrum kapısına yürüdü. Kapıyı itti. Elektrik fenerini yakarak merdivenlerden indi. Pa anın hanımı da gözleri meraktan büyüyerek polis ha lıvı sini takip ediyordu.

Bodrumda pa anın arka üstü yattı ını ve etrafına büyük bir korku ile baktı ını gördüler Mehmet Rıza derhâl Pa a'nın ba larını çözdü. A zından tıkaçını çıkardı. ihtiyar adamın sevincinden gözleri ya armı tı. Karısına sarıldı. Mehmet Rıza'ya:

— Derhâl çıkalım! dedi!...

Üçü birden bodrum kapısına ko tular, fakat demir kapı dı arıdan kilitlenmî açılmıyordu.

Mehmet Rıza, bodrumda arka üstü yatan pa anın hemen a zından tıkaçını çıkardı ve ba larını çözdü.

III

Mehmet Rıza di lerini gıcırdatarak mırıldandı: Ah mel'un! Bizi buraya hapsedti!

Bu olaylardan hiçbir ey anlamayan pa a, yorgun bir sesle sordu:

— Ne var? Ne oluyoruz? Bu nedir? Kadın da soruyordu:

— Kim kapadı? Bizi buraya kim kilitledi? Mehmet Rıza ba ırdı:

— Odur, o melun! Demek hâlâ yalının etrafında dola ıyormu ! Ah, edepsiz, rezil...

Polis hafiyesi böyle öfke ile söylenirken, bodrum kapısının dı arısından alaycı bir ses geldi:

— Küfretme üstad!

Bu, Cingöz Recai'nin sesi idi. Yezid herif, bodrumun kapısında durarak içeriyi dinliyor, gülüyordu.

A zını anahtar deli ine yakla tırarak söyledi:

— Rızacı ım, biraz daha sabret Hepiniz serbest kalacaksınız! Biraz... Yani.. Yirmi dört saat! Eh...

Ne yaparsın... Dünya bu, sen beni hapsedtirmek isterken bazı da ben seni kodese tıkarım... Fakat bütün ke iflerine hayranım. Demin, yalının salonunda hanımefendiye ke iflerini anlatırken ben biti ik odadan seni dinliyordum. Az daha içeriye girip boynuna sarılacaktım. Saatine, dakikasına, motörüne, Beykoz malının kulpuna, yan kesici Fufu'ya, puhu ku una varıncaya kadar her eyi mükemmel ke fettin. Vallahi sen dahisin Rıza... Samimi söylüyorum ki, harikulade bir adamsın! Aklınla bin ya a... Fakat ke fedemedi in bir iki küçük ey var de il mi? Niçin Pa a'yı yuta ndan kaldırıp bu bodruma tıktım? Niçin yalığı soy ını ken gece savu madım da hâlâ buralarda geziyorum, de il mi? Onları da imdi sana anlataca ım:

Çünkü bu mükemmel yalı öyle bir gecede soymakla bitecek tükenecek ey de il, içeride kırk elli bin liralık e yada daha gözüm kaldı. Onları da bu gece götürece im, Hanımefendinin sabahleyin seni buraya davet edece ini biliyordum. Bu besbelli bir ey. Senin i i karakollara dü ürmeden hususi tahkikat yapmaktan ho landı ını da bilirim. Nihayet bu bodruma girece in muhakkaktı. Çünkü ayak izlerinin ula tı ı her yere burnunu sokacaktın. Seni bu yalıda hapsedmeyi dü ündüm. E er bodruma gel meseydin ba ka bir çare bulmu tum. Fakat ona lüzum kalmadı. imdi bu geceyi burada geçireceksiniz. Hizmetçiler yeniden hapsedildiler. Yalı bana kaldı. Gece soyaca ım. Yarın sabah bodrum kapısı açılacak. Ve serbest olacaksınız. Pa a kızmasın... Ho ça kalın...

Cingöz Recai bodrum kapısından uzakla tı. Hâlbuki yalığı gece de il, gündüz soyuyordu. En mükemmel antika nadide küçük e yayı ve bayram mücevherlerini bir bavula doldurdu.

Güpegündüz bir sandala binerek yardımcısı ile yalıdan uzakla tı. Kar ı sahile çıkınca Çengelköy merkezine telefon etti:

Alo... Ben Cingöz Recai'yim... Dün gece ihsan Pa a'nın yalısını soydum. Pa a ve karısı, üstadımız Mehmet Rıza ile kö kün bodrumunda hapsedirler. Hizmetçiler de yalının bir odasında ba lıdırlar. Gidip onları kurtarınız ve topuna benden selâm söyleyiniz...

SON

Cingöz, a zını anahtar deli ine yakla tırarak, küfretme üstad, dedi.

ESRARLI DOLAP

I
M

e hur polis hafiyesi Mehmet Rıza'yı zengin dostlarından biri Be ikta 'taki evine ça ırdı:

— Muhterem dostum, dedi. Seni garip bir mesele için davet ettim. Bizim evin içinde esrarengiz bir hırsızlık oldu. Gel bak... Evin en alt katındaki u odada büyük babamdan kalma büyük bir ceviz dolap vardır. Bu dolap ailemizin kasası vazifesini görür. Büyük baba da, babam da servetlerini onun içinde muhafaza ederlermi . Ben de on iki seneden beri paramı bunun içinde saklarım. Hattâ hanımın de kıymetli mücevherlerini buraya koyar. Çocuklarımızın yedek paraları, biriktirdikleri paralar da burada durur. Çünkü bu dolap gayet sa lam bir tarzda yapılmı oldu u gibi kilidini kırmak veya anahtarını taklit etmek de imkân haricindedir. Tecrübesi yapılmı tır. Hattâ bu dolap bazı yabancı dostlarımın o kadar ho larına gitmi tir ki, benden yüksek fiyatla onu satın almak istediler, vermedim. Çünkü yerinden kımıldamaz. Bu evle birlikte yapılmı tır. Gelelim imdi meseleye Rıza'cı ım... Geçen sabah para almak için dolabı açtı ım vakit ne görsem be enirsin? içi bombo !

— Bombo mu?

— Evet! Yani... Benim on bin liradan fazla param, hanımımın yedi sekiz bin liralık mücevherleri, çocukların be yüz liradan fazla birikmi paraları, bir takım tahviller, senetler, özetle otuz bin liraya yakın servetimden eser kalmamı ! Garip olan cihet de kilidin hiç açılmamı olmasıdır.

Me hur polis hafiyesi derhâl dolabın önünde diz çöktü, anahtarını eline aldı, kilide soktu, çevirdi, açtı kapadı, son , ra cebinden ucunda be para kadar küçük bir ayna bulunan uzun bir demir çıkardı, ince bir telle elektrik cer ayanına ba ladı ve demir kilidin içine soktu. Bu âlet vasıtasıyla kilidin içini muayene etmek kabildi.

Muayenesini on dakika zarfında bitirdikten sonra aya a kalktı:

— Bu i te hiç bir garabet yok, dedi. Dolaba yabancı bir âlet sokulmamı ... Yıne senin anahtarını a ırımı lar, kapa ını açmı lar.

Ev sahibi gülümsedi:

— Dur, dedi. Evvelâ ben de böyle dü ündüm. Eve girip çıkanlardan biri tarafından anahtarımın a ırılıp sonra yerine kondu una hükmettim. Ho bu da mümkün de il ya, çünkü ben anahtarımı daima cebimde ta ırım, ne ise... Tecrübe için o gece dolaba be bin lira daha koydum. Ertesi günü kapa ını açtı ım vakit...

— Eyyy?...

— Be bin liranın da yerinde yeller esiyordu...

— O da kayboldu ha?...

— Evet, imdi aziz dostum... Bu dolabın içine ben üç dört yüz lira daha koyaca ım. Bu parayı da gözden çıkarıyorum. Fakat bir kö eye gizlenece iz. Seni bunun için ça ırdım. Bu zahmeti lütfen kabul eder misiniz?

— üphesiz... Bu mesele bana da çok merak veriyor... Yalnız Dü ünelim bakalım...

— Ben her eyi dü ündüm, Rıza'cı ım. Evin içinde üphe edilecek hiç kimse yoktur.

— Sen hangi tarihte evlendin?

— Karımdan üphelenme... On be senedir, hanımım dır, fazla olarak benim kadar zengindir, paraya ihtiyacı yoktur...

— Biz her eyden üphelenmeye...

— Mecbursunuz, biliyorum ayıplamam...Fakat de il iki gözüm, de il... imdi sen benimle bu gece sabahlıyor musun, onu söyle bana...

— Tabii

— Pekâlâ... i te gözünün önünde dolaba be yüz lira daha koyuyorum. Sen de iyice bak...

Ev sahibi paraları dolaba yerle tirdi. Bu, seksen, doksan santim kare, yere ba lı, cevizden mamul, eski tarzda yapılmı bir dolaptı. Parayı yerle tirdikten sonra dolabı kilitlediler, ev sahibi anahtarını Mehmet Rıza'ya verdi:

— Al sende dursun, imdi odadan hiç ayrılmayalım, yeme i de burada yiyelim gece de burada yatalım, olmaz mı?

Polis hafiyesi güldü:

— Hay hay... Çok e lenceli bir ey... Fakat hırsız, bizim burada oldu umuz bilirse gelir mi?

— Yemekten sonra gizleniriz...

— Nereden gelebilir! diye mırıldandı.

— Ben de a tım kaldım, kapıdan mı geliyor, bacadan mı, pencereden mi? Gündüz evin içinde mi gizleniyor? Her hâlde garip bir ey...

İl

iki arkada koltuklara kar ılıklı oturdular. Vakit ak amdı. Hizmetçi gelip elektrikleri yaktı. Aradan on dakika geçmeden telefon çaldı. Ev sahibi, pencerenin yanında duran âleti eline aldı:

— Alo...

— Rıza beyi Lütfen telefona gönderir misiniz? Mehmet Rıza telefona geldi:

— Alo...

— Rıza'cı ım...

— Kimsiniz?...

— Ben Cingöz Recai...

— Kahrol...

— Ba üstüne... Fakat Rıza'cı ım, ben be yüz liraya Oraya gelmem..

— Ne demek istiyorsun?

— Demek istiyorum ki, dolaba koydu unuz be yüz lirayı almak için oraya kadar gelmem. Zahmete de mez.

Birinci elde yirmi be bin lira aldım, ikincide be bin, imdi hiç olmazsa be bin daha koyunuz ki, geleyim Alla ha ısmarladık!

Telefon kapanmı tı. Mehmet Rıza gayrı ihtiyarî bir küfür savurdu. Ev sahibi bundan bir ey anlamamı tı

sordu:

— Ne var? Kim telefon ediyor?

— Allah belâsını versin! Tahmin etmiyor de ildim...

— Ne oldu?

— Bu i leri yapan hep o! Hep o! Tarzından belli, usulünden belli...

— O kim?...

— Cingöz Recai!...

— Cingöz Recai mi? Aman deme... Beni soyan da mı o? Ne biliyorsun?

— imdi telefon etti. 500 lira koymu uz. Bu az gelirmi . Zahmete de mezmi . İlk elde yirmi be bin lira, ikincide be bin lira almı ... Yine be bin koymazsak gel meyecekmi ... Ben size dedim ya, evin içinde casus var! Bizi kapıdan dinlediler ve ona haber gönderdiler. Azizim, sakın itiraz etme! Mesele udur: Cingöz Recai, senin evin içine kendi adamlarından birini koymu tur.

Mehmet Rıza sözünü birden keserek yerinden fırlardı, oda kıpısını açtı, kapadı. Yerine gelerek sözüne devam etti:

— Dı arıdan bizi dinleyen var mı diye baktım. Evet, senin evinin içine adamlarından birini koymu tur...

anahtarını a ırmı tır. Belki gece kapıyı açtırarak kendisi içeriye girmi paraları çalmı , yahut bu i i de adamına yaptırmı tır.

Ev sahibi inat ediyordu:

— Hayır...Evimin içine kimseyi sokamaz... Karımdan, çocuklarımdan on senelik hizmetçilerimden üphe eder miyim ya...

— Bizim meslekte itimat yoktur... Ben herkesten üphe etmeye mecburum. Meselâ demin gelip elektrikleri yakan hizmetçi kim?

— Ooo... Emine... Emine'den üphe etme! Emine'ye ben milyonları emanet ederim...

— Cingöz Recai'nin kandırmadı ı insan yoktur. Belki bu kızca ızı da kandırmı tır. Unutma ki, Cingöz Recai yaman bir çapkındır...

— Hayır dostum... Bu mevzuda münaka ayı bile kabul etmem.

Görürsün, her ey anla ılır...

Hay hay... Be bin lira koyarsak, Cingöz gelip alaca ını mı söyledi?

Evet öyle söylüyor...

Anla ılmaz ey... Haydi bizim konu mamızı nere en duydu unu bilmeliyim, fakat biz burada otururken ölebilir mi? Bunun için insan deli olmalıdır!...

Mehmet Rıza dü ünerek cevap verdi:

Cingöz Recai'nin böyle delice hareketleri vardır.

40

ESRARLI DOLAP

ESRARLI DOLAP

41

Ev sahibi de dü ünerek ba ını sallıyor, mırıldanıyordu:

Tuhaf ki tuhaf ey... Allah Allah... Bak ne kadar meçhul noktalar var:

1. Cingöz Recai benim dolabımda para sakladı ımı ne-
reden biliyor?
2. Evime nasıl giriyor?
3. Anahtarı nasıl a ırıyor?
4. Hiç iz bırakmadan dolabın içinden paraları nasıl
alıyor?
5. içine yeniden para koydu umuzu ne biliyor?
6. Seninle konu tu umuz eyleri nasıl duyuyor?
7. Hattâ sizi ça ırdı ımı nereden anlıyor? Bunların
hepsi meçhul de il mi?

Mehmet Rıza kesin bir tavırla cevap verdi:

Bence bunların hiç biri meçhul de il:

1. Cingöz Recai'nin bu evin içinde adamı var, senin servetini nereye koydu unu biliyor.
2. Cingöz Recai'nin bu evde adamı var, onun yardımıyla geceleyin gizlice senin evine giriyor.
3. Cingöz Recai'nin bu evde adamı var, onun yardımıyla anahtarı alıyor.
- 4,5,6. Velhasıl her ey o yarakçısı vasıtasıyla yapılıyor. O yarakçı ya Emine'dir, ya ba ka
hizmetçidir. Bilmem, fakat senin evinde onun bir adamı oldu una katiyen eminim!

III

Ev sahibi ile Mehmet Rıza yemeklerini o odada yediler. Ev sahibi yemekten sonra hanımına yukarı kattan be bin lira getirtti:

Öyle de battık, böyle de... Be bin daha koyalım... Kumar gibi bir ey... Bu melun hırsız bakalım söyledi ini yapacak mı? Fakat biz bu odada otururken gelebilir mi? imkân var mı? Hiç ümit etmiyorum.

Cingöz Recai'nin bir çok harikalarını görmü olan Mehmet Rıza cevap vermiyordu. Ev sahibi be bin lirayı dolaba koydu, anahtarını yine Mehmet Rıza'ya verdi:

Sana be bin be yüz lira emanet etmi oluyorum,
dedi!...

Polis hafiyesi de gülerek akala ıyordu:

Emanet kabul etmem. Meselenin akaya tahammülü yoktur. Herif a ırır mı a ırır. Cingöz... aka de il... Ben onun ne harikalarını gördüm.
Gece yarısına kadar gülü erek, akala arak oturdular. Artık uykuları geliyordu. Gerçekte Mehmet Rıza, bir kaç gece, üstüste uykusuz kalmaya alı ıktı, fakat ev sahibi, polis hafiyeli i gibi çetin bir meslek erbabından olmadı ı için ancak büyük bir heyecan veren e lentilerde sabahlamaya muktediri. Onun için dedi ki:
Nöbet bekleyelim Rıza'cı ım... iki üç saat sen uyu, ben bekleyeyim, sonrada ben uyurum!
Mehmet Rıza gülümsedi: Hacet yok. Ben uyumam. Alı ı ım, istersen sen uraya kıvrıl ve sabaha kadar kestir...

Pekâlâ... Uykum gelirse öyle yaparım. imdilik uykum yok.
Uyumazsan daha iyi. Her eyi gözünle görürsün.
Fakat buradan bir baskına u ramamız ihtimali var mıdır?
Nasıl baskın?
Ne bileyim ben? Madem ki herif gelip bu dolabı soyacak, yalnız gelmez ya... Belki üstümüze hücum eder!
Olabilir...
Öyle ise tabancamı getireyim.
Lüzum yok. Ben ara sıra iki tabanca ta ırım. Biri Kolettir, öteki de Brovning. Hangisini istersen al
Büyü ünü bana ver.
AL.

Mehmet Rıza büyük Kolet tabancasını arkada ına verdi
Doludur! dedi. iyi...
Sonra biraz daha konu tular. Ev sahibinin gözlerini uyku dolduruyor ve i iriyordu. Mehmet Rıza:
Haydi, sen uraya uzan! (Kuramayacaksın. Saat ikiyi geçiyor! dedi.
Ev sahibi kanapeye uzandı, ba ının altına bir yastık koydu.
Tabancası elinde olarak yattı.
Mehmet Rıza da tabancasını eline alarak odanın içinde dola maya ba ladı. Saat iki buçu a geliyordu. Evin içinde çit yoktu.
Polis hafiyesi, bu sefer Cingöz'ün gelmeye nasıl cesaret edece ini dü ünüyordu. Usta hırsız, böyle kaç defa me hur polis memuruna gece yarısı söz vermi ve hepsinde de sözünde durmu tu. Sözünde durmayacak olduktan sonra yalan söylemenin ne hükmü vardı?
Saat üçe geliyordu. Mehmet Rıza, ayakta gezinmekten yorulmu oldu u için oturmak üzere koltu a do ru yürürken... Birden bire...Odanın elektrikleri söndü.
Mehmet Rıza derhâl tabancasını ileri uzatarak aya a kalktı ve gayı ihtiyarı olarak karanlıkta dolaba do ru bir iki adım attı. O sırada büyük bir çatırtı ile dolap kapa ı kırılır gibi açılmı tı. Dedektif karanlıkta hiçbir ey görmedi. Dört tarafına bakındı. Yalnız pencere tarafından bir gölge görünüyordu. Derhâl üstüne atılmı tı. Fakat bir ate çıktı ve silâh patladı. Mehmet Rıza, silâh atan gölgeyi bo azından yakalamı , yere yatırmı tı. Fakat gölge inliyor:
Bıçak Rıza'cı ım, bırak! diyordu.
Yukarı kattan ev halkı feryatlarla, ellerinde mum ve lâmbalarla a a ı odaya girdikleri vakit, Mehmet Rıza'nın ev sahibini yere yatırmı ve üstüne çıkmı oldu unu gördüler.
Mehmet Rıza, aydınlıkta, arkada ının bo azına sarılmı oldu unu görünce birdenbire ellerini bıraktı:
Sen misin? dedi.

44

ESRARLI DOLAP

ESRARLI DOLAP

45

Benim ya... Tuh... Yanlı lıkla beni bo acaktın... Uykumdan birden bire uyandım, baktım oda karanlık..Hemen aya a kalktım... Biri üstüme atıldı... Hemen ate ettim... iyiki ki kur un isabet etmedi...

Mehmet Rıza derhâl dolaba ko tu. Kapak kırılarak açıldı , içinden be bin be yüz lira alınmı tı. Hiçbir ey anlamayarak dolaba baka kaldı.

IV

Ev sahibi de kollarını yukarı kaldırmı , a zını ve gözlerini açmı , soruyordu:

Bu ne? Ne oldu? Herif nereden geldi? Çabucak dolabı nasıl kırdı? Nasıl savu tu?

Sonra ev halkını dı arı çıkardı:

Siz gidip yatın, korkmayın, haydi, bir ey yok...

Mehmet Rıza ile ev sahibi yalnız kaldılar. Polis hafiyesi büyük bir hayrete dü mekten kendini alamıyordu:

Gel de sen bu i e a ma... Gel de bu Cingöz denilen herife hayran olma! Cin midir, peri midir, ne cenabet eydir! Nasıl buraya geldi, ne oldu, gözümüzün önünde...

Evde hâlâ elektrik lâmbaları sönüktü. Odada gaz yanıyordu. Mehmet Rıza ile ev sahibi evin her tarafını dola tılar. Bütün kapılar ve pencereler kapalıydı. Sürmeler, kilitler yerinde idi.

Hayretler içinde kalarak odaya döndüler. Artık söyleyecek bir ey bulamıyorlardı. O sırada telefonun zili çaldı ve Mehmet Rıza âleti eline aldı:

Alo...

— Alo...

— Alo, kimsiniz?..

— Kim olabilir.

Telefonda Cingöz'ün bir kahlahası çınladı. Mehmet Rıza, merak ve öfke içinde di lerini gıcırdattı:

— Ah melun!...

— Merhaba Rıza'cı ım!

— Kahrol!...

Ba üstüne... istersen telefonu kapatayım... Fakat ben seni merakta bırakmamak ve sana biraz izahat vermek için telefonu açtım. Mesele udur Rıza'cı ım: Ben bir gün tramvayda imdi senin bulundu un ev sahibiyle beraberdim. O, önümde bir arkada ıyla oturuyor ve ona Be ikta 'ta Rıza pa a kö künde oturdu unu anlatıyordu. Sonra alt kattaki dolabından ve bütün servetini oraya koydu undan bahsetti. Ben tabii buna mim koydum. Geçen hafta elektrik memuru sıfatıyla o kö ke geldim. Bütün odaları gezdim ve bilinen dolabı da gördüm. Bu dolap en alt katta idi. Odanın altında da bir dükkân vardı. Bu dükkân bir kunduracı idi. Herife para verdim, dükkânı ben tuttum. Kepenklerini indirdim ve içinde rahat rahat, adamlarımla üç gün çalı tım. Yâni tavandan tam dolabın bulundu u yere isabet eden seksen be san metre kare bir delik açtım. Sonra dolabın altını da kenarlarından kestim. O suretle ki, istedi im vakit tavandaki delikten dolabın altını açacak içindekileri bo altacak, sonra yine bu alt kısmı güzelce yerine koyacaktım. Görüyorsun ki, mesele gayet basit bir marangozluk ve i çiliklen ibarettir. Nitekim öyle yaptım ve ilk yirmi be

46

ESRARLI DOLAP

binle ikinci be bini aldım. Hem delikten sizin söylediklerinizi i ittim.

Bu gece de aynı yerden paraları alıp savu abilirdim. Fakat sana bir azizlik olsun diye sokaktan eve giren elek tirik telini kestim, sizi karanlıkta bıraktım ve dolabın içinden bir keser vurarak kapa ı da kırıp açtım. Gerçekte bu kapa ı kırmaya da, elektrikleri söndürmeye de lüzum yoktu. Bu bir oyundu. i te mesele bu. isterseniz dolabı iyice muayene ediniz. Kadesinin hareket etti ini ve dö emenin kesilmi bulundu unu görürsünüz. Allaha ismarladık... Arkada ına da selâm söyle..

Polis hafiyesi Mehmet Rıza mırıldanıyordu:

Hırsız köpek, bir gün senin bileklerine kelepçeyi geçirece im elbette.

SON

istanbul'un mehur polis hafiyesi, Mehmet Rıza, Sultanahmet'teki evinde geceyarısı koltuuna uzanmış, akşam gazetelerini gözden geçiriyordu, telefonun zili çaldı: Kendisini Pangaltı merkezinden çağırıyorlardı.

Mehmet Rıza, yay gibi yerinden sıçradı, çarçabuk üstünü giydi, bir otomobile atlayarak Pangaltı merkezine gitti.

Karakolda, komserin odasında, İsmail, temiz kıyafetli, saf bakımlı ve gözlüklü bir adam oturuyordu. Komiser, içeriye giren İsmail'i mehur Mehmet Rıza bey olduğunu söyleyince, sandalyede oturan İsmail adam yerinden fırladı, Rıza'nın ellerini yakalayarak sevinçle bağırdı:

Tanıttığıma memnun oldum Rıza beyefendi, şeref duydum. Her zaman isminizi gazetelerde görüyorum ve iftihar ediyordum. Kim derdi ki, günün birinde benim de size bir işim düşecek?

Mehmet Rıza, muhatabını dikkatle süzerek sordu:

Emriniz nedir?

İsmail adamla karşı karşıya oturdular. Mehmet Rıza, bir sigara yaktı, öteki, telâhla, heyecanla anlattı:

Rıza bey, bu akşam başıma büyük bir felâket geldi: Hırsızlar beni sokak ortasında soydular! İsmail adamın yüzü kıpkırmızı idi, ayaklarından terler akıyordu, cebinden mendili çıkardı; alnını, yüzünü, çenesini sildi, Mehmet Rıza, karışındakine bütün dikkati ile bakarak sordu:

Sizin sanatınız nedir?

Ben tüccarım. Sultanhamam'da yazıhanem var. İsmim Abbas Mahmut'tur.

Çerkezsiniz galiba?

Evet.

İsmail başınızdan geçenleri anlatabilirsiniz...

Mahmut efendi, oturduğu koltuğa iyice yerleştirek cebinden enfiye kutusunu çıkardı. Kalın burun deliklerine birer tutam enfiye, doldurdu, devam etti:

Benim yazıhanem Sultanhamam'da, iki katlı, küçük, kârgir bir evdir. Kendim burada Bomonti sokağında oturuyorum her akşam, alafranga sekiz buçukla dokuz arasında dükkânımı kapar tramvayla Osmanbey'e kadar gelirim. Oradan evim için öteberi aldıktan sonra, polis kulübesinin yanından sokağa sapar, giderim. Biliyorsunuz ki, bizim yol ileride biraz tenhalar, aydınlık da yoktur. Evimde biraz uzakça.

Çabuk anlatınız.

İsmail te bu akşamda, öteberi aldıktan sonra sokağa saptım. Benimle beraber iki kişi daha geliyordu, fakat bunlar, üstleri başları temiz, kibar, efendi adamlardı. Zaten tramvayda beraberdik. Karşı kaldırımdan yürüdüler. Ben, bir tecavüze uğrayacağımı aklımdan geçirmeyerek, ağız ağız gidiyordum. Yolun تنها tarafına geldik. İsmail oradan laşım açıyorlar. Karşı kaldırımdan yürüyen adamlar, yolun kesildiğini görünce benim bulunduğum tarafa geçtiler. Zaten yolun her tarafı çukurdu. Biz, kenarda, taşların toprakların üstünde yürümeye başladık. Yolda zorluk çektiğim için sık sık eğilip yere bakıyordum. Bu adamlarda, birbirileri ile konuşarak, alkalaşarak, yarım adım arkadan yürüyorlar, bazen bir hizaya geliyorduk. Hatta... Bir aralık... Yan yana yürümeye başladık. Bunlardan biri sağ tarafıma, öteki sol tarafıma geçti. Aklıma yine fena şeyler gelmiyordu. Fakat... Böyle.. Bir kaç adım daha atınca... Sağ tarafımdaki ince uzun boylu, zayıf adam... Bir şey düşürmü gibi... yere eğildi. Birden bire... iki ayaklarımı yakaladı, sımsıkı tuttu. Ben... Ne olduğunu anlamadan... bırakmak istemiştim... Fakat... öteki adam., bir eliyle boğazımdan sarıldı., öteki eliyle... dudaklarımın üstüne... demir gibi bir şey taktı... bırakmazdı.

Zaten oraları taş toprak, eğri büğrü, kanbur, girintili çıkıntılı yerler... Hava karanlık... Biraz kımıldasam taşların içine yuvarlanacaktım. Ayaktaki adam, bu sefer kollarımı arkadan yakaladı, çelik gibi sardı. "Ne istiyorsun?" diye soracaktım, fakat bırakmazdı. Ayaktaki adam elini ceketimin cebine soktu, cüzdanımı aldı, sonra, beni omuzlarımdan öyle iddetli itti ki... Çukurun içinde yuvarlandım.. Üç dört dakika... hiçmi hiç... kımıldanmadım. Az daha bayılıyordum. Başım taşla çarpmıştı. Bereket yaralanmadım. Güç belâ ayağa kalktım, gözlerim karararak çukurdan çıkmaya çalıştım, dosdoğru eve koştum. Temizlendim, buraya geldim. Rıza beyefendi.. Bu adamlar, benim iki bin liramı çaldılar. Mahmut efendi, bunları anlatırken, olay tekrar başından geçiyormuş gibi, gözleri canlanıyor, kırmızı yüzü terliyordu. Mehmet Rıza, ayağa kalktı, ellerini pantolonun cebine sokarak odanın içinde dolaştı, sonra gelip tüccarın önünde durdu:

Her akşam böyle cebinizde iki bin lira bulunur muydu?

Hayır... Aksi tesadüf... Yalnız bu akşam vardı.

O adamlar, tramvayda da sizinle beraberdiler değil mi?

Evet.

Tramvayda biletçiye para verirken, tabii cüzdanınızı çıkardınız, onlar da gördüler.

Hayır yanımda büyük para varken ben cüzdanımı hiçbir yerde çıkarmam. Yele imin, ceplerine yarım ar liralık, mecdiyelik, bozuk paralar koyar, onlarla alı veri ederim.

O hâlde o adamlar sizin bu ak am yanınıza para aldı nızı nereden biliyorlardı?

Tesadüf olacak.

Hayır! Bunlar sizi... Tâ Sultanhamam'dan beri takip etmi lerdir. Bunlar sizi tanıyorlar. isminizi, mesle inizi, ikametgâhınızı biliyorlar. Hatta o kadarına kadar biliyorlar ki, sizin yanınızda iki bin lira bulundu u ak am üstünüze çulluyorlar.

Mahmut Efendi, dü ünçeye daldı, sesini çıkarmıyordu. Mehmet Rıza tüccara yakla arak sordu:

Heriflerin duda nınıza taktı ı eyi nasıl çıkardınız?

Evden çıkardılar. Bir saat u ra tılar. Makasla kesip çi kardılar.

Lastik midir?

Lastik gibi siyah, sert bir ey.

Yanınızda mı?

Mthmet Rıza tüccara, her ak am cebinizde iki bin lira bulunur muydu? diye sordu.

Hayır... Çöp tenekesine attılar.

Üstünüze hücum edenlerden birinin boyu uzundu de il mi?

Evet.

Zayıfça mıdır?

Evet.

Tramvayda siz onları gördünüz. Kara ka lı, kara gözlü müydü?

Evet.

Mehmet Rıza öfkeyle di lerini sıkarak, komisere döndü:

Bu i iyapan da o! diye ba ırdı. Komiser, a kınıkla:

Kim? diye sormu tu.

Kim olacak? Cingöz!

Mahmut efendi, oturdu u sandalyeden sıçradı.

Cingöz mü? Cingöz Recai mi?

Gazeteler, her gün bir harikulade maceralarını ilân etti kleri için kibar serseriye tanımayan kalmamı tı.

Mehmet Rıza, ba nını sallıyordu:

Evet, ta kendisi! Boyu po u, ka ı, gözü ile o! Kullanıl ı ı usulle o! A zınıza taktı ı lâstikle yine o! Geçenlerde Uı/İltoprak'tan bir kızı otomobille kaçırmı tı.

O kızında, böyle, dudaklarına bir lâstik geçirmi ti. Bu nu Amerikalı Apa lar kuUanırlarmı , bu domuz da oradan getirtmi ... Pekâlâ Mahmut Efendi... imdi sorularıma dikkatle cevap veriniz.

Buyur.

Yazıhanenizde ba ka adam çalı tırıyor musunuz?

Üç ki i.

isimlerini söyler misiniz?

Muhasebeci Kirkor. Sekreter Abdullah Efendi. Daktilo Matmazel Ra el.

Bunlar kaç senedir hizmetinizdedir?

Kirkor benim ya ta bir adamdır. İstanbul'a geldim geleli, O'nu yanımda çalı tırıyorum. Hani kız o lan kız evlâdımı da ona teslim ederim, hiç korkmam.

Para ile kız aynı ey de ildir.

Paramı da emniyet ederim. Haramdan on paramı yememi tir. Yemezde. Gözü tok. Asilzadedir. Haram yiyici de ildir. Ondan hiç üphem yoktur.

Peki, Abdullah efendi?

O da namuslu adamdır. On senedir yanımda çalı ıyor. Hiçbir fena huyunu görmemi im. Hem bu adamları ne soruyorsunuz bana. Yazıhanemdekilerden fenalık gelmez.

Matmazel Ra el nasıl kızdır?

O da iyi kızdır. Yetimdir. Köle gibi çalı ır. Allah rızası için... Namusuna da diyece im yok.

Bu ak am, iki bin lirayı nereden alıp cebinize koydunuz?

Kasamdan aldım.

Odaya girip çıkan var mıydı?

Hiç kimse. Yalnız, yanımda Matmazel oturuyordu.

Matmazel yanınızda niçin oturur?
Makine ile yazı yazar. Her zaman yanımdadır.
Kasadan para alıp verdi inizi görür mü?
Görür... Ama... Aması ne?
Namuslu kızdır.

Onu geç. Biz polis memurları, herkesi fena tanımaya mecburuz.
Ona diyece im yok.

Mehmet Rıza, Mahmut efendi'nin yanına giderek, avucunu tüccarın omuzuna koydu:
imdi... Mahmut efendi! Bence, yazıhanenizdekiler den birinin, bilhassa u Matmazel'in vaziyeti üphelidir. Ben iki üç gün orada otursam, geleni gideni görsem, i i çıkarım. Zaten benim bildi im Cingöz'se, böyle iki bin lirayla kalmaz. Yakında sana daha büyük bir oyun hazırlar o... Her ne olursa olsun, Cingöz'ün izi üstüne dü ece ime eminim.

Mahmut efendi sevinerek aya a kalktı:

Hay var olasın o lum. Ne zaman istersen yazıhaneme gel... Bol bol, çay, kahve içelim.
Yazıhanemde sizin gibi bir zatın bulunması ereftir.

Mehmet Rıza, bir kahkaha salıverdi:

Yo!.. Ben öyle gelemem. Sonra apa otururuz. Benim oraya geldi imi, yani Mehmet Rıza oldu umu hiç kimse bilmeyecek. Sen beni oraya, yeni bir kâtip gibi alırsın. Matmazel'in yanına oturtursun. Sizi yine tanırlar.

Hayır, ben çehremi ba ka kılı a sokarım. Yarın ben sizin yazıhaneye, tabî bir Ermeni genci gibi gelirim, hattâ, apka bile giyerim. Öyle güzel Ermeni taklidi yaparım ki, sen bile anlayamazsın.

Pekâlâ. Pekâlâ. Yarın geliniz. Ben size odamda bir masa veririm, yalancıktan i gösteririm. Hay hay. Aman u i i el birli iyle meydana çıkaralım.

Sen hiç üzölme, Mahmut efendi!

Mehmet Rıza, ertesi gün, bıyısız ve apkalı bir ermeni genci kıyafetinde Mahmut efendi'nin yazıhanesine girdi i zaman, ilk önce, tüccar onu tanıyamadı.

Nihayet:

Hâ... Siz misiniz? Safa geldiniz Mösyö Arsak! diyerek Mehmet Rıza'nın elini sıktı, O'nu Matmazel Ra el'e yeni bir arkada olarak takdim etti.

Mehmet Rıza, kendisi için hazırlanan bir yazı masasının ba na geçip oturdu.

O gün, ak ama kadar manasız yere bir sürü kâ itlar karalayarak önemli bir i yapıyormu gibi ciddi göründü. Her hâlde, ertesi günden itibaren matmazelle tanı mak, O'nun mahirane a zını aramak istiyordu.

Bu yahudi kızı, civa gibi parlayan ye il gözleri ile, çok eytana benziyordu. Yarım kollu elbisesinden çıkan toplu ve beyaz kolları, kadınlardan çokluk ho lanmayan Rı za'yı bile i tahlandırmı tı. Polis memuru, bu kızı gizli gizli her tetkik edinde, O'nun Cingözle bir alâkası oldu una üphesi kalmıyordu. Çünkü Cingöz'ün çapkınlı nı, bilhassa böyle sarı n kızlardan ho landı nı, bir çok dalaverelerinde kadınları kullandı nı biliyordu. Matmazel Ra el'in, makine ile yazı yazarken hep etrafında gezinen ye il gözlerindeki eytanlık da Mehmet Rıza'nın üphelerini kuvvetlendiriyordu. Ertesi gün, bu kızla daha samimi konu maya ba ladı. O'na yazı makinesiyle çalı manın güç olup olmadı nı sormu tu.

Geveze kız, bu suale cevap verdikten sonra, dereden tepeden binlerce ey daha anlatıyordu.

Mehmet Rıza, ne kadar kurnaz olursa olsun bu güzelli i yüzünden, kızın a zından lâf alınabilece ini kestirmişti.

Kendisini ona, gerçek bir Ermeni gibi tanıtmaya da muvaffak oldu. Fakat, genç kız:

Ben Ermenice de bilirim! demi ti.

Onun üzerine, Mehmet Rıza, vaziyeti tehlikeli bularak cevap verdi:

Ben Ermeniyim amma, kendi lisanımı hiç bilmem. Anadolu'da do mu um, buraya bir Müslüman ailesine bırakılmı m. Türk mektebinde okumu m. Ermeniceyi ö renmemi im. Ermenice ona kadar bile saymam.

Matmazel Ra el, Mehmet Rıza'nın bu sözlerine kahka larla güldü.

Bir gün Mehmet Rıza, elinde tuttu u gazetede, Cingöz Recai'nin resmini Ra el'e gösterdi:

Bu herifin resmini sizin gazetelerde koyarlar mı? diye sordu.

Matmazel Ra el, resmi görür görmez, gazeteyi Mehmet Rıza'nın elinden çaktı aldı. Cingöz'ün resmine dikkatle, büyük bir dikkatle, uzun uzun baktıktan sonra, gözlerini açarak sordu:

Bu resmi gazeteye niçin koymu lar?

Mehmet Rıza, gazetede, Recai için yazılan eylemleri anlatırken, genç kız onu göz kırpmadan dinliyor, söylenen sözlere fazla bir önem verdi i görölüyordu. Polis memuru, kızın Cingöz bahsine fazlaca ilgili oldu una artık tamamıyla kanaat getirdi ve Ra el'in a zından lâkırtı kapmak için dedi ki:

Cingöz Recai için gazetelere bazı eylemler yazıyorlar... Bu eylemler... Pek de do ru de il..

Duydu uma göre Cingöz Recai pek merhametli, iyi kalpli bir adamı , yalnız haram yiyicilerin parasını yermi .

Rıza'nın bu sözleri üzerine, Matmazel Ra el'in çenesi açıldı.

Bunu ki söylediniz, çok do ru söylediniz; bizim gazetelerde Cingöz Recai için fena yazıyorlar ama... Ben do rusu bu adamdan ho lanıyorum. Çok cesur adam... Çok... Kurnaz adam... Çok... Çok... Güzel adam!

"Güzel adam" derken, kızın gözleri de parlamı tı. Artık Mehmet Rıza'nın hiçbir üphesi kalmadı. Ra el'i daimi surette gözetledi i takdirde, Cingöz Recai'nin izini ele geçirece ini pek iyi tahmin ediyordu.

Tesadüf, o günün ak amı, her eyi halletti. Yazıhanede i ler bitti i saatte, Matmazel Ra el, yazı makinesinin kapa nı kapamı , kürkünü, eldivenlerini giymi , odadan çıkmaya hazırlanıyordu. Fakat, birini bekler gibi, ayakta duruyordu. Mehmet Rıza da apkasını giydi. Fakat masasının üstündeki evrakla me gul görünerek, odadan çıkmadı.

Dört be dakika sonra odaya uzun boylu, genç, güzel bir erkek girdi. Ra el'in elini sıktı: "Bonjur Matmazel!" dedi.

Masasında evrakla u ra an Mehmet Rıza, içeri giren adama do ru ba nı kaldırıncaya, hayretten ve sevinçten titredi: Bu adam o idi, o, ta kendisi, Cingöz Recai!

Mehmet Rıza kendisini Cingöz'e göstermemek için derhâl aya a kalktı, arkasını çevirdi, yanına mdaki dolaba giderek kapa nı açtı, fakat arkasındaki manzarayı görmek merakıyla cebinden aynasını çıkararak gizlice avucunun içine aldı. Aynanın içinde Ra el'in, Cingöz'ün ba ları görölüyordu. Biraz sonra ikisi de çıktılar.

Mehmet Rıza, hemen dolabı kapadı, aynayı cebine attı, ikisinin de pe ine takıldı.

Cingözle Ra el kol kola girmi lerdı. Yazıhane binasından çıkınca, Eminönü'ne kadar yayan yürüdüler. Oradan bir Harbiye tramvayına bindiler.

Hava kararmı tı. Ya mur ya makta oldu u için halk, tramvaylara hücum ediyordu. Mehmet Rıza onları kaçırmamak için tramvaya atlamakta güçlük çekmedi.

Cingöz Recai'yle Ra el, Galatasaray'da tramvaydan indiler, tünele do ru geriye dönüp yürüdüler. Mehmet Rıza, ya mur vesilesiyle emsiyesini açarak ba nı gizliyor ve onları pek yakın takip edebiliyordu.

Cingöz'le arkada ı, Yani'nin birahanesine giriyorlardı. Mehmet Rıza, birahane bunların yanına oturarak, ne konu tuklarını tamamıyla dinlemek istedi. Fakat böyle yapacak olursa, Ra el kendisini tanıyacaktı, binaenaleyh çabucak tebdili kıyafet etmek lâzım geliyordu. Hemen birahane nin ayak yoluna ko tu, her zaman cebinde ta ıdı ı makyaj takımını, kutusunu cebinden çıkardı, yüzüne siyah bir sakal taktı, ters tarafı ba ka bir ekilde imal ettirilmi olan ceketini tornistan ederek üstüne giydi.

Çıktı, apkasını portmantoya astı ve büsbütün ba ka bir çehre ile birahane nin salonuna girdi.

Cingöz'le Ra el'in oturdu u masanın yanında bir masaya oturdu.

Cingöz'ün Mehmet Rıza'ya arkası dönüktü. Fakat Ra el, polis hafiyesiyle göz göze oturuyordu.

Tabiatıyla Mehmet Rıza'yı bu kıyafetiyle hiç tanıımıyordu. Dirse ini masaya veya yanaklarını avuca dayamı , Cingöz'ün hararetle anlattı ı eylemleri dinliyordu. Recai diyordu ki:

Ra el'ci im, sen bu herifin nasıl para kazandı nı bilmezsin. Bu Mahmut efendi, yirmi senelik tüccardır amma, ticaret yaparak de il, halkı soyarak para kazanır. Bu herif milyonerdir. Onu iki üç bin lira ile bırakmak olmaz. Ben o ak am cüzdanda yalnız iki bin lira oldu unu bilseydim, adımımı atmazdım. Sen yanlı haber verdin. Be altı bin lira para yanma aldı nı söyledin. Neyse...

imdi... Yeni i imize bakalım... Emin ol ki bu i daha kolay.

Ra el sordu:

Dü ündün mü? Ne yapaca ız?

Dü ündüm. Kasayı soyaca ız. Ra el, büyük bir hayretle ba ırdı:

Kasayı mı soyaca ız? Cingöz gülüyordu:

Ne var? Ne a tın? Kasa soymak güç bir i mi zannediyorsun? Hırsızlı ın kolayı budur. Fakat öyle, Tatavla kasa hırsızlarının yaptıkları gibi de il... Göreceksin ki benim için bir kasayı açmak, bir çocu un teneke kumbarasını açmaktan daha kolaydır. Yeter ki, herifin kasasında para bulalım! Matmazel dü ünçeye dalarak mırıldandı.

Para var... Çok var... Mahmut efendi... Bankaya para yatırmaktan ho lanmaz... Bunu kendisi de söylemi ... Kasası para dolu... Her gün görüyorum ben. Fakat...

Fakatı nedir?

içeriye girmek...

Çok kolay.

Ne zaman olur bu?

Ne zamanı mı?

Öyle ya... Gündüz olmaz.

Gündüz tabii olmaz, gece olacak...

Gece nasıl olacak... Bekçi var.. Cingöz bir daha güldü:

Bekçi de insan. Eti var kemi i var... Onu aldatmanın da bir kolayı bulunur.

Bekçi namuslu bir adam...

Olsun. Ben hepsinin çaresini buldum. Bu gece sana anlatırım. imdi burada yeme imizi yer, çıkarız, Hisar'a gideriz.

Cingöz bu sözleri söyledikten sonra, tesadüfen ba ını arkaya çevirmi , siyah sakallı bir adamın biti ik masada oturdu unu, gazete okudu unu görmü tü. Fakat Mehmet Rıza sükûnetle gazetesini okuyan ihtiyar bir adam rolünü o kadar iyi yapıyordu ki, Cingöz'ün üphelenmedi ine emindi. Ba komiser, bu herifi derhâl tutuklamanın çarelerini dü ünüyordu. Bu i i yalnız ba ına yapamazdı. Mutlaka polisi ça ırmak lâzımdı. Yerinden kalkıp karakola kadar gitse, mel'un Recai'nin kaçması ihtimali vardı. Telefon etmeyi dü ündü, fakat bu birahane telefon olup olmadı ını bilmiyordu. Yerinden kalktı, garsonlardan birine telefon olup olmadı ını sordu, garsonun gösterdi i tezgâhın arkasında camlı bir dolaba do ru yürüdü, telefonu açtı, Galatasaray Merkezi'nin numarasını söyledi.

Cevap beklerken, gözücuyla birahane salonuna bakıyor, fakat tezgâhın arkasından salonun her tarafını göre miyordu. Bu sırada garsonlardan biri, elinde küçük bir kâ ıt parçasıyla Mehmet Rıza'ya do ru yakla tı:

Polis memuru Mehmet Rıza bey siz misiniz? dedi.

Evet, benim.

Buyrunuz!

Garson, elindeki kâ ıdı Mehmet Rıza'ya uzattı. Polis memuru kâ ıdın üstündeki u satırları okudu: "Rıza Bey!"

"Ben sana her zaman söylerim ki, yüzüne alelacele sakal taktı ın zaman, kendini belli ediyor, foyanı meydana vuruyorsun. Tebdili kıyafet, tebdili çehre nasıl yapılır? Ö renmek istersen, Cingöz Recai'den ders al!"

Mehmet Rıza, bu satırları okur okumaz, telefonu hiddetle kapadı, salona ko tu. Fakat geç kalmı tı: Recai ve Ra el ortada yoklardı. Kaçmı lardı.

Polis memuru, hemen soka a fırladı. Caddede bir a a ı, üç yukarı dola tı, fakat mel'unlardan eser yoktu.

Mehmet Rıza, yine Ermeni genci kıyafetiyle yazıhaneye geldi. Matmazel Ra el'in hararetle elini sıktı. O günde ak ama kadar bir çok eylerden konu arak, adam akıllı gevezelik ettiler.

Mahmut efendi, Mehmet Rıza'nın tıpkı bir Ermeni i vesileyle saatlerce konu masına hayret ediyordu. Bir aralık polis memurunu masasının ba ına ça ırdı:

i ler nasıl? diye sordu.

Mehmet Rıza, büyük bir kendine güvenle cevap verdi:

Mükemmel, mel'unların izi üstüneyim. Yakında a yan ı hayret eyler ö reneceksiniz. Bu kızın ne yezit mahlûk oldu unu o zaman anlarsınız. Ra el'in mi?

Evet.

Demek bazı eyler ke fettiniz.

Ke fettiniz de söz mü? Azıcık sabrediniz, pek yakın zamanda her eyi anlayacaksınız.

Haydi bakalım.

Aradan bir hafta geçti, bir gün matmazel Ra el gayet heyecanlı görünüyor, hiç çalı mıyor, önemli bir ey dü ünür gibi gözleri dalıyordu. Yazı makinesiyle yazılacak kâ ıtlar masasının üzerinde birikiyordu. O gün, Mehmet Rıza, kızla uzun uzun konu mak istedi, fakat muvaffak olmadı. Paydos vakti gelince, matmazel Ra el, Mahmut efendinin masasına yakla tı. Ricacı bir tavır aldı, boynunu bükerek dedi ki:

Mahmut efendi.. Sizden bir ricam var...
Ne ricası?

Bugün., hastaydım. Eee!

Mektupları yazamadım. Mahmut efendi öfkeli göründü:

Mektupları yazmadın mı? Olur mu hiç? Sana dün söyledim: Yarın posta kalkıyor, mektupların hepsini yeti tirmeye mecburuz. Yoksa i yeri batar.

Hastaydım.

Hastaydım olmaz, bu mektuplar yeti meli. Genç kız dü ündü:

isterseniz yeti tiririm. Bu ak am, bir iki saat daha burada kalırım, çalı ırım, yeti tiririm.

Mahmut efendi ka larını çatarak, menfaatini dü ünen bir tüccar azametiyle, uzun müddet dü ündükten sonra cevap verdi:

Pekâlâ... Bekçiye imdi tembih edelim... Sen i ini bitinceye kadar izin verir bu odada oturur, çalı ırsın. Bu mektuplar sabaha kadar mutlaka yeti meli.

Peki... Mutlak yeti tiririm.

Mahmut efendiyle matmazel'in bu konu masını Mehmet Rıza da i itmi ti.

Ra el'in o gece orada kalmak istemesinden her eyi hissetti.

Mahmut efendi yazıhaneden çıkarken Rıza'ya gözüyle i aret etmi ti, ikisi de sofada bulu tular.

Mahmut efendi Rıza'yı kolundan tuttu:

Bu kız burada bırakayım mı? Gerçekten i ler çok sıkı. Mektuplar yeti meli. Bekçiye tembih ettim kız gözetler.

Buna hacet yok. Ben de imdi binada gizlenirim, gece burada kalırım.

Zahmet olur size.

Çünkü i sizin bildi inizden daha önemli. Bu kız bu ak am burada kalarak büyük felâkete âlet olmak istiyor.

Mahmut efendi gözlerini açarak sordu: Ne gibi bir felâket?

Büyük bir felâket. Ben her eyi biliyorum. Yarın siz de her eyi anlarsınız.

imdi söyleyiniz.

Olamaz. Vakit geçiyor. Ben hazırlanmaya mecburum. imdi siz benim burada gizlendi imi hiç kimseye, hatta bekçiye bile haber vermeyiniz. Çünkü ondan da üphem var.

Pekâlâ, nerede saklanacaksınız?

Orasını bana bırakınız.

Kâtipler evvelce gitmi lerdı, Mahmut efendi de çıktı, Mehmet Rıza, genç kız yazıhanede yalnız kaldılar. Fakat Rıza kendisini Ra el'e göstermeyerek, evrak ambarı hizmetini gören küçük bir aralı a gizlendi, bekledi. Bu aralıkla, Ra el'in bulundu u odada elektrik yandı ı için genç kızın bazı hareketleri görülebiliyordu.

Ra el, oturup yazı yazaca ı yerde, hep ayakta geziniyor, pencerelerden bakıyor, ara sıra; kolundaki saate göz gezdiriyordu. Bazı, vakit geçirmek için, yazı makinesinin ba ına oturuyor, bir iki satır yazıyor, canı sıkılarak tekrar yerinden kalkıyor, odanın içinde böyle boyuna dola ıyor.

Mehmet Rıza mırıldandı:

Bu kaltak birini bekliyor.

Ra el, bir aralık odadan çıktı, karanlık sofada etrafına bakındı, Rıza'nın gizlendi i aralı ın önünden geçti, merdivenleri indi.

Polis memuru, hemen yerinden fırladı, aya ının ucuna basarak, hiç gürültü yapmadan, kızı takip etti.

Alt katta, sokak kapısının yanında, bekçi Hasan'm odası vardı. Hasan, on dokuzyirmi ya larında, dinç, gürbüz, etli, canlı, güzel bir çerkez delikanlısıydı. On seneden beri Mahmut efendi'nin hizmetinde çalı ıyor ve ona daimi bir sadakat gösteriyordu. Bir çok zamanlar Mahmut efendi için hayatını bile tehlikeye koymu tu. Tüccar, onun bu sadakatine emin oldu u için, Hasan'ı yazıhanenin

kapıcılı ina, bekçili ine memur etmi ti. Bu gürbüz çerkez delikanlısı hem güçlü kuvvetli, hem cesurdu, hem mükemmel silâh kullanırdı.

Merdivenden ayak sesi i itince, odasının kapısını açtı, e ikte durdu, Ra el'in merdivenlerden indi ini görünce, memnun, mesut yılı km bir tebessümle güldü:

i bitti mi Ra el hanım?

Kız bekçi Hasan'a uh bir nazarla bakarak ba ını salladı:

Daha bitmedi. i çok. Yarına kadar kırk mektup yeti ecek.

Hasan, genç kızla akala mak istiyordu:

Makine ile çat çat, çat çat o mektupları yazarken parmakların acımıyor mu Ra el hanım?

Ra el, fattan bir kahkaha salıverdi:

Acımaz... Benim parmaklarım alı kindir.

Bu sözleri söylerken bekçi Hasan'a yakla mı , o sıcak ve tatlı gözleriyle çerkez delikanlısının gözlerinin içine bakmaya ba lamı tı.

Hasan, Ra el'in ellerini tutarak mırıldandı:

Bu ufacık parmaklar acımaz olur mu?

Mehmet Rıza, merdivende ba ını e mi , tırabzanın parmakları arasından bunları seyrediyordu, kendi kendine söyleniyordu: "Vay hınzır kız. Bekçiyi vaktiyle ayarttı !"

Hasan, Ra el'in ellerini sıkıyor, bırakmıyor:

Haydi, gel içeriye de biraz konu alım, lâf atalım! diyordu.

Kız, bir iki defa silkindi, Hasan'm kuvvetli pençesinden kurtulmak istedi. Cilve yaptı, nihayet çerkez deli kanlısıyla beraber odaya girdi.

Rıza, merdivenlerden yava yava inerek, oda kapısına kadar geldi. Kanadın üstünde kalın, uzun bir çatlak vardı. Buradan odanın içerisi az çok görölüyordu. Rıza gözlerini bu çatla a dayayarak, Hasan'la Ra el'i seyretmeye ba ladı.

Çerkez delikanlısı ile Ra el minderin üstüne oturmuları.

Kız, parma ı ile sürahiyi göstererek:

Hasan yukarıda su kalmamı ... Bana, barda ı güzelce yıka, bir su ver! dedi.

Hasan bir bardak su getirdi. Ra el suyu içmeden:

Çorabım kaçtı... Hasan, git i ne iplik bul dedi.

Çerkez delikanlısı teneke bir kutunun içinde, i ne iplik ararken, Ra el gö sünden bir kâ ıt çıkarmı , Hasan görmeden suyun içine beyaz bir toz dökmü tü. Barda ı salladı. Beyaz toz, suyun içinde eridi.

Hasan i ne ipli i getirince, Ra el barda ı Hasan'a uzattı:

Ben bir iki yudum içtim, sen de iç.

Ben su içmek istemiyorum.

Hatırım için iç.

Hatırın için zehir bile içerim.

Hasan barda ın içindeki suyu tamamıyla içti. Kız, ona sevinçli gözlerle bakıyordu. i ne ipli i aldı.

Yata ın içinde ba da kurdu, çorabını dikmeye ba ladı. Çerkez delikanlısı avuçlarıyla ba ını sıkıyor:

Vay anam... Ba ım a rıyor be diyordu.

Gitti, minderin ortasına oturdu, eliyle ba ını sıkmakta devam etti. Ra el, çorabını dikerken onun bu hastalı na önem vermez görünüyordu.

Hasan, nihayet, ba ını minderin yastı na dayadı, bayılmı gibi uzandı, horuldayarak uyudu.

Ra el yataktan atlayarak, Hasan'ı muayene etti. Uyumakta oldu unu görünce yüksek sesle:

Tamam! dedi ve saatine baktı.

Mehmet Rıza, bu manzaraya son derece a mı tı:

Vay Hınzır kız! Bak ne haltlar karı tırdı. Bu i in sonu neye varacak bakalım.

Sonra Ra el'in ayakkabılarını takarak oda kapısına do ru geldi ini görünce geriye kaçtı, bir dolabın arkasına gizlendi.

Ra el odadan çıktı, sokak kapısına yürüdü, kapıyı açtı, ba ını soka a uzatarak biraz durdu. Rıza bir ıslık sesi i itti. Biraz sonra, sokak kapısından içeriye, pelerinli bir gölgenin girdi ini gördü. iyice dikkat edince, bunun Cingöz Recai oldu unu tanıdı.

Cingöz alçak sesle sordu:

Her ey tamam mı?

Tamam.

Uyuyor mu?

Gel ve gör!

Ra el Cingöz'ü Hasan'ın odasına soktu, ikisi birden odadan çıkıp, merdivenlere yürüdüler. Mehmet Rıza gizlendi i yerde iki kat e iliyor, dolabın üstünden kafasını göstermemeye, çalı yordu.

Cingöz'le Ra el, basamakları üçer dörder atlayarak yukarı kata fırladılar. Mehmet Rıza'da onları yava yava takip etti.

Cingöz'le Ra el, yazı odasına girdiler. Orada elektrik daima yanıyordu. Recai elinden büyük bir me in çantayı Mahmut efendi'nin masasının ortasına koydu. Kasanın ba ına geçti, cebinden büyüteç çıkararak, anahtar deli ini muayene ettikten sonra, ba ını kıza çevirdi:

Bunlar ingilizlerin Harto vert sistemi dedikleri yeni usul kasalardan. Bunların iç kilitleri, altmı iki di li olur. Sol taraftan otuz be di i birden yakmak lâzımdır. E er muvaffak olursak, bu kasayı açabiliriz. Bu da elektrik ceryanının iddetine ba lıdır.

Cingöz bu sözleri söyledikten sonra me in çantasını açtı. içinden bir makara tel çıkardı. Bir ucunu da duvardaki elektrik teline taktı, ortasından kesti, öteki ucunu da ince, uzun, anahtar biçiminde, parlak madenden bir demire geçirdi.

Rıza, kapının önünde bu manzarayı büyük bir merakla seyrediyor, âdeta nefes bile almıyordu. Cingöz Ra el'e elektri isöndürmesini emretti.

Oda kararınca elektrik fenerini yaktı, kasanın anahtar deli ine tuttu, o ince uzun demiri, deli e soktu, me in çantasından küçük bir makina çıkararak, bunu da demire ba ladı. Fıs... Fıs... Fıs... diye ince bir ses çıkıyor, Re cai mırıldanıyordu:

Ceryan kuvvetli... Demir, elimi titretiyor. Bu makina ile en büyük kasaların zırhları bile parça parça delinebilir.

Ra el, Cingöz'ün ba ucunda, bu hayret verici i e büyümü gözleriyle bakıyordu.

Recai, on be dakika kadar u ra tı, sonra yanı ba ındaki Ra el'e:

Yak lâmbayı! dedi.

Ra el lâmbayı yakınca, kasanın kapısının açık oldu unu gördü, a ırdı.

Cingöz Recai, kahkahalarla gülüyordu:

Mehmet Rıza'nın kula ı çınlasın! Yarın bu kasanın açık oldu unu görünce, yine saçını ba ını yolacaktır.

Elini kasaya daldırarak bir kaç deste banknot çıkardı, baktı:

Burada on bin lira var! dedi. Hepsini me in çantaya tıktı.

Rıza'nın sabrı tükenmi ti. Polis memuru, ellerini cebine soktu, bir kelepçe çıkardı, silâhını eline aldı. Kan ba

ma sıçramı tı.

Ne olursa olsun, ya bu mel'unu derhâl tutuklayacak ellerine kelepçeyi vuracak, yahut, gebertecekti. Cingöz Recai paraları çantaya doldurmu , a zını kapıyor, arkı söylüyordu.

Mehmet Rıza birdenbire odanın içine girdi bomba gibi. Silâhını Recai'nin tam suratına ni anlayarak ba ırdı:

Eller yukarıya! Hain! Eller yukarıya! Yoksa imdi seni köpek gibi gebertirim!

Cingöz, Rıza'nın silâhını görünce gülmek istemi fakat Rıza, daha kuvvetli ba ırmı tı. Kollarını kaldırmazsan ate ederim!

Recai kollarını yukarı kaldırdı. Ra el, Rıza'yı görünce a alamı :

Aaa... Mösyö Arsak! demi ti. Yazıhanedeki Ermeni arkada ının bir polis memuru oldu unu yeni ö reniyordu.

Mehmet Rıza, ona döndü:

Matmazel Ra el, matmazel de ilsiniz ya, haydi, öyle diyelim. Ben Mösyö Arsak de ilim. Bana adımla, sanımla polis hafiyesi Rıza derler. İkiniz de onbe gündür elimde, avucumda idiniz, imdi yakayı ele verdiniz, kaldırınız kollarınızı!

Ra el de kollarını havaya kaldırdı. Rıza, Cingöz'ün yanma gitti, kelepçesini açtı, hırsızın gözlerinin içine bakarak emir verdi.

Sok uraya ellerini!

Cingöz daima gülümsüyordu: Aman Rıza'cı ım... Bizede mi lolo?

Sok uraya ellerini!

Bize demi torpil?

Sok uraya ellerini! Yoksa ate ederim.

Cingöz Recai, iki bile ini birden, kelepçenin içine teslim etti. Sıkı demir kapandı.

Mehmet Rıza, aynı s ekilde, Ra el'in ellerine de kelepçe vurdu.

Kız, yüzü sapsarı olmuştur, aya layacak gibi titriyordu. Lista polis hafiyesi, bu iki suç ortağını da kelepçeledikten sonra, karlılarında bir sigara tütürdü:

Eee... Cingöz! Kelepçen hayırlı olsun, ben sana demedim mi ki, günün birinde elime geçeceksin!

Cingöz Recai, kelepçeli ellerine bakarak tebessüm ediyor, hiç müteessir görünmüyordu:

Vallahi, a tım bu işe Rıza bey... Nihayet elime kelepçe geçti ha... Tuh...Yazıklar olsun bana.

Alay etme... Görüyorsun ki iş ciddidir.

Ciddi oldu unu ben de görüyorum.

Elimden kurtulabileceğini de zannetme. İmdi merkeze telefon edip polisleri çağıracağım. Seni buradan atafatlı bir merasimle ile polis müdürlüğüne götüreceğim. Allah'ın büyüklüğüne bak ki, müdürlük de buraya çok yakın. Bununla beraber biz yine otomobile bineriz, meraklanma. Sen otomobili seversin, hem de pek yorulmuşum.

Mehmet Rıza, bu sözleri söyledikten sonra, odadan çıktı, kapıyı kapadı. Dışarıdan kilitleti, telefon kabinesine koşturdu, merkeze telefon etti. Üç polis gönderilmesini söyledi.

Bu esnada Cingöz Recai ayağa kalktı, pencereye gitmişti. Hafif bir ısıklık çaldı, sokaktan belirti gölge belirmişti, bunlar binaya doğru koştular. Cingöz, pencereden onlara bazı şeyler söyledi. Gölgeler binanın kapısına doğru yürüdüler. Recai geriye çekildi.

Mehmet Rıza odadan içeriye girdi işi zaman ellerini ovuşturuyor, kahkahalarla gülüyordu:

Eee... Recai beyefendi... Nihayet yarım saat sonra müdürlüğünüzde.

Cingöz, gayet sade bir tavırla cevap verdi:

Öyle gözüküyor!

Gözüküyor değil, öyle!

Öyle olsun.

Öyle olacak.

Öyle olacak zannedersin.

Öyle olacağına eminim.

Mehmet Rıza, bir sigara daha yakarak, ayak üstü sabırsızlıkla geziniyor, duvardaki saate bakıyordu. Ra el boynunu büküyordu. Tam o sırada, binanın kapısı çalındı. Mehmet Rıza, bir daha güldü:

İşte... Polisler geldi!

Ve koşturarak odadan çıktı, merdivenleri indi, sokak kapısını açtı fakat... Kapının kanadı açılır açılmaz, Mehmet Rıza, göğsünün üstüne iddetteli üç dört yumruk birden yiyerek arkası üstü yere yuvarlandı. içeriye belki işi birden girerek kapıyı kapadılar, yerde yatan Rıza'nın üstüne çullandılar, polis memurunun ellerini ayaklarını sımsıkı bağladıktan sonra, yukarı kata koştular. Cingöz Recai arkadaşlarını görünce, bağırdı:

İki taneniz ayağa, kapının yanındaki odaya giriniz. Orada bir çerkez olanı var.

Uyutulmuştur. Fakat vakti geçti... Belki herif uyanır... Elini ayağını bağlayınız.

Cingöz'ün adamlarından iki tanesi ayağa koşturdu. Diğer üçü ustalarıyla Ra el'in ellerinden kelepçeleri çıkardılar.

Recai, meşinin çantasını aldı, Ra el'in koluna girdi, adamlarının önünden merdivenleri indi:

Çabuk olalım, Rıza karakola telefon etti! diyordu.

Mehmet Rıza, ayağıdaki tahtıkta, kısıvrak bağlanmış, yüzü koyun yatıyordu.

Cingöz Recai, polis hafiyesinin kulağına eğildi:

Ben seni daima takdir ederim. Rıza'cıyım, emin ol... Bu akşam ellerime kelepçe geçirmenin de bir muvaffakiyettir. Fakat talih yardım etmedi, ne yaparsın? Dünya bu... işler her zaman iyi gitmez...

Günün birinde pençeme düşeceksin, bunu aklından çıkarma sakın!..

Biliyorum... Biliyorum... Hattâ... ne yalan söyleyeyim, gece rüyalarım bile giriyorsun...

Sonra arkadaşlarına dönerek sordu:

Haydi, hazır mısınız?

Hazırız!..

Kapı açılır açılmaz Mehmet Rıza, iddetteli 3-4 yumruk yiyerek arka üstü yuvarlandı.

Hep birden sokağa fırladılar, kapıyı açık bıraktılar. Caddeye çıktıkları zaman, üç polisin sokağa saptıklarını da görmüşler ve gülmüşlerdi.

Cingöz'ün Sultanhamamı kemeri yanında bekleyen beyaz otomobile atladılar. Ra el, sevincinden Recai'nin boynuna sarılmıştı.

Üç polis memuru, binaya girdikleri zaman, elleri kolları ba lı kapıcı Hasanla, üstatları Mehmet Rıza'dan ba ka hiç kimseyi bulamadılar. Ve Cingöz Recai'nin arkasından, di lerini gıcırdatarak yumruksalladılar.

SON

BİR DUGUN GECES

I
M

ısrılı ihsan Pa a'nın kızı evleniyordu. Kuruçe me'de, kırk be odalı büyük, muhte em, tezyinat lı yalılarında istanbul'un görmedi i bir debdebe ile göz kama tırıcı bir dü ün yapılıyordu. Büyük yalı, istanbul'un yerli ve yabancı en kibar davetlilerle dolu idi. Bütün pencerelerden keskin elektrik ziyaları, orkestra sesleri, kahkahalar fı kırıyor, yalının rıhtımı önüne yüzlerce sandal birikiyordu. Mısırlı ihsan Pa a'nın kızı yalnız dünyanın en zengin mahlûklarından de il, aynı zamanda güzel, cazip ve zekiymi ti. Son derece onurlu oldu u için o güne kadar hiçbir gencin evlenme talebini kabul etmemi ti. Nihayet, bir yabancı müsamesesinde kıymetli bir Türk genciyle tanı tı, sevi ti, evlenmeye karar verdi.

Bu genç Avrupa'dan yeni gelmi ti. Ailesi izmir'! oldu u için istanbul'da çok tanınmıyordu. Fakat kendisi, harikulade zekâsı, inceli i ve maharetiyle genç kızı büyülemi ti.

Dü ün gecesi birçok salonlarda yüzlerce çift dans ediyorlar, bir kısım kibar davetliler de gelin ve damatla beraber, denize bakan bir salonda oturup konu uyorlardı.

Davetlilerden biri gelinin ba ındaki elmas tacı büyük bir takdirle methediyordu. Ba ka birisi, lâtife olarak dedi ki:

Aman, eytan kula ına kur un! iyi ki Cingöz Recai bu tacı görmedi. Yoksa dayanamaz, ne yapar yapar, bu kıymetli mücevherin bir icabına bakardı.

Davetlilerden ba ka biri de bu sözü söyleyene döndü:

Onun bu dü ünde bulunmadı ına emin misiniz? Bu suale o davetliden evvel damat cevap verdi:

Ben eminim, dedi.

Nasıl emin olabilirsiniz?

Çünkü davetlilerimiz, bizce tamamıyla tanınmı insanlardır. Cingöz Recai'nin aramızda bulunmak cesaretini göstermesi mümkün de ildir. Ufak bir üphe uyandırarak hayatını tehlikeye koyaca ını bilir. Kesinlikle eminim ki, o böyle kalabalık yerlere gelmez.

O hâlde siz gazetelerde, kitaplarda Cingöz Re cai'nin maceralarını okumuyorsunuz. Bu eytana benzeyen adam cesaretin timsalidir. Bilhassa kalabalık yerlerde çok bulunur. Daha geçenlerde Amerika elçili inin balosunda bir ingiliz kadının 80 bin liralık küpelerini çaldı. Belki de u oda içindedir. Hattâ benim Cingöz olmadı ma emin misiniz, damat bey? Siz beni banka memurlarından biri olarak tanıyorsunuz. Özel hayatımı bilmiyorsunuz. u sırada sizi aldatmadı ma nereden inanıyorsunuz?

Damat itiraz etti:

Hayır, siz de ilsiniz ve Cingöz aramızda yoktur.

Çünkü hepimiz onun resimlerini gördük: Boyu uzundur, siz kısasınız. Gözlerinin garip bir mavisi oldu nu gazeteler yazıyorlar, sizin gözleriniz elâ... Sonra, siz Cingöz olsaydınız onun ismini a zınıza alarak herkesin nazarı dikkatini celbetmek tehlikesine girmezsiniz.

Bu sözleriniz do rudur, üphesiz ben Cingöz Recai de ilim ve olamam. Fakat onun bu dü ünde olmadı nı da kimse temin edemez.

Damatla o davetli münaka a ederlerken salona bir çok insanlar girip çıkıyorlardı. Gelin bir kahkaha salıvererek dedi ki:

Ben Cingöz Recai'nin bütün maceralarını okuyorum ve bu adamı be eniyorum. E er bu gece gelir de ba imdan u tacı alıp gidebilirse a kolsun. Hiç kızmayaca m.

Damat, geline göz ucuyla bakarak dedi ki:

Bu geceden itibaren bütün hayatında Cingöz Re cai'nin senden bir toplu i ne bile a iramayaca na emin olabilirsin. Çünkü ben senin yanındayım ve çünkü onun zekâsı benim a kımdan daha kuvvetli de ildir. Hiçbir ey yapamaz.

Damatla öteki davetli arasında münaka a kesilme mi ti. Cingöz Recai gibi istanbul'da hergün kendisinden saatlerce bahsettirmesini bilen bir serserinin ismi etrafında münaka a olması, herkesin ilgisini çekiyor. Bu bahsi dinlemeye gelen davetlilerin miktarı artıyordu. Damat Cingöz'ün aczini iddiada iddetli ısrar etti i için münaka a uzuyordu. O sırda salona hizmetkârdan biri girerek tepsi içinde geline bir mektup uzattı:

Bunu imdi yalıya dı arıdan acele getirdiler ve size çabuk verilmesini söylediler.

Hizmetçi gittikten sonra gelin mektubu evvelâ içinden okudu, sonra asabı bir kakhaha salıvererek mektubu damada uzattı ve:

Oku da herkes dinlesin! dedi. Damat mektubu yüksek sesle okudu: "Sayın gelin hanım! On be dakika evvel, kıymetli cemiyetinizde, davetlilerinize hitaben söz söylerken hakkımda gösterdi iniz büyük teveccüh ve iltifata gecikmeden te ekkür etmeyi vazife bilirim. (E er Cingöz Recai bu gece gelir de ba imdan u tacı alıp gidebilirse a kolsun) demi tiniz. Bu iltifatınıza liyakat kazanmak için te vikinizi emir telâkki edece im ve gece ba ınzdan tacı alıp gidece im. Böylece, deminden beri kıymetli cemiyetinizde hüküm süren münaka ada Sayın Kocanızın mı, yoksa bazı davetlilerinizin mi haklı oldu u da anla ılacaktır. Nihayetsiz hürmetlerimi sunarım efendim."

Cingöz Recai

II

Mektup orada bulunanlar üzerinde bir bomba tesiri yapmı tı. Herkes hayret, korku, merak ve telâ içinde kaldı. Cingöz müdafaa edenler aya a kalktılar:

Görüyorsunuz ya... Her eyi duyuyor, her eyi görüyor! dediler.

Fakat ya lı davetliler telâ a dü erek dediler ki:

Aman... Herifin akasıyoktur... Polise haber verilsin... Yoksa kızımızın ba na i açar!...

Damat, aya a kalkarak bütün davetlilere hitaben nutuk söyler gibi dedi ki:

Hayır! Böyle mesut bir gecede aramıza polisin karı masını istemem. Açıkça tekrar ediyorum:

Bu gece, hiç kimse benim sevgili karımın tacını alamayacaktır. Alırsa hem bu tacın yenisini karıma hediye edece im, hem de muarızlarıma aynı kıymette e ya takdim edece im!...

iddia böyle maddî bir teminata da ba lanınca herkeste merak ve heyecan son dereceyi buldu.

Çı ıklar, kakhahalar, el çırpmaları birbirini kovalıyordu.

Orada bulunanların büyük bir kısmı dı arı çıkarak büfeye ve dans salonuna gittiler.

Bu olayı be dakikada bütün davetliler duymu lardı. Umumî bir co kunluk hâsıl oldu. Herkes birbirinden üphe ediyor ve gülerek yekdi erine:

Sakin siz Cingöz Recai olmayasınız! diyordu.

Herkesin gözü gelinin tacında idi. Bu kıymetli mücevherin çalınıp çalınmayaca na dikkat etmeyen yoktu.

Gelin be dakika gözden kaybolsa nereye gitti ini herkes birbirine soruyordu. Damat gülümsüyor ve lâkayıt görünüyordu.

Ya lı davetliler gençlerin bu cesaretine akıl erdireme yerek diyorlardı ki:

Hiç bu haydutla ba edilir mi? Baksanıza, her eyi duymu , mektup göndermi ! Ya imdi aramızda ise... Ya silâhlı adamlarla yalıyı basarsa...

Gençler u cevabı veriyorlardı:

Bu kadar erke iz... Gözümüzün önünde bir ey yapamaz... Basmaya gelince, o nazik bir hırsızdır, e kıyalık yapmaz...

Davetliler arasında yeni yeni bahislere tutu anlar vardı. Cingöz dedi ini yaparsa, yapamazsa, birçok davetliler pırlanta kıravat i nesi, kol dü mesi, altın saat, binlerce lira para, hattâ otomobil üzerine bahse giri mi lardı.

Bu aralık bir çok davetliler gelinin ortadan kayboldu una dikkat ettiler ve damada söylediler:

Bayan Mevhibe ortada yok, dikkat ediniz! dediler.

Damat artık telâ ını gizlemeyerek salondan salona dola tı ve:

Mevhibe nerede? diye sormaya ba ladı.

Tam bu sırda, birdenbire, yalının bütün elektrikleri sönuvermi ti. Herkes a ırdı ve kadınlar çı ık kopardılar. Erkekler derhal kibrit çakıyorlar ve u aklar mum, lâmba getirmek için ko uuyorlardı.

Salon avizelerindeki ihtiyat mumları yakıldı. Bu soluk ve zayıf ıktıkta herkes ko u uyor, merakla birbirine soruyordu:

Ne oluyor? Ne oluyor?...

Kadınlar korku ile erkeklerin kollarına sarılıyorlar:

Gitme... Uzakla ma!... diyorlardı. Herkes: "Gelin ortada yok!" diye ba rı ıyorlardı. Bazı alaycılar da diyorlardı ki:

Cingöz, yalnız tacı de il, gelini de a ırdı.

Kahkahalar çı klıklarına karı ıyor, kadınlar arasında a layanlar, hattâ bayılanlar oluyordu... O sırada, damat, yüzü sapsarı olarak halkın arasına karı mı :

Yök... Yök... Karımı bulamıyorum! diyordu.

III

Bütün davetliler, merakla her tarafa da ılıyor, en üst kata, ve bodrum katma bile bakıyor, gelini arıyorlardı. Nihayet en üst katta gelinle damadın yatak odasının kilitli oldu una dikkat edildi. Damat diyordu ki:

— Ben demin buraya geldim, kapıyı vurdum, cevap alamadım. İçeride kimse olmadı ına hükmettim. Fakat imdi kapıyı kiralım, belki buradadır.

U aklar kapıyı kırdılar ve davetliler içeri doldular. Gerçekten gelin, karyolada baygın bir hâlde yatıyordu. Ba ından tacı da alınmı tı. Odanın penceresi açıldı ve dı arıya bir ip sarkıyordu.

Herkes: "Buradan kaçmı !" diye ba ırdı.

Damat karısını ayıltmaya çalı ıyordu. U aklar su ve kolonya getiriyorlardı.

Gelin gözlerini açınca etrafında kocasını ve halkı gördü, hüngür hüngür a lamaya ba ladı. Herkes soruyordu:

— Ne oldunuz? Ne var? Anlatınız...

Gelin, çenesi titreyerek su içiyordu. Biraz sonra polis memurları odaya girdiler ve ev halkından ba ka bütün davetlileri dı arı çıkardılar.

İhsan Pa a odada idi. Polise evvelâ münaka a ve mektup olayını anlattı. Sonra biraz kendine gelen kızı, ba ına geleni söyledi:

— A a ıda dans ediyordum. U aklardan biri geldi, bana: "Kocanız sizi yukarıda yatak odasında acele görmek istiyor" dedi. Çıktım. Odaya girdim. Kocama benzeyen bir adam, bana arkası dönük duruyordu: "Geldim, ne istiyorsun!" dedim. Bu sırada birden bire elektrikler söndü. Kocam zannetti im bu adam ellerimi tuttu: "Aman, dedi. Ba ından tacı çıkar, saklayalım. Tehlike var! Lâmbalar da söndü!" Tacı ba ımdan aldı, bir iki dakika yanımdan ayrıldı, sonra geldi: "Hiç kimsenin bulamayaca ı bir yere koydum" dedi. Gülüyorduk. "Oh, Artık tehlike yok... Cingöz elektrikleri söndürdü, imdi a a ıda curcuna kopmu tur."

Gelin burada hüngür hüngür a lamaya ba ladı. Bu sözleri duyan damat, kur unla vurulmu gibi elini alnına götürdü ve:

— Ah lanet haydut! diye ba ırdı. Memur, geline soruyordu:

— Sonra... Nasıl kaçtı?

— Sonra... pencereye ko tu. O zaman benim içime bir üphe girdi. Bu adamın sesinin kocamın sesine az benzer oldu unu hatırladım. Fakat gayet yava söyledi i için fark anla ılmıyordu. Kalktım, kibrit çaktım, baktım ki, odada kimseler yok ve pencere açık... Her eyi birdenbire anlayınca yata a dü tüm ve bayıldım.

Damat büyük bir öfke ile yerinden sıçradı:

— Bu haydut mutlaka yakalanmahdır! Yoksa ben ya ayamam, diye haykırdı. Merkez memuru dü ünüyordu:

— Mehmet Rıza'ya telefon edelim. Ondan ba ka hiçbir polis memurumuz Cingözle u ra amaz.

— Siz telefon ediniz! Ben bizzat evine giderek onu derhal otomobile alıp getirece im... diyen damat odadan dı arı fırladı.

Biraz sonra davetlilerin hepsi ne olup bitti ini ö renmi ler ve a ırıp kalmı lardı. Artık hiç kimse dansetmi yor, hattâ polislerin emriyle yerlerinden bile kıvıldamıyorlardı.

Herkes Mehmet Rıza'nın gelmesini merakla beklemekten ba ka bir ey yapmıyordu. İhtiyarlar:

— O gelirse bir çok eyler meydana çıkarır, dediler.

— O Mevhibe'yi yukarıya ça ıran u a ı tutuklamalı, diyorlardı: ihtiyarlar, ba larını sallayarak gençlere dediler ki:

Ya... Gördünüz mü i te? Bu haydutla ba edilemez... Vaktiyle polise haber verilseydi belki de bu felâketler olmazdı.

IV

Polis efi dedektif Mehmet Rıza geldi. Müdüriyette nöbetçi oldu u için yapılan telefon daveti üzerine derhal gelmi ti. Evvelâ gelinin yatak odasına çıkarak olayı babasının ve kızının a zından iyice dinledikten sonra geline sordu:

— Siz yukarıya davet eden u a ı tanıyor musunuz?

— ismini bilmiyorum. Çünkü dü ün için aldı ımız yeni hizmetçilerden biriydi. Yüzünü görsem tanırım. isterseniz yeni aldı ımız bütün u akları ça ırınız!

Mehmet Rıza cevap vermedi. Ka larını çatmı tı. A ır a ır piposunu yaktı ve pencereye do ru yürüdü. Kırk ya ını geçkin olan bu kıymetli polis efi dedektifin gözlerinde zekâ parlıyordu.

Pencereden a a ı sarkıtılan ipi çekti ve ucunda bir dü ümle ilmik gördü. Sonra odaya dönerek ara tırmasına devam etti. Oda kapısına geldi ve kilide bakarak pa aya sordu:

— Kapıyı kırdı ınız zaman anahtar içeride miydi?

— iyice hatırlamıyorum, buna hiç birimiz dikkat etmedik. Kapı kilitliydi ve kırarak açtık. Tabii içeriden kilitlenmi olacak...

— Hayır! Her ey zannedildi i kadar tabî de ildir. Kapı içeriden kilitlenseydi anahtar ne içeride ne de dı arıda olurdu.

— Evet... Bu da gariptir.

Mehmet Rıza nihayet u aklar arasında bazı tahkikat yapmak için a a ı kata indi. Hanımı yukarıya ça ıran u ak bulunamadı ı gibi, dü ün için alman muvakkat u akların, hizmetkârların hepsi de kaçmı lardı. Mehmet Rıza, bahçenin koru tarafına giderek ip sarkıtılan pencere hizasındaki topra ı da tetkik etti. Sonra tekrar gelinin yatak odasına çıktı, ona sordu:

— Vücutça nasılsınız? Biraz iyile tiniz mi?

— Biraz.

— Yataktan kalkabilir misiniz?

— Kalkarım...

— Lütfen beni burada be dakika yalnız bırakınız.

Odadakiler gelinle beraber dı arı çıktılar. Mehmet Rıza dolapları açtı ve bir çok iskarpin kutuları çıkararak birer birer gözden geçirdi. Sonra ara tırmasını bitirmi gibi piposunu yakarak ev halkını ça ırdı. Merkez memuru da gelmi ti. Kapıyı kapadılar.

Pa a diyordu ki:

— imdi damadımız da gelir. Belki ondan da faydalı bazı eyler ö renirsiniz...

Mehmet Rıza ciddî bir tavırla cevap verdi:

— Hacet yok. Bendeniz her eyi anladım. imdi her eyi izah edece im. Evvelâ unu haber vereyim ki, bir daha damadınızı hiç görmeyeceksiniz, çünkü damadınız Cingöz Recai'dir.

Mehmet Rıza'nın bu sözü üzerine gelin bir çı lık kopararak:

— Cingöz Recai o mu? Benim kocam Cingöz Recai mi idi?

Kocam... Benim kocam! diye ba ırdı. Mehmet Rıza cevap verdi:

— Evet! Her ey kesin olarak bunu gösteriyor. Evvelâ gelin güveyi hâlinde çektirdi iniz u resimden onu tanıyorum. O kadar mahirane çehresini de i tirmi ki, ancak ben farkına varabilirim. Sonra, Cingöz pencereden de il, kapıdan çıkmı ve davetlilerin arasına karı mı tır.

Penceredeki iple tacın kutusunu a a ı sarkıtmı , sonra da bizzat kendisi oradan almı . Tacı alelacele bir ekerleme kutusuna koyarak kurdele ile ba lamı . Pencere dibindeki toprakta buldu um ayak izleri, onun bu dolaptaki iskarpinleriyle aynı ekilde ve aynı büyüklüktedir. Zaten Cingöz'ün ayak izlerini tanırım. ilk münaka a esnasındaki mektup meselesi evvelce tertip edilmi bir e lencedir. Cingöz bu olayın herkesin üstünde yaptı ı tesiri görerek e lenmek istemi . Böyle hareketlerden ho lanır.

Mehmet Rıza kindar bir tebessümle gülümsedi, sonra geline dönerek dedi ki:

— Siz, münaka a esnasında: "Cingöz bu gece gelir de ba ımdan tacı alır giderse ona a kolsun..." demi siniz. Her ey arzu etti iniz gibi olmu ... Taca gelince, bunu sizzaten Cingöz'e hediye etmi siniz.

Kocasız kaldı ınıza hiç üzölmeyiniz, aksine, böyle belâlı bir kocadan kurtuldu unuza sevininiz. Gençsiniz, güzelsiniz... Bir gün mes'ut olaca ınızdan hiç üphe etmeyiniz...

SON

KADIN CİNAYETİ

|

Mehmet Rıza tramvayla Beyo lu'na gidiyordu. Son günlerde polis olayları azaldı ı ve i ler hafifledi i için, kıymetli polis memuru, biraz gezmek, daha do rusu, Beyo lu âleminin iç yüzünde yeni ara tırmalar y.ıparak ba-

zı üpheleri gidermek istiyordu.

Tramvayda otururken, birdenbire gözleri önünde oturan bir adamın ensesine ili ti; bu adamın ba ının biçimi, kulakları, saçlarının kesili i ve ensesi, Mehmet Rıza'ya hiç de yabancı gelmiyordu. Kıymetli polis memuru, biraz yana do ru e ilerek önündeki adamın yüzünü kenardan görmek istedi. Ve bu adamın geni alnını, e ri burnunu, ince dudaklarını ve eytanî yüzünü görünce, Mehmet Rıza, hayret ve sevinçle az daha ba ıracaktı. Bu adam, bu, bu, önünde oturan adam, o idi, o, ta kendisi: Cingöz Recai!

Aman yarabbi! Ne ho tesadüf bu! Milyonlarla liraya satın alınamayacak bir talih! Cingöz Recai! Mehmet Rıza'nın senelerden beri pe ine dü tü ü me hur ve kibar serseri! Ele avuca sı mayan eytan herif. Ta kendisi, ta kendisi! üphe yok, arkasında Mehmet Rıza'nın oturdu unu ve artık ele geçti ini bilmiyor. Kayıtsız ve avare bir tavırla sigarasını içiyor.

Mehmet Rıza yerinden hiç kıınılmadı. Cingöz Recai arkasına bakacak diye, polis efi hafiye Mehmet Rıza'nın ödü patlıyordu. imdi, bu herifi gürültüsüzce tevkif etmek, elden kaçırmamak lâzım. Ne yapmalı? Bu hususta günden güne tecrübesi, anlayı ı ve kavrayı ı artan kıymetli polis memuru, kısa bir müddet dü ündü. Ve kendi kendine kararını verdi.

Avını elden kaçırmamak için bütün plânını çizdikten sonra, kendine büyük bir güvenle, elini Cingöz Recai'nin omuzuna koydu. Bu temas, me hur hırsızın hiç a ırtmamı tı. So ukkanlılı ı dillere destan olan Cingöz Recai, ba ını a ır a ır arkaya çevirdi i vakit, Mehmet Rıza ile göz göze gelme ve katiyen telâ göstermeyerek, ayanı hayret bir sükûnetle:

Merhaba Rızacı ım! demi ti.

Dü manının bu meziyetlerini pek iyi bilen Mehmet Rıza, onun bu so ukkanlılı na a maktan kendini alamayarak:

Merhaba! dedi. Görüyorsun ya Recai, ben daima senin izin üzerindeyim.

Tebrik ederim yavrucu um, mahir bir polis memuru oldu unu bilirim.

Mehmet Rıza, Cingöz'ün so ukkanlılı nı sarsmaya çalı arak sordu:

Hiç bugün yakayı ele verece ini hatırlıdan geçiriyor muydun?

Fakat Cingöz Recai, her zamanki o kayıtsız ve avare tavrını bırakmayarak cevap verdi:

Do rusu ya... hayır.

imdi yakalandı na eminsen de il mi? Buradan dost do ru karakola ineceksin.

Cingöz Recai güldü:

Buna pek emin de ilim. Ne olur ne olmaz. Sen beni bu kalabalık içinde kolay kolay tutamazsın.

iki müthi rakip arasındaki bu konu mayı tramvay yolcularından hiç kimse i itmiyordu. Çünkü ikisi de burun buruna ve gayet yava konu uyorlardı.

Mehmet Rıza, hiç telâ lı görünmemeye tamamıyla muvaffak olarak dedi ki:

Vallahi Cingöz! Her türlü tertibat alınmı tır. Bu tramvayda elimden ku uçmaz. Önde, arkada üç tane memurum var. Hem seni tabancayla vurmak için de emir almı lardır. Ben yine seni sevdi im için imdiden haber veriyorum: Sakın ha kaçayım deme. Çok pi man olursun.

Cingöz Recai, rakibinin bu tehdidinde gülerek dedi ki:

Ben kaçarsam, silâhınızın kur unları bana yeti emez. O bakımdan hiç merak etme. Acı patlıcanı kıra ı çalmaz.

Mehmet Rıza Cingöz'ü lâkırdıyla oyalamaya çalı ıyordu:

— Hiç bu günlerde büyük bir iş yapma niyetin var mıydı Recai? diye sordu:
— Cingöz omuzlarını silkti:
— Artık uslandı mı bilmiyor musun? Hiç çalı mıyorum. Ben alelade hırsızlıklardan hoşlanmam. Parasını alacağım adam bir hain olmalıdır. Namuslu insanların malına elimi sürmem. Bu günlerde de öyle hain zengin bulamıyorum.
— Fakat böyle değil gibisin.
— Evet... Katillerin peşine dü şüyorum, Rıza. Daha doğrusu biraz bizim polisimize hizmet etmek istiyorum. Öteden beri bu meslek hoşuma gider.
— Hangi meslek?

— Polis memuru u.
— Evet Cingöz... Sen bu fena yola girmeseydin, yani temiz bir ahlâka malik olsaydın, iyi bir polis memuru olabilirdin.
— O vakit seninle arkadaş olurduk, Rıza.
— Ve hiç bir Cingöz çıkıp da bize meydan okuyamazdı.
— Haddine mi dü mü ! Fakat sen benim ahlâksız bir insan oldu ğuma nereden hükmediyorsun?
— Artık İstanbul'un en meşhur hırsız da kendisini ahlâklı bir adam zannederse vay halimize!
— Ben öteki hırsızlarla kabili kıyas mıyım. Rıza? Evvelâ ben hainlerin malını alırım; fakir fukaraya da ıtırım; çok cömert bir adamım.
Geç yavrum...

— Peki... Öyle olsun!
Cingöz Recai'nin yumuşaklığı üstünde idi. Mehmet Rıza, bunu, hırsızın yakalanacağını anlamasına atfediyordu. Polis şefi dedektif bir soru daha sordu:
— Böyle, tramvayla nereye gidiyordun Cingöz?
Fakat... Cingöz Recai cevap vermeden evvel, Mehmet Rıza birdenbire ayağa kalktı ve:
— Vatman! diye ba ırdı. Vatman! Bu öndeki kapıyı çabuk kapa ve kilitle. Ben Polis şefi dedektif Mehmet Rıza'yım. Tramvayda hırsız var.
Sonra yanından geçen biletçiyi kolundan dü rttü:
Mehmet Rıza, ahaliye de ba ırarak hitap etti:
Kimse dı şarı çıkmazın! Çıkmak isteyen olursa mani olunuz! Emrime itaat etmeyenleri cezalandırırım!
Bu, hepinizin saadetini ilgilendirir, içimizde hırsız var. Hem de ne hırsız! Bu adam. Cingöz Recai'dir!
Bütün ba şlıklar hayretle Recai'ye çevrildi. Herkes, senelerden beri bahsini işitti i ve gazetelerde resmini gördü ğü bu meşhur hırsıza afallayarak bakıyor. Kadınlar bile birer küçük çalı klık koparıyorlardı.
Cingöz Recai ise, sigarasını tütürerek sakın sakın gülümsüyor ve yolculara kendini daha iyi göstermek için dik duruyordu.
Mehmet Rıza, vatmana tekrar ba ırdı:
— Taksim merkezinin önünde duracak ve kapıları açmayacaksın. Yolcular, bu hırsız karakola götürdükten sonra dı şarıya çıkabilir.
Herkeste merak, telâş, heyecan o dereceye varmıştı ki hiç kimse yerinde oturamıyordu.
Mehmet Rıza vatmana ba ırdı:
— Tam karakolun önüne gideceksin! Vatman ba şını çevirerek:
— Kabil de il beyim, karakolun önünde bir otomobil kazaya uğramış, yolu kapatmış, dedi.
Mehmet Rıza hemen tabancasını çıkararak Cingöz'e çevirmişti:
— Önümden yürü! dedi.

Mehmet Rıza tabancasını Cingöze çevirerek önümden yürü, dedi.

Cingöz aynı sükûnetle, gülererek ayağa kalktı. Halk yol açtı öne doğru yürüdüler.

Halktan üç dört kişi, Mehmet Rıza'ya:

— Rıza bey! isterseniz size yardım edelim! dediler.

Polis şefi dedektif teşekkür etti:

— Hay hay! Hırsız sınıksız kavrayınız. Hiç kimildamasın; yolculardan beş altı kişi, Cingöz Recai'yi belinden, omuzlarından kavramışlardı.

Mehmet Rıza silâhının namlusunu hırsıza çevirerek yürüyordu. Ön kapılar açıldı. Mehmet Rıza, Cingöz'ü tutan yolculara hitaben:

— Karakola kadar bırakmayınız! On beş yirmi adım var! Aman dikkat! Kaçtırmazsanız mükâfat alırsınız! Kaçırırsanız ceza var! Dikkat!

Diye ba ırıyordu. Aksi gibi, kazazede otomobil, tramvayın önüne ve kenarına dayanmı , yolu kapatıyor ve hırsızın karakola zevkini güçle tiriyordu.

Cingöz'ü tutan yolcular, Mehmet Rıza'nın emirlerine itaat ederek, hırsızın bin itina ile tramvayın basama ından yere indiriyorlardı.

Yalnız o sırada garip bir ey oldu. Cingöz'ü tutanlardan bir tanesi, geriye dönerek, polis efi dedektife acele bir ey söylemek istiyormu gibi:

Rıza bey!

Derken, Cingöz birdenbire kendini tutanların elinden kurtularak kazazede otomobilin içine atlamı tı. Mehmet Rıza:

Aman! Kaçıyor!

Diye ba ırarak otomobile atlamak isterken, yine o yolcular Mehmet Rıza'nın önüne sıkı arak, polis efi dedektifinin ilerlemesine mani olmu lardı. Kazazede zannedilen otomobil hareket etti.

Mehmet Rıza, hemen yere atlayarak gözleriyle bir otomobil aradı ve tramvayın arkasından gelen bo bir otomobile atlayarak öndeki otomobili takip etmesini emir verdi.

Polis efi dedektif Cingöz'ü tutar gibi yapan adamların hırsızın yordakçılıarı oldu unu anlamı , fakat bu lanet kimselerle u ra maktan, Recai'nin otomobili pe inden gitmeyi tercih etmi ti.

İmdi iki otomobil, büyük caddede olanca hızlarıyla ilerliyor, böyle nizamın haricinde bir sür'atle yürüdükleri için bütün halkı son derece korkutuyorlardı.

II

Otomobiller, i li tramvay garajlarını geçip ehirdı ına çıktıkları vakit, Cingöz Recai ba ını geriye çevirdi ve arka otomobilde bulunan Mehmet Rıza'ya dostane bir selâm verdi.

Sonra oföre dedi ki:

Artık yava latabilirsin.

oför arabayı yava latınca, Mehmet Rıza'nın otomobili yeti mi ti. Polis efi dedektif, büyük bir kin ve garezle hemen Cingöz'ün otomobiline atlayarak hırsızın gırtl aına sarılmak istedi. Fakat her iki otomobilin oförleri Mehmet Rıza'nın kollarını tutarak bu hareketine mani oldular. O zaman Polis efi dedektif, kendi bindi i otomobilin de Cingöz'e ait oldu unu tamamıyla anlamı tı.

Cingöz Recai, Mehmet Rıza'yı teskine çalı arak hür metkârane ve dostane bir eda ile dedi ki:

Telâ etme, Rıza! Biraz makul ol! Görüyorsun ki, bütün bu tramvay olayı bir hikâyedir. Seni buraya getirmek için tertip edilmi tir. Ben tramvayda mahsustan senin önüne gelip oturdum. Beni görece ini biliyordum. Onun için tramvaya benimle beraber dokuz adamım binmi lerdı. Hepsine talimat vermi tim. Sen vatmana:

"Kapıları kapa! Taksim merkezinin önünde dur!" Emrini verince, basamakta duran iki adamın yere atladılar ve tramvayın arkasından gelen iki otomobilime i aret verdiler. Plân mucibince bu otomobillerden biri, kazaya u ramı gibi tramvayın yolunu kesecekti. Bu suretle hem karakolla tramvayın arasına bir engel koydum, hem de tramvay basama ından otomobilime kolay atlanabilece i için kaçmamı temin ettim. Beni tutan yolcuların hepsi kendi adamlarımdı. Sonra... Senin benim otomobille kaçtı mı görünce ba ka bir otomobil arayaca ını biliyordum. Onun için bu meseleye iki otomobil tahsis ettim. E er tramvayda iken, arka tarafa bakabilmen mümkün olsaydı, bu iki otomobilinde a ır a ır tramvayı takip etti ini görecektin.

Cingöz Recai'nin bu anlattıklarına pek ziyade alâkadar olan Mehmet Rıza, yarı hayret, yarı hiddetle sordu:

Fakat bu kadar gürültüye ne lüzum var? Maksadın ne idi?

Cingöz Recai kemali ciddiyetle cevap veriyordu:

Maksadım evvelâ biraz e lenmekti; fakat hakikî maksadım, seninle hususî konu mak arzusuydu. Mühim bir mesele için seni görmek istiyordum. Böyle oyunlar yapmazsam senin beni enseleyece ini pek iyi bilirim.

— Benimle hususî ne konu acaksın?

— Biliyorsun ki, ben artık hırsızlık i leriyle u ra mıyorum. Çalmaktan vazgeçtim, tövbe ettim. İmdi polise yardım etmek istiyorum. Memlekette bazı erirlerin fenalıkları beni müteessir ediyor.

u, i li'de, Bomonti caddesinde, geçen hafta esrarengiz bir cinayet oldu unu tabîî hatırlarsın.

— Hani iki odalı bir evde, on dokuz ya ında bir genç katledildi de katili bulunmadı. Öyle de il mi?

— Evet... Ve katilinde bulunaca ı yok galiba.

Ben ümidimi kestim. Çünkü ne cinayetin niçin yapıldı ını gösterir, ne de katilin hüviyetini tayine yardım olabilecek hiç bir iz yok.

Tamam, gazetelerde bende okumu tum. Meseleye çok ehemmiyet verdim. Ve sana gayet garip bir şey söyleyeyim mi?

Mehmet Rıza hayretle Cingöz'ün yüzüne bakarak:

Söyle! dedi.

Cingöz Recai sakın bir tavırla:

Katili de buldum! dedi.

Mehmet Rıza, kendi mesleğine çok ilgisiz olan bu konudaki merakını gizlemeyerek sordu:

Katili nasıl buldun? Hazır mı imdi? Tevkif edecek miyiz?

Hazır. Tevkif edeceksin. Nasıl buldu uma gelince, eğer bana güvenirsen benimle beraber gelirsin, sana, birer birer, bütün izleri gösteririm ve katili elinle koymuş gibi yakalarsın.

Mehmet Rıza, hayret ve hiddetle sordu.

— Fakat üphesiz bu beni ilgilendirir ve memnun eder.

— İkin yoksa, imdiden bu aramaya bakalız.

— İkim yok.

— O hâlde, evvelâ, Bomonti caddesinde, cinayetin yapıldığı eve gideceğiz.

— Ben oraya çok gittim ve aramalarımın hiçbir fayda hasil olmadı.

— Meselenin esrarını anlamak için o eve girip çıkmak kâfi değildir Rıza. İçinde oturmak lâzımdır.

— E... Sen nasıl anladın?

— Ben o evde, gencin katledildiği odada oturuyorum?

— Ne vakit tahtından oraya?

— Üç gün evvel, Rıza! Malûm ya, ev sahibi ihtiyar kadın, alt kattaki küçük odada oturur, üstteki odayı kiraya verir. Kiracısı delikanlı katledildikten sonra, oda boş kaldı. Geçen gün ben oraya gidip odayı tuttum. İçeride üç gün oturdum.

Ve bu müddet zarfında keşfettiğim şeyler ayanı hayrettir, Rıza! İmdi sana hepsini birer birer göstereceğim.

— Yoksa bu ikinin içinde senin parmağında mı var, Recai?

— Asla. Benim hiçbir cinayetle alâkam olmadığımı bilmez misin?

— Belki de bundan sonra...

— Hayır iki gözüm hayır. Bundan sonra değil, hiçbir zaman elimi kana bulamam.

— Peki, bu ikilerle neden uğraşıyorsun?

— Vakit geçirmek için. Polise hizmet etmek için. Fakat bu sırada bana da beş on bin lira ekmek parası çıkarsa ne âlâ!

— Senin ekmeklerin o kadar pahalı mıdır?

— Ne yaparsın, kibarlık!

Mehmet Rıza, fazla çene çalmaktan yorularak:

— Pekâlâ... Bomonti'deki eve imdi gidelim! dedi.

Cingöz Recai, oförlere lâzım gelen emri verdi; Mehmet Rıza'yı kemali hürmetle sağ tarafına oturttu:

— Ümit ederim ki Rızacıyım, bugün beni enselemeye çalışmazsın; zira her türlü tertibat alınmıştır. Halka karşı mahcup olma! dedi.

Mehmet Rıza cevap vermemiştir, içinden: "Ben seni yakalayacak zamanı bilirim!" demiştir.

III

Bomonti'de cinayetin yapıldığı ev, küçük, ahşap, harap, iki katlı ve iki odalı bir bina idi. Otomobil evin önünde durdu.

Cingöz Recai, cebinden küçük bir anahtar çıkararak kapıyı açtı ve Mehmet Rıza'yı içeriye soktu.

Yukarı katta, Cingöz'ün kiraladığı odaya çıktılar. O cinayet münasebetiyle, Mehmet Rıza bu eve altı yedi defa girip çıkmıştır:

İhtiyar kadın, Recai! dedi. Gencin cesedi pencerenin önüne uzanmıştı. Fakir bir çocuk olduğu için yer yatağında yatıyordu. Gözüne bir bıçak saplanarak öldürülmüştü. O gece ev sahibi kadın evde yokmuş; kapıyı dışarıdan anahtarla açıp katil içeriye girmişti; demek ki, evin hususî vaziyetini az çok biliyor. Hâlbuki yaptığımız bütün tahkikatlarda, maktule garezi olan hiçbir kimse bulunmadığını öğreniyoruz. Öyle ise niçin öldürüldü?

Cingöz Recai, meselenin iç yüzünü pek iyi bildi ini hissettirir bir tarzda gülümseyerek polis efi dedektife sordu:

— Maktulün üzerinde evrak bulmadınız mı?

— Hiç! Yalnız... Yele inin cebinde bir kâ it parçası vardı. Bu yırtık bir mektup kö esine benziyordu. Üstünde yalnız iki kelime okuduk: "Sevgili ye enim" kelimeleri.

— Evet, biliyorum, gazeteler bu kâ it parçasının büyütülmü foto rafını da ne rettiler. i te benim bütün ke fiyatım oradan ba lıyor. Bak nasıl: Gazetede o kâ it parçasının foto rafını görünce, dikkat ettim ki bu kâ it, mektubun kat yerinden, fakat gayri tabii olarak yırtılmış tır. Yani, birdenbire çekerek yırtılmış tır. İmdi istersen bir tecrübesini yapalım. Bir kâ ıdı kat yerinden iddetle yırtarsak hasil olan pürüzler ba kadır; yava ça yırtarsak hasil olan pürüzler ba kadır.

— Ben bu meseleyi merak ederek, ölünün elbisesini görmeye de muvaffak oldum. Kâ it parçasının bulundu u cebin kenarının biraz yırtık oldu una dikkat etmi miydin?

— Hayır! dedi.

— Ben bunu gördüm Rıza. Cebin kenarı yırtıktı. O hâlde, bu cebe zorla parmak sokulmu , mektup oradan zorla çekilirken yırtılmış ve bir parçası içeride kalmı tır. Bu faraziye do ru olamaz mı?

— Olabilir.

— O hâlde bu mektupta bir muamma vardır, Rıza. Ben bu muammanın pe ine dü tüm. Evelâ mektup Arapça yazılmış tır. Esasen maktul de Suriyelidir. Sıkı bir tahkikattan sonra maktulün Suriye'de zengin bir dayısı oldu unu ö rendim; siz bunu bilmiyor muydunuz?

— Hayır.

— Keza maktulün arkada larından biri, bana, onun senelerden beri Suriye'deki dayısından büyük bir para bekledi ini haber verdi.

Mehmet Rıza canlanarak gözlerini açtı:

— Ha... Bak... burası çok mühim.

— Evet... Burası mühim, cinayetin para için yapılmı oldu u anla ılıyor. Cani, bunu gizlemek için, maktulün cebinden o mektubu çekerek almı ve parçası içeride kalmı .

— İmdi biraz mesele aydınlanıyor.

— O hâlde, bu para Suriye'den çocu a gönderilmi midir? Gönderilmemi midir? Bunu nasıl anlarsın?

— Bankalara sorarım.

— Bende Suriye bankasından i i tahkik ettim ve ö rendim ki, cinayetin yapıldı ı gecenin gündüzünde, saat be te, banka kapanırken, maktul oraya u ramı ve sekiz bin Mısır lirası almı tır! Cingöz, Polis Hafiyesi Mehmet Rıza'ya, mektup birdenbire çekilerek yırtılmış tır, dedi.

Mehmet Rıza büsbütün canlanarak ba ırdı:

— Bu muhakkak mı?

— Tamamıyla. Gidip sorabilirsin.

— Peki... Suriye bankası meseleyi gazetelerde okumamı mıdır? Niçin polise malûmat vermedi?

— Gariptir ki gazeteler maktulün hüviyeti hakkında pek az bilgi vermi lerdi, hatta Suriyeli oldu unu bile yazmadılar, banka bu maktulün 8.000 lira alan genç oldu unu hatırından bile geçirmemi tir.

— Bu da do ru, fakat, ölünün resimleri ne redildi.

Bir ölü resmiyle diri resmi arasında fark vardır.

Bundan ba ka, maktulü bankada bir iki ki i, bir iki dakika görmü tür. Tanımayabilirler.

— Evet. Bu cinayetin para için yapıldı ı muhakkaktır.

— O pek ziyade muhakkak ya... Ona üphe yok... Fakat dinle Rıza... Lütfen senin tahkikatına göre maktulün o gün kaçta bu eve geldi ini söyler misin?

— Mahallelinin ifadesine göre be le be buçuk arasında.

— Demek ki bankadan parayı alır almaz, hatta otomobille, do ru eve gelmi .

— Buda muhakkak.

— Gece soka a çıkmamı .

— Öyle.

— Gece yarısı katledilmi .

— Evet.

— Nasıl olur bu Rıza? Bir adam, saat be te bankadan para alıyor, hemen eve geliyor, görünmüyor, paralı oldu unu kimseye haber vermiyor, nasıl katlolunabilir? Dü ün bakayım!

Mehmet Rıza kısa bir dü ünceden sonra:

— Anlamıyorum, dedi. Belki bankaya bir arkada ıyla gitmi tir.

— Yalnız gitti ini ö rendim.

Belki eve gelirken yolda bir arkada ına rast gelmi tir.

— Bu zayıf bir ihtimaldir. O arkada ı hemen maktulü öldürmeye karar vererek o gece niyetini gerçekte tirmeye kalkamaz. Arada nihayet be saatlik bir müddet var. Anahtar tedarik etmesi bile kolay de ildir.

— O hâlde?

— Peki bir faraziye kurmaya mecburuz. Dü ün ki, maktul eve geldi i vakit, ev sahibi kadın evde idi, henüz soka a çıkmamı tı.

— Evet.

— Demek ki bu kadın, belki de çocu un bankadan para aldı nı biliyordu.

— Fakat bilse söylerdi. ifadelerinde böyle bir söze rastlamadım.

— Bir müddet farzedelim ki kadın, çocu a para geldi ini biliyordu ve bir müddet kadından üphe edelim.

— Pekâlâ.

— üphe edince ne yapaca ız?

— Kadının böyle bir cinayeti yapmaya muktedir olup olmadı nı tesbite çalı aca ız.

— Güzel dü ünüyorsun Rıza. Bende bu kadın hakkında evvelâ sıkı bir tahkikat yaptım. Ö rendiklerimiz unlar: Gayet para canlısı, cimri, edepsiz, bir kadın.

— Evet... Çehresi de bu tahkikatı kuvvetlendiriyor.

— Öyle ise farzedelim ki, bu kadın çocukta büyük bir para oldu unu anlayınca bu cinayeti tasarlamı , gece soka a çıkmı ve gece yarısı, anahtarlarıyla gizlice eve girmi ve cinayeti yapmı . Olamaz mı? Kadınlar arasında caniler yok mudur?

— Vardır.

— Pekâlâ. Ben dü üncelerimde bu neticeye ula tıktan sonra, geldim bu odayı kiraladım. Kadın gündüzleri çıkıyor ve ak amları geliyor. Odasını kilitleyerek gidiyor. Fakat Cingöz Recai'ye kilit para etmiyordu? Odayı evvelki gün açtım ve bir i nenin bile yerini de i tirmeden her tarafını aradım.

— Ne buldun?

Cingöz Recai, kemali sükûnetle, cebinden bir kâ ıt çıkararak Mehmet Rızaya uzattı:

— Mektubun aslını buldum. Yani çocu a dayısından gelen Arapça mektup ki, bir parçası da senin eline geçmi ti.

Mehmet Rıza, hem mektuba merakla bakıyor, hem de Cingöz'e:

— A kolsun, bravo, büyük muvaffakiyet! diyordu. Cingöz dedi ki:

— istersen imdi odayı yine arayalım. Sana sekiz bin Mısır lirasını gizleyen çekmeceyi de gösterebilirim. Fakat lanet karının gelmeye vakti yakla tı. En iyisi, sen benim misafirim gibi bu gece kalırsın. Gece karının yanına gideriz. Her eyi itiraf ettiririz.

IV

Kadın hava karardı ı sıralarda eve geldi, odasına girdi ve kapısını kilitledi.

Mehmet Rıza ile Cingöz Recai, yemekten sonra, kadının kapısına vurdular ve içeri girdiler.

Cingöz Recai, tebdil kıyafet ederek bir sakal takmı olan Mehmet Rıza'yı kadına göstererek dedi ki:

Madam Vasiliki. Artık ben senin odanda oturmayaca ım. Bundan sonra bu bey senin kiracın olacak. İyi bir adamdır ister misin?

Madam Vasiliki, korkunç gözleriyle Mehmet Rıza'yı tepeden tırna a kadar süzerek dedi ki:

Niçin istemeyeyim? Kirasını verecek de il mi? Ayda on iki lira... ister iyi adam olsun, ister fena... bana ne?

Cingöz cevap verdi:

Arkada ım sana ayda on iki lira verecek. Hem senin i ine de yarar. Bir çok meziyetleri vardır. Gayet iyi fala bakar.

Her ihtiyar kadın gibi, Rum karısı da bu "fal" kelimesine ilgi gösterdi.

Fala mı bakar?

Ya... El falına bakar! insanın bir ay, bir sene, on sene içinde ba ına ne gelece ini, imdiye kadar ba ından neler geçti ini bilir.

Rum karısı, Mehmet Rıza'nın yüzüne hem merak, hem de korku ile bakmaya ba lamı tı.

Cingöz dedi ki:

istersen uzat elini de senin falına da baksın.

Rum karısı, bu teklifi so uk bir çehre ile kar ılamı , fakat merakını da yenemeyerek:

— Baksın bakalım! dedi. Mehmet Rıza, yava a kadına yakla arak:

— Uzat elini madam! dedi.

— Sa elimi mi, solu mu?

— Her falcı sol ele bakar amma, ben sa a bakaca ım. ihtiyar kadın sa elini uzattı.

Mehmet Rıza, kadının avucuna dikkatle bakar gibi yaptıktan sonra, gölerek:

— Sen parayı çok seviyorsun, madam! dedi. Kadın, omuzlarını silkerek:

— Parayı kim sevmez? dedi.

— Sevmekten sevmeye fark vardır. Sen parayı çok çok seviyorsun.

/ Mehmet Rıza ihtiyar kadına; her falcı sol ele bakar ama ben sa a bakaca ım, dedi.

Demin aylık için sölledim de ondan biliyorsun. Mehmet Rıza gölü!

Dur daha bakalım. Dahası var. Biraz sabret madam. Avucundaki u çizgiden anlıyorum ki, bir kaç gün evvel senin eline büyük bir para geçmi .

Bunu sölerken, polis efi dedektif kadının yüzüne dikkatle bakıyordu. Rum karısı a aladı. Sanki birinden tokat yemi gibi sarsılmı tı. Neden sonra kendine gelerek dedi di:

Ben fakir bir kadını. Elime büyük para nereden geçecek? Belki de bu efendiden kira aldım, odur...

Hayır... Bu öyle be on lira de il... Be on bin lira!

Sen deli mi oldun efendi? Benim be on bin liram olsa burada oturur muyum?

Madam. Fal bu. Belki yanlışlık var. Kızma.

Nasıl kızmam, sen yalan sölüyorsun.

Peki, öyle olsun; fakat... Sen on dokuzyirmi ya ında bir delikanlıyı dü ünüyorsun.

Ben mi? Sen divanemi oldun? Ben altmı ya ından sonra sevdalanacak mıyım?

Sevda de il, madam, ba ka bir ey... Nasıl diyeyim. Bu delikanlının sende büyük bir hakkı kalmı . Kadın Mehmet Rıza'nın bu ke iflerine pek a tı için meraktan avucunu bir türlü çekemiyor, nasıl falcı bu? diye hayretle polis efi dedektifin yüzüne bakıyordu.

Mehmet Rıza, kadının avucuna daha yakından bakarak:

Ay! diye ba ırdı. Ay! Madam! Ben burada bir eyler görüyorum.

Kadın pek ziyade telâ ederek:

Ne görüyorsun?...

Aman madam! Gözlerime inanamıyorum.

Mehmet Rıza'nın bu garip sözleriyle bütün bütün telâ a dü en kadın, tekrarladı:

Ne görüyorsun?

Mehmet Rıza, kadının korkunç yüzüne bakarak, yava yava , teker teker sölledi:

Sen... Bu el ile... Bir bıçak... Tutmu sun!

Kadın ba ırdı: Ben bu el ile her gün ekmek bıa ı tutuyorum. Ne varmı bunda?

Ekmek bıa ı de il. Kanlı bir bıçak.

Ben tavuk filan kesmem ayol.

Tavuk filan de il.

Nedir?

Mehmet Rıza, bu defa kadının yüzüne bütün dikkatle bakarak yine deminki gibi a ır a ır, tane tane söllemeye ba ladı:

Sen! Bu bıçakla!.. Bundan bir hafta evvel!.. Yukarıki odada!.. Gece yarısı!.. Odanda kiracı olan!.. On dokuzya ında!.. Suriyeli!.. Bir delikanlıyı!.. Öldürdün!..

Mehmet Rıza bu sözleri sölledi i vakit, cadı karı sapsarı kesilmi , gözleri fal ta ı gibi açılarak polis efi dedektifine baka kalmı tı.

Mehmet Rıza, kendi derin bakı ları kar ısında afallayan kadını daha fazla sarsmak için derhal takma sakalını çıkardı ve mektubun aslını da kariya göstererek dedi ki:

Cingöz, Mehmet Rıza'ya, pencereden; katil sana, paralar bana dedi.

Bak yüzün sapsarı imdi dü üp bayılacaksın. Hiç inkâra kalkı ma. Mektupta elimizdedir. Senin yastı ının altından çıktı. Paralarda u çekmece de kilitli. inat edersen açar bakarız. Ben polis memuruyum. inkâr etmezsen cezan hafifler. Yoksa hükümet seni asacaktır.

Fakat cadı karı söz söylemeye meydan bulamadan dü erek bayılmı tı. Cingözle Mehmet Rıza onu ayıltmaya çalı ırken, Rum karısı farkında olmadan sayıklıyordu:

Eyyah!... Ne dedim de ben elimi kana buladım... A bire kaymeni... beni asacaklar...

Mehmet Rıza, derhâl cebinden bir kelepçe çıkararak kadının bileklerine geçirdi; Cingöz Recai'ye dönerek dedi ki:

— Paralar u çekmece de il mi?

— Evet Rızacı ım. Anahtarlarda karının üstündedir. Mehmet Rıza, hemen karının koynundan bir anahtar kümesi çıkararak onlarla çekmeceyi açmaya u ra ıyordu. Be dakika kadar bu i le u ra tıktan sonra çekmeceyi açtı, fakat içinde on para yoktu. Hemen Cingöz'e dönerek sormak istedi.

Fakat usta hırsız, odadan kaybolmu tu. Mehmet Rıza hemen dı arıya fırlamak isterken, odanın sokak tarafındaki pencereden Mehmet Rıza'ya bir selâm vererek ba ırdı:

120

KADIN CİNAYETİ

|
My

... Al *

e hur ba komiser Mehmet Rıza, üphe yok ki, yalnız memleketimizin de il, bütün dünyanın en kıymetli emniyet mensuplarından biri sayılabilir. Bununla beraber, yine üphe yoktur ki dünyanın en kıymetli polis memurları içinde, mesleklerinde bazı muvaffaki yetsizlikler mukadderdir. Zira, ne kadar olsa, polis mesle inde tesadüflerin de az çok hissesi vardır. Yalnız bu tesadüflerin kötü neticeleri yüzündendir ki, Mehmet Rıza için bugüne kadar mel'un rakibi Cingöz Recai'yi yakalamak mümkün olamamı tır.

unu temin ederim ki, Mehmet Rıza, hâlâ bu muvaffakiyetinden ümidini kesmi de ildir. Günün birinde, mutlaka, Cingöz Recai'yi adaletin pençesine teslim edebilece ine inanıyor.

Mehmet Rıza bu kanaatinde çok aldanmıyor. Bunu kendi tecrübeleri de teyit etmektedir. imdiye kadar sekiz on defadan fazla, ba komiser, me hur hırsızı yakala-

mı , fakat kötü tesadüflerin aksilikleri yüzünden onu elinden kaçırmı tır.

Bundan cesaret alan mel'un hırsız, Mehmet Rıza ile alay etmek, onu kızdırmak için küstahlık derecesine varan hareketler yapıyor.

Cingöz Recai'nin Mehmed Rıza'ya kar ı gösterdi i cesaretler o derece hayret vericidir ki, bu adamın kendini ate e atmaktan nasıl korkmadı ını insan bir türlü anlayamaz. Bu kitaptaki olay, Cingöz'ün Rıza'ya kar ı gösterdi i hile ve cesaretin ola anüstü olu unu anlatacaktır.

Mehmet Rıza Sultanahmet'te oturur. Güzel, büyük, zengin bir evi vardır. Ba komiser, zevk sahibi bir insan oldu u için evini hem maddeten hem manen de erli olan en güzel eserlerle süslenmi tır. Bazı antika e yası, ecnebilerin bile takdirini kazanmı ve satılacak olsa binlerce liralık bir gelir temini imkânını açı a çıkarmı tır.

Mehmet Rıza bekârdır. Ömründe hiç evlenmedi i gibi kadınlarla kötü dostluk münasebetleri de yoktur. Bütün mütehassis meslek adamları gibi, Mehmet Rıza'da kadınlara pek önem vermemi tır.

Sultanahmet'teki evinde bir uşağı ve bir hizmetçisi vardır. Bu insanlar on iki ve on beş seneden beri babasının ev hizmetine bakarlar ve son derece sadıktırlar.

Mehmet Rıza, işi olmadığı zamanlar bile evde oturmayı âdet edinmiş bir adam değildir. İşsiz gecelerinde sabaha kadar dolaşarak bir çok üşmeli insanların peşine takıldığı ve böylece mesleğinde tecrübeler yaptırdığı olmaktadır.

Bir yaz gecesi akşamı da Mehmet Rıza yemeğini yer yemez sokaklara fırladı ve hiçbir pastacıda oturmadan, hiçbir sinemaya veya bahçeye girmeden, bir çok sokaklarda, evlerin etrafında saatlerce dolaştı. Mehmet Rıza'nın ne düşündüğü ve ne yapmak istediğini bilmeyenler, onun her vakit böyle geceyarılarına kadar birçok sokaklarda dolaştığını görseler, belki de deliliğine hükmederler.

Bağcıbaşı komiser, o yaz gecesi de, geceyarısından iki saat sonraya kadar vakit geçirdikten sonra, otomobille evine geldi ve çarçabuk soyunarak yatağına girdi. Gerçekten yorulmuş olduğu için hemen uyudu. Uykusu hafif olmakla beraber muntazamdır. Harici bir ses veya tesir olmazsa Mehmet Rıza uyanmaz.

O gece, müstesna olarak uyandı. Çünkü bağcıbaşının üstünde, saçlarının arasında garip bir sertlik hissetmişti. Gözlerini açmasıyla silâhın almak için elini yastığının altına sokması bir olmuştur.

Gözlerini açtığı vakit karışık ışıkta gördüğü insanı tanımakta hiç gecikmedi: Cingöz Recai! Müthiş hırsız, elindeki silâhın namlusunu Mehmet Rıza'nın saçları arasına sokmuş, ayakta, gayet sakin, hatta biraz da gülümser duruyor, bağcıbaşı kalan eliyle de yumruğunu sıkarak komiserin yastığına bütün kuvvetiyle bastırıyordu. Öyle ki Mehmet Rıza, silâhını almak için soktuğu elini yastığın altından çıkaramadı.

Mehmet Rıza bu sahneyi hiç unutmaz; nasıl hatırlar ve hayalinden geçirebilirdi, Cingöz Recai, bir gecede kendi evine gelecektir. Buna kim inanır? Bir hırsızın cesareti ne kadar büyük olursa olsun, bir polis memurunun evine girecek derecede ileri varamaz. Cingöz Recai, çok deli, ya pek harikulade bir mahluk olabilmelidir ki, bu hadiseye inanılabilsin. İsminden de anlaşılır ki, Cingöz ne aptal, ne de delidir.

Recai, yastığın üstüne yumruğuyla o kadar iddetli basıyordu ki, Mehmet Rıza'nın eli acıdı ve yüzü buruştu.

O zaman galip hırsızın yumruğu ve mülayim sesi çıktı:

Bırak uşağı da tatlı konuşalım Rıza.

Mehmet Rıza, elini yastığın altından çekmek mecburiyetini hissetti ve Cingöz oradan silâhı aldı. İmdi elinde iki silâh vardı.

Silâhların ikisini de pantolonunun yan ceplerine sokarak yatağın kenarına oturdu ve o sırada yatağın içinde dönen ve oturan Mehmet Rıza'ya gülerek baktı:

Hiç bu vakit misafir gelecek diye ümit etmezdin değil mi Rıza?

Mehmet Rıza, artık tamamıyla dağınık uykusunun ilk sersemliğinden kurtulduktan sonra, odaya bir göz gezdirerek, hırsızla bağcıbaşı kaldığını gördü ve sordu:

Yalnız mı geldin? Cingöz bağcıbaşını salladı:

İhtiyacı te onu yapamadım. Yalnız gelmek istedim, korktum. Evvelâ senin uşağıyla hizmetçiyi zaptedecek iki erkeği lâzımdı.

En aklıma uçağı ki olmamız icap ettiğini anladım. Ne işe... Rıza'cı... Her şey olup bitti ya..

Mehmet Rıza, karyolasında oturan Cingöz'e baktıkça gözlerine inanamıyor, rüya gördüğünü zannediyordu. Ne cüret! Ne küstahlık! Bu herif artık işi adam akıllı azıttı! Bu mel'unu bağcıbaşı yapmak, yahut etlerini paramparça ayırmak lâzım! Bu yaptığını edepsizlik havsalaya sıkaraydı değil! Vay mel'un! Vay alçak!

Cingöz, Mehmet Rıza'nın kızdığını anlıyor, herhalde biraz bu rakibini yumruğuna atmak için mülayim sözler söylemek istiyordu:

Rıza... Kızma... istersen hemen çıkar giderim. Kimse benim buraya geldiğini duymaz.

Katiyyen seni rahatsız etmeyi arzu etmem. Söyle bana... istersen çıkıp gideyim.

Buraya niçin geldin?

Hem ziyaret, hem ticaret için... Vallahi bu iki sözümde doğrudur, Rıza. Uzun zamandan beridir iş yapmadığını biliyorsun.

Doğrusunu istersen avuç dolusu para sarfettiğim için biraz da zümrütlendim. Böyle tatlı bir iş yapmak istiyorum.

Kimi soyayım? Artık bu memlekette zengin kalmadı. Biraz da orta hallilere hatırlar sorarım dedim. Aklıma sen geldin. Hem dostumdan birkaç şey alırım, hem de kendisiyle biraz konuşurum diye geldim.

Ben burada iken sen çöp bile alamazsın Recai!

Biz burada konu urken adamlarım a a ı katta arı gibi çalı ıyorlar, Rıza...

Kim?

Adamlarım.

Nerede?

A a ı kattaki odalarda... Hani senin bir antika odan varya... Orası imdi çırılçıplak olmu tur.

Mehmet Rıza karyoladan fırlamak istedi, fakat Cingöz yumru uyla rakibinin gö sünü kakı tırarak:

Lütfen kıılmama! dedi.

Ba komiserin hâlâ yerinden kalkmak arzusundan vazgeçmedi ini görünce:

Nafile telâ ediyorsun, Rıza! Oda kapısı kilitli. Dı arı çıkamazsın. Her ey vaktiyle dü ünülmü tür. Bu gece bazı kıymetli eyler feda edeceksin, çare yok... Ama far zet ki bunları senden ödünç alıyorum. Günün birinde kârıyla ödemek nasip olur in aallah... O vakit Cingöz'ün ne kibar insan oldu unu da anlarsın.

Bunu söyleyerek Mehmed Rıza'ya bir de sigara ikram etti.

II

Gerçekten a a ı kattan birtakım sesler, duvardan sökülen, yerde sürüklenen e ya sesleri, sandık kapa ı açılıp kapanı ndan çıkan gürültüler i itiliyordu.

Cingöz Recai Mehmet Rıza'nın nazarı dikkatini bu seslere davet ederek dedi ki:

Sana ait e yanın yerlerinden söküldü ünü i itmek biraz ar gelir... Amma, bu senin mesle in için faydalı bir eydir. E yası çalınan zavallıların halet i ruhiyeleri hakkında iyi fikir edinmi olursun. Bak imdi ben madeni bir takım sesler i itiyorum, bunlar nedir?

Mehmet Rıza teessürle ba ını sallayarak:

Gümü antika sofra takımlarım vardı. Galiba onları kaldırıyorlar! dedi.

Çok kıymetli miydi RıAa?

Kıymetli de söz mü?

Söylede yüre ime su serpilsin iki gözüm.

Çok kıymetli.

Gümü de il mi?

Gümü ve antika.

Ha... Antika!

Bana ecnebiler o takım için be bin lira verdilerde güldüm, vermedim. Emin ol ki bunları götürürsen seni öldürürüm.

Bana bir hizmet etmi olursun Rıza, u acı hayattan kurtulurum.

Mehmet Rıza, tekrar karyoladan atlamak için yorgan altından çıkardı ı ayakları ile Cingöz'ün karnına bir tekme indirmek istemi ti.

Fakat rakibinin en küçük hareketini gözden kaçırmayan Recai bu darbeden kurtulmaya muvaffak oldu:

Rica ederim, dedi, uslu otur Rıza!.. Ben seni bu kadar severim; seni her zaman ararım da sen bana tokat tekme ile mukabele edersin.

Fakat bunu unutmayacaksın, Recai! Ben sana bu küstahlı ının neye mal olaca ını gösterece im. Bu edepsizli ini fitil fitil burnundan getirece im.

Ah Rıza'cı ım... Her zaman böyle söylersin. Fakat yine dostlu un galip gelirden bir ey yapmazsın.

Görürsün, görürsün, ayinesi i tir ki inin...

Lâfa bakılmaz.

Seni bir köpek ölüsü gibi yerlerde sürükleye sürük leye karakola götürece im.

Beni öldürdükten sonra istedi in kadar istedi in eyi yapabilirsin.

Sen sehpada can vereceksin.

Kaç defa beni asılmakla tehdit ettin. Adam asmak bu kadar ho una mı gidiyor?

Senin gibi rezilleri asmak büyük bir zevktir!

O sırada a a ı katta büyük bir gürültü koptu. Cam kırılı ına benzeyen bir ses duyulmu tu. Mehmet Rıza kulak kabartarak:

Hayvanlar! dedi, evimi mahvediyorsunuz! Cingöz gülüyordu:

Bir ey olmaz, merak etme!

Nasıl olmaz! Gürültüyü duymadın mı? Evimi yıkıyorlar.

Bu bana çekilen bir i arettir. Özellikle bilerek yapılmı tır. Korkma!

Ne i areti?

Sen anlamazsın.

Böyle i aret mi olur? Kıyameti koparıyorlar.

üphesiz bana i ittirmek için biraz fazla ses çıkarmaları lâzım.

imdi bu i aretin manası mı var?

Evet. Ben imdi bu gürültü ile haber alıyorum ki, antika odasının soyulması bitmi tır. Ba ka odaya, salona geçiyorlar. Orası da bittikten sonra ziyaretim tamam olacak.

Bu e yayı nasıl ta ıyacaksın?

E yanm ço u ta ınmı tır bile... Zaten hepsi bir sandık bile tutmaz. Peyderpey pencerelerden sepetle soka a sarkıtılıyor, oradan ta ınıyor.

Küstah!

Niçin Rıza?

Bu ne cesaret ulan? Benim evime gelmeye nasıl cesaret edebiliyorsun.

Burada yanlı bir dü üncen var Rıza... Bir polis memurunun evi di er insanların evinden daha kolay soyulur. Çünkü bu hırsızlık hiç kimsenin, hatta bizzat o polis memurunun bile aklından geçmez.

Bu sırada ikinci bir gürültü i itildi. Cingöz Recai do ruldu:

Ha... Salonda bir ey bulamadılar, i areti çabuk verdiler. .

Öyle ya... Misafir odalarında kıymetli de il, süslü e yalar bulunur.

Cingöz Recai birdenbire karyoladan atlayarak oda kapısına fırlamı tı.

Mehmet Rıza'da hemen yataktan fırlamak istemi fakat entarisinin eteklerinin ilteye takılı oldu unu görmü tü. Cingöz kapıdan çıkarken:

Her ey vaktiyle dü ünülmü tür! dedi.

Ba komiser öfke ile entarisinin ete ini ve ilteyi parçalayarak yataktan atladı. Kapıya ko tu, fakat bu i onu geciktirdi i için Cingöz'e yeti ememi , ancak, hırsızın merdivendeki pencereden dı arı atladı ını görmü tü. Evvelâ pencereye gitti ve sokakta Cingöz'ün ko tu unu gördü, sonra hemen a a ı inerek çıplak ayaklarına kunduralar geçirdi, soka a fırladı ve caddeye çıktı ını gördü ü Cingöz'ün arkasına takıldı.

Hırsız olanca kuvvetiyle caddede ko uyordu. Mehmet Rıza kuvvetli elektrik lâmbaları altında, o kıyafetle ko maktan utandı ı için bir polis memuruna Cingöz'ün kaçan gölgesini gösterdi:

Ben Mehmet Rıza'yım. Bu kaçan herif Cingöz'dür. Pe ine dü . Yakalarsan seni merkez memuru yaptırırım Haydi! Ko ! Atıl! Göreyim seni!

Polis, yayından fırlayan ok gibi ileriye atıldı.

Hemen eve döndü. Sokak kapısı açıldı, do ru yatak odasına çıktı. Fakat içeriye girer girmez, peri masallarm daki devlerden birini görmü gibi a zı parma ında kalarak hayretlere daldı. Cingöz Recai orada idi. Odanın ortasında durmu cigara içiyordu. Mehmed Rıza'yı görünce güldü:

Yahu! Rıza! Bu kıyafetle dı arı çıkılır mı? dedi

Mehmet Rıza, içinden: "Bu eytan buraya nereden, ne vakit geldi?" diye dü ünerek gerçek bir hayretle hırsızın yüzüne bakıyordu:

Mel'un! Rezil! Nereden çıktın? diye ba ırdı. Cingöz, eksilmeyen kahkahalarını salıveriyordu:

Sübhanallah! Ben zaten burada idim. Bir yere gitmedim ki... dedi.

Nasıl gitmedin? Rezil! Nasıl gitmedin? demin pencereden soka a atlayan, beni ko turan sen de il miydin?

Hayır!

Nasıl hayır!

Hayır dedim ya... Ben buradayım... Demin kapıdan çıkar çıkmaz sofada bir sobanın arkasına gizlendim. O sırada plân mucibince adamlarımdan biri pencereden atlayacaktı. Sen onu ben zannedecektin. Nitekim öyle oldu. Pe ine takıldın!

Mel'un!

Ben sana her ey evvelce dü ünülmü tür, diyorum. "Mehmet Rıza" gibi me hur ve kıymetli bir polis memurunun evine kollarımı sallaya sallaya giremezdim ya... Bazı eyler dü ünüp hazırlamaya mecburdum.

Mel'un!

Hem bir maksadım daha vardı ki, oda seni yatako dandan çıkararak biraz buralarını ellemekti. Kusura bakmazsın. u dolabında biraz para buldum. Bir iki kıymetli mücevherin de varmı , onları da aldım. Bak!

Fakat Cingöz Recai cebinden mücevher çıkaraca ı yerde bir avuç toz çıkararak Mehmet Rıza'nın gözlerine savurmu tu.

Komiser memuru ha lanan gözlerini yumarken Recai odadan dı arı çikmı kapıyı dı arıdan kilitlemi ve gürültülü adımlarla merdivenleri inmi ti.

III

Mümkün mü ki bu olay duyulmasın! Mehmet Rıza'nın evinin Cingöz Recai tarafından soyuldu u derhâl herta rafa yayılmı tı. Bu mesele herkesi o derece hayretlere dü ürdü ki, bir müddet hiç kimse buna inanmadı. Fakat Mehmet Rıza, gazetecilere meselenin bütün gerçe ini kendi a zıyla hikâye edince artık kimsede üphe kalmamı tı.

Cingöz Recai'de her vakit âdeti oldu u gibi, i i kamu oyuna açıklamak için gazetelerde bir mektup ne retmi ti:

"Çar amba gecesi, saat ikiyi kırk geçe, üstadım Mehmet Rızanın evini ziyaret etti im ayiası do rudur. Kendisine de söyledi im gibi, bu hareketimden maksadım hem ziyaret, hem de biraz ticaretti. iki maksadıma da muvaffak oldum. Üstadıma arz ı hürmet etmek fırsatını kaçırmadım. O da bana di kirası olarak be altı bin liralık nadide e ya verdi. Mesele bundan ibarettir.

Cingöz Recai"

Mehmet Rıza ise gazetelere u beyanatta bulunmu tur:

"Çar amba gecesi, uzun bir tefti ten dönerek yorgun argın yata a girdim. Uykum muntazamdır. Biri beni uyandırmazsa fasılasız uyurum. Gece saat iki sıralarında Recai tarafından uyandırıldım. Mel'un hırsız evimi soymak için kendine mahsus birçok eytanî hileler dü ün mü tü, itiraf ederim ki, beni tamamıyla âciz bırakmaya muvaffak oldu. Adamları a a ı katta antika ve misafir odalarını soyarken, ben elim kanadım kımıldamadan Cingöz'le ba ba a oturup konu maya mecbur oluyordum.

Fakat unu söyleyeyim ki, ömrümde hiçbir gün evimin soyulaca ını hatırımdan geçirmedim için hırsızlara kar ı bir tedbir de almamı tım. Hatta sokak kapım bile kilitli de ildi. Bunu pek iyi bilen Recai, adi bir maymuncukla kapıyı açıp içeri girmi ve u a ımla hizmetçilerimi ba lıyarak odalarında hapsetmeye muvaffak olmu tur.

Zararım tahminen be altı bin liralık bedeldir. Günün birinde bu adamı mutlaka tutuklayaca ıma emin oldu um için bu zararı kendisinden tahsil edece ime kaniyim ve imdilik hiç telâ etmiyorum.

Mehmet Rıza"

Me hur ve kıymetli ba komiserin bu mektubu, gazetelerde ne redildikten bir gün sonra geceleyin, Mehmet Rıza yata ına yatarken, telefonu çalındı.

Alo... Neresi?..

Yabancı de il. Alo... Kimsiniz?

Yabancı de il.

Tanıyamıyorum. Uykum var.

Biraz dikkat!

Alo... Kimsiniz? imdi telefonu kapayaca ım.

Cingöz Recai'nin kahkahası âdeti oldu u üzere telefonda çınlamı tı:

Rıza, benim.

Patla!

Gazetede ki o güzel mektubundan sonra, bana hiddetli olaca ını zannetmiyordum.

Patla!

Ba üstüne. Emredersin, patlayayım, çatlayayayım... Ne istersen yaparım.

Yine ne istiyorsun? Uykum var benim, lütfen ba ımdan def olur musun!

Emretti in her eyi yaparım. Fakat seninle azıcık konu mak istiyorum. Kıymetli uyku vakitlerinden üç dakikasını bana ayırmak lütfunda bulunmaz mısın?

Ne konu acaksın?

Bir ey. Ne?

Acele etme. Lütfen dinle.

Söyle.

Hiddetlenme. Nazik ol. Senin menfaatine uygun lâf söyleyece im.

Patla, söyle.

O... i te bu olmadı. Silâh gibi a ız kullanıyorsun. Patla, çatla, ne demek bunlar?

Uzatma lâkırtıyı... Ne söyleyeceksen çabuk söyle!

Lâkırtıyı sen uzatıyorsun, beni rahat rahat dinlemiyorsun ki..

Çenen tutulsun, ne söyleyeceksen söyle.

Fakat u kaba lafları bırak. Ben senin bir tatlı sözüne canımı kurban ederim. Kuzum Rıza, öfkelenme, beni dinle.

Hâlâ uzatıyorsun.

Sana bir şeyler soracağım.

Sor!

O senin güümü antika sofra takımları gerçekten emsalsiz bir mal mıdır?

Emsalsizdir.

Beş altı bin lira verilse bulunamaz mı?

Hayır!

Sen bunun parasını, antikaya merakın oldu u için mi saklıyorsun?

Parası için olsa idi satardım.

O hâlde bu takımın benim tarafımdan çalınmasına çok canın sıkıldı!

Değil mi öyle Rıza?

Ha?.. Alo?.. Alo?..

Rıza! Rıza!

Söyle.

Niçin cevap vermiyorsun?

Aptalca şeyler soruyorsun.

Neden iki gözüm?

Canım sıkıldı da söz mü?

Canının sıkıldığını biliyorum, fakat teessürün derecesini öğrenmek istiyorum.

Son derece.

Son derece ha...

Evet.

Bu takımını yine sana ucuz fiyatla satsam, alır mısın?

Ucuz fiyat ne kadar.

Bir iki yüz liraya.

Bin lira veririm!

Peki... Bir de eski japonya vazosu var. Galiba öteki e i de hazineyi hümayunda imi . Onun kıymeti ne?

İmdi onun çok taklitleri var. Mamafih yedi sekiz

yüz lira idi.

Bu vazoyu da ister misin?

Tabii.

Satın almak?

Olur.

Ne verirsin?

iki yüz lira.

Bu da iyi. Bir de çekmece var.

Var.

Nedir o?

Hint i idir.

Para eder mi? Eh.

Onu da sana satabilir miyim?

Peki.

Cingöz telefonda bir kere daha güldü:

Rıza'cı mım... Birkaç gece evvel senin evinden aldığım bütün e yayı yarın gece aynı saatte sana getireceğim ve yerli yerine koyacağım. Bir kıl bile çalınmı olmayacak. Ben sana bir aka yapmak istedim.

Yoksa dostunun evini soyan adi hırsızlardan de ilim. Bunu göreceksin. Yarın gece... Aynı saatte... Bütün e yan gelecek!.. Fakat son defa, bir kere daha hatırlatırım ki, beni yakalamak için bir takım ukalalık yapma ki, hiç lüzum yoktur!

IV

Hep bu hareketler Cingöz'e mahsus eyledi. Fevkalade cesareti ve hilekârlık kabiliyeti olan bu mel'un, bu cesaretini ve hilesini her vesile ile ispat etmek için akla ve hayale gelmeyen vaziyetlere kadar sokulmaktan korkmazdı.

Mehmet Rıza bey iyi bilirdi ki, bu herif, çaldı ı e yayı iade edecektir. O zamana kadar Recai, Mehmet Rıza'ya ne kadar söz veriyse hepsini yerine getirmi ti.

Birçok defalar usta hırsız, ba komisere randevu verir ve hepsine tam sadakatle icabet ederdi.

O gecede, Cingöz Recai'nin e yayı getirmek için Mehmet Rıza'nın evine gelece i muhakkaktı.

Fakat nasıl? Artık burada hırsızın kullandı ı usullerden hangisini tercih edece ini tahmin etmek kolay bir ey de ildir.

Mutlaka e yayı getirecek, mutlaka! Mutlaka! Evet... Mehmet Rıza, Cingöz'ün bu e yayı çalaca ını ummazdı. Ne olursa olsun bu serseri, adi sokak hırsızları gibi pespaye de ildi.

O gece, ak amdan, Mehmed Rıza u a ıyla, hizmetçi kadını ka/ ı sma çekti.

Oturun uraya ve beni iyi dinleyiniz! dedi.

Senelerden beri Mehmet Rıza'ya hizmet eden bu adamlar, efendilerinin bu kadar ciddiyetle kendilerini kar ısına çekti ini görmedikleri için takdir edilecekleri korkusuyla müteessir oldular.

Mehmet Rıza dedi ki:

Geçen gece ba ımıza gelen ey, hep bizim evimize hırsız girece ini vaktiyle dü ünmemekten ileri geldi. Ben bile, do rusu, benim evime hırsız girmeye cesaret edebilece ini hatırıma getirmiyordum. Kabahat en ziyade bendedir. Sizin hiç suçunuz yoktur. Fakat bir daha sefere hepimiz gözlerimizi dört açmalıyız.

Cesur oldu unu efendisine göstermek ihtiyacını hisseden ahçı kadın âdeta yumruklarını sallayarak ba ırdı:

Bundan sonra haddine mi dü mü ki hırsız bizim eve kırılması aya ını atacak?

Neye güvenerek bunları söylüyorsun Fatma hanım?

Kapının sürgüsünü çeker, rahat rahat uyurum, Rıza bey.

Rıza güldü:

Yeni hırsızların öyle sürgüden mürgüden anlamazlar.

Hele bu Cingöz Recai çifte kol demirli kale kapılarını açar. Senin sürgün kaç para eder?

Ya ne yapaca ız?

Benim dedi imi yapacaksın. imdi anlarsın. Fakat daha evvel unu bil ki bu gece sabaha kadar bize uyku yok.

Sabaha kadar mı?

Evet.

Neden?

Bu gece yine gelecek.

Kim?

Hırsız.

Nasıl hırsız?

Basbaya ı hırsız.

Ahçı kadın, bir ey anlayamayarak, pek ciddi söz söyleyen efendisine hayretle bakıyordu:

Hırsız, gelece ini haber verir mi hiç? dedi.

Bu hırsız haber verir.

Bu hırsız kim?

Cingöz.

U ak da, hizmetçi de, Cingöz ismini i itince do ruldular:

Yine o domuz eytan mı gelecek?

Evet.

Hizmetçiler biraz da korkudan titremeye ba lamı lardı. Efendilerinin yüzlerine bakarak mırıldandılar:

Yine o herif gelecek ha... U ak dedi ki:

Beni geçen gece ba larken kaburga kemiklerimi kırıyorlardı.
Ahçı kadın ba ırdı:

Ya ben... Bo uluyordum. A zıma iki yumruk büyüklerinden ya lı bir paçavra tıkadılar.

Beni de a aç gibi silkelediler. Mehmet Rıza hizmetçilerinin sözün kesti:

Peki... O geceyi imdi bırakalım. Bu gece ba ka ey yapaca ız.

Aman bari eve polis getirseydiniz...

Gelecek... Yalnız kalmayacaksınız. Siz yine ayrı ayrı odalarınızda oturacaksınız. Lâmbalarınızı söndüreceksiniz. Ben size birer düdük verece im. Odanızın kapısı, yahut penceresi hafifçe kımıldayacak olursa düdü ü öttüreceksiniz.

Rüzgârla kımıldarsa?

Ha... i te o fena... Kapı veya pencere rüzgârla kımıl darda ikinizden biriniz aptallık ederek düdük çalarsanız i ler çorbaya döner. Siz hiç uyumayacaksınız ve kapı ile pencereye iyi dikkat edeceksiniz.

Bu kadar mı?

Evet.

imdiden odalarımıza çekilelim mi?

Ak ama daha dört saat var. isterseniz imdi gidip biraz uyku kestiriniz!

Mehmet Rıza, hizmetçilerine birer düdük verdikten sonra biraz uyumak üzere onları odalarına yolladı. Kendi de evin içini ve etrafını dola tıktan sonra plân ve kroki üzerine etkili mükemmel bir tuzak kurdu. O surette ki, icâp eden noktalara birer memur yerle tirildi i takdirde evden hiçbir kimsenin kaçmasına imkân yoktu.

Ba komiser bu plânının imdiye kadar tertip etti i birçok ku atma ve tutuklama projelerinden çok daha mükemmel oldu una da emindi.

. .

Ak am üstü hizmetçiler odalarına çekilmi ler; icabe den memurlar, Mehmed Rıza'nın tayin etti i noktalarda gizlice beklemeye ba lamı lardı.

Bu suretle plânın tatbikatına ba lanmı oluyordu.

Ba komiser yatak odasına çıkarak ezlonguna uzandı ve bir sigara yaktı. Mehmed Rıza için artık Cingöz'ü tam bir sükûnetle ile beklemekten ba ka yapılacak bir ey. kalmıyordu.

Saat ikiye kadar vakti kitap okuyarak geçirdi. O zamana kadar Cingöz'ün gelmeyece ine emindi.

Fakat söft ra asabile erek yatak odasında gezinmeye ve sık sık saatine bakmaya ba ladı. Daima bir gürültü bir ses bir düdük sesi bekliyordu. Fakat saat üçe, dörde kadar hiç ses çıkmadı. Hatta... Saat be te bile ses yoktu. Horüzlar ötmeye ba lamı tı. Perdelerin arasından afa ın ilk mavi ıkları gözüktü. Mehmet Rıza, plân mucibince güne do uncaya kadar odasından çıkmadı.

Sabah olunca evvelâ antika odasına ko tu. Hiçbir ey de i memi ti.

Sonra u a ın odasına giderek, onu elinde bir düdükle uyanık buldu:

Ahmet! Yok bir ey de il mi?

Yok efendim.

Sonra ahçı kadının odasına gitti. O da elinde bir düdükle uyanık duruyordu:

Fatma hanım, ne haber?

Hiç... Farelerden ba ka takırdayan olmadı. Hele pencere, kapı, hiç tıkırdamadı.

Mehmet Rıza, çe itli yerlere yerle tirdi i memurlarla da görü ünçe Recai'nin o gece kesinlikle gelmedi ini anladı ve hırsızın yalan söyledi ine hükmetti.

Fakat o gün Mehmet Rıza, Cingöz'den u mektubu almı tı:

"Muhterem Rıza!

Dün gece çok yoruldun, uykusuz kaldın, beni bekledin; fakat ben sözümde durmamı de ilim.

Antika odana git. Büyük çini sobanın kapa ını aç. Bütün çaldı im e yayı i neden ipli e varıncaya kadar orada bulacaksın. "Ne vakit? Nasıl onları getirdin!" diye de sorma. Çok basit. Ben a a ıya götürmemi tim ki, getireyim! Adamlarım e yayı çalarak sobanın içine doldurdular. Maksadım sana bir azizlik etmekti. Yoksa seni soymaya tenezzül etmem. E yan hırsızlık gecesinden beri sobanın içinde uyukluyor. Oraya bakmak hatırından geçseydi, çoktan bulacaktın. Görüyorsun ki, bütün bunlar seni ve kendimi e lendirmek için yaptı im bir dost akasından ibarettir.

Cingöz Recai"